

Til Styret i Cultiva

Kristiansand, 25.11.19

Innkalling til styremøte i Cultiva

Dato: 2. desember 2019
Tid: Kl 10:00 – 14:00
Sted: Havnekvartalet, Vestre Stradgate 27, Kristiansand

Det serveres lunch under møtet.

Besøk/presentasjoner:

Investeringsrådet v/Espen Henriksen og Hans Jørgen Stang (via Skype)
Nantes – fra kjedelig industriby til forunderlig turistmagnet v/Cecilie Nissen

Saksliste:

1. Godkjenning av saksliste og gjennomgang av habilitet

2. Beslutningssaker

52/19 Status kapitalforvaltning
53/19 Kapitalforvaltningsstrategi
54/19 Administrativt budsjett 2020
55/19 Møteplan
56/19 Endring av vedtektenes § 6
57/19 Geitmyra Matkultursenter, Etablering i Kristiansand, år 2 av 5
58/19 Cultiva Ekspress Kunst og Idrett 2020
59/19 Barn i Byen kulturformidling, Barn i Byen 2.0
60/19 SKMU Koloritten, år 1 av 4
61/19 Agder idrettskrets, Ung og lovende, år 3 av 3

3. Orienteringssaker

62/19 Statusrapport kommunikasjonsplan
63/19 Prosjektidéer
64/19 Diverse orienteringer fra administrasjonen
65/19 Klage på innkalling til rådsmøte 11.11.19

4. Oppfølgingssaker

66/19 Overordnet strategiprosess (sak 40+48/19)

5. Oppsummering

67/19 Eventuelt

Med vennlig hilsen

Kjersti Løken Stavrum (sign.)
Styreleder

Kirsti Mathiesen Hjemdahl (sign.)
Daglig leder

Dato: 25. november 2019
Saksnr: 52/19
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Jan Erik Tønnessen

Status kapitalforvaltning 31.10.2019

Cultivas porteføljeverdi steg med NOK 35 millioner (1,7%) i oktober. Totalverdien av porteføljen er nå på NOK 2 124 millioner. Bufferkapitalen steg i oktober med 1,2 prosentpoeng til 19,6%. Aksjeandelen steg i oktober med 1%-poeng til 55%.

For perioden 1.1.2019 – 31.10.2019 kan avkastningen oppsummeres som følger:

Hittil i år	Prosentendring		Prosent	NOK mill
Total nominell porteføljeavkastning	14,4%	↑	n/a	269,4
Realavkastning (etter KPI)	12,6%	↑	n/a	236,9
Realavkastning for Cultiva*	11,6%	↑	n/a	216,9
Bufferkapital**	9,1%	↑	19,6%	416,8
Aksjeandel**	5,0%	↑	54,7%	n/a

*Etter KPI, administrasjonskostnader og prosjektutbetalinger hittil i 2019

**Endring uttrykt i prosentpoeng

For Cultivas portefølje oppsummeres avkastningen for September måned som følger:

September måned 2019	Prosent		NOK mill
Avkastning Aksjer	3,3%	↑	37,2
Avkastning Renteplasseringer	-0,2%	↓	-1,2
Avkastning Eiendom	-0,3%	↓	-0,5
Avkastning Venture/Så Korn	31,1%	↑	4,8
Total nominell porteføljeavkastning	1,7%	↑	35,4
Bufferkapital*	1,2%	↑	32,5
Aksjeandel*	1,0%	↑	n/a

*Endring uttrykt i prosentpoeng

Måneden var preget av større trygghet hos investorer med hensyn på Brexit og en potensiell handelsavtale mellom USA og Kina. Aksjer prises nå høyt i forhold til forventet inntjening, men så langt har det vist seg fornuftig å sitte posisjonert i aksjemarkedet.

Cultiva

Kristiansand
Kommunes
Energiverksstiftelse

Postboks 494
NO-4664 Kristiansand

Tel: +47 380 380 20
Faks: +47 380 380 29

post@cultiva.no
www.cultiva.no

Org.nr.
984 336 845

Timing

Det er alltid lett å være etterpåklok – ikke minst i aksjemarkedet. Gjennom hele 2019 har flere eksperter hevdet at markedet er priset så høyt at man bør selge seg ned og ta gevinst. Hadde man hørt på denne type råd på nyåret 2019, så ville man ha gått glipp av en avkastning på nesten 30% i globale aksjer. Om man hadde ventet til sommeren ville man fortsatt ha gått glipp av omtrent 15-17% avkastning frem til i dag. Poenget er at det er svært vanskelig å time inn- og utganger i markedet. For oss som har en evigvarende investeringsfilosofi lik Oljefondet, så kan man på mange måter hevde at Cultiva i 2019 har skaffet seg en slags ekstra buffer på 30% (dvs 2019-avkastningen) når fallet i markedet tilslutt kommer.

Argumentet over er kun fokusert på riktig salgstidspunkt. Hvordan skal man kunne time riktig kjøpstidspunkt? På grunn av mye psykologi og robotstyrte algoritmer i markedet er dette om mulig enda vanskeligere.

Rebalanseringsmekanismen som er en del av Cultivas (og Oljefondets) forvaltningsstrategi er det nærmeste vi kommer timing av inn- og utganger. Mekanismen sørger for at man kjøper aksjer på lave nivåer, og selger på høye nivåer.

Cultiva vs Sørlandets Kompetansefond (SKF)

Undertegnede gjorde i forrige uke en sammenligning av aksjeavkastningen i begge stiftelsene fra 1.1.2016 og frem til og med 30.09.2019, dvs en periode på 3 år og 9 måneder. Dette er en for kort periode, og konklusjonene må derfor tas med en klype salt.

SKF har i hele denne perioden benyttet Gabler som rådgiver mens Cultiva ikke har benyttet rådgiver. Etter at forvaltningshonorarer er trukket fra, viser analysen at begge stiftelser har identisk aksjeavkastning. Analysen viser også at allokeringen gir noen mindre avvik i avkastningen. Med allokering menes eksempelvis om hvilke geografiske områder som er inkludert i investeringsuniverset, og om stiftelsen har valgt å valutasikre globale aksjer eller ikke. Cultiva har til hensikt å diskutere allokering med investeringsrådet i møte 15. november.

Nøkkeltall - Cultivas kapitalforvaltning i perioden desember 2011 til oktober 2019.

MNOK	31.12.12	31.12.13	31.12.14	31.12.15	31.12.16	31.12.17	31.12.18	31.10.19
Porteføljeverdi	1 429,4	1 566,7	1 695,6	1 751,2	1 790,1	1 936,5	1874,7	2 124,1
Stiftelseskapital KPI-just**	-1 354,5	-1 383,0	-1 410,6	-1 440,3	1 492,1	-1516,0	1560,0	-1 592,5
Ikke utbetalte prosjekttinv.	-9,5	-8,6	-12,0	-20,8	-34,7	-41,6	-120,3	-114,8
Tellende bufferkapital	65,2	175,1	273,0	290,1	263,7	378,9	194,4	416,8
Beregnet stresstest-tap	67,1	144,5	165,1	174,9	196,9	234,8	377,7*	464,6*
Aksjeandel	18 %	42 %	45 %	47 %	48%	52%	50%	55%

*Ny stresstest er innført i kapitalforvaltningsstrategien fra og med 2018. Tallene før 2018 er ikke sammenlignbare. Stresstesten benytter et 40% fall i aksjemarkedene mens øvrig portefølje holdes konstant. Basert på dette har porteføljens bufferkapital en underdekning på ca. NOK 48 mill (NOK 67 mill i september 2019)

Porteføljefordeling (Reviderte rammer* vedtatt i styremøte 17.06.2019):

Aktivaklasse	Ramme 2018	Status 31.10.19	Ramme* 2019	Min	Maks	Referanse indeks	Langsiktig mål
Bank/Pengemarked	5 %	5 %	4 %	1 %	20 %	ST1X	5 %
Norske obligasjoner	14 %	16 %	17 %	0 %	25 %	ST4X	13 %
Globale obligasjoner	13 %	16 %	17 %	0 %	35 %	BCGBAI (NOK)	13 %
Sum renteplasseringer	32 %	37 %	38 %				30 %
Nordiske aksjer	6 %	6 %	6 %	0 %	10 %	VINX (NOK)	8 %
Globale aksjer (val.sikr)	27 %	27 %	28 %	15 %	40 %	MSCI (NOK)	30 %
Globale aksjer	18 %	21 %	19 %	15 %	30 %	MSCI	22 %
Venture/Såkorn	1 %	1 %	1 %	0 %	2 %	OSEBX	0 %
Sum aksjeplasseringer	52 %	55 %	54 %	49 %	64 %		60 %
Eiendom Norge og utland	8 %	8 %	8 %	0 %	10 %	ST4X + 1 %	10 %
Infl.sikrede obl. - anlegg	8 %	0 %	0 %	0 %	10 %	ST4X + 1 %	0 %
Sum andre aktivaklasser	16 %	8 %	8 %				10 %
Sum	100 %	100 %	100 %				100 %

Forslag til vedtak:

Staturrapport kapitalforvaltning pr. 31. oktober 2019 tas til etterretning.

Kirsti Mathiesen Hjemdahl (sign)
Daglig Leder

Trykte vedlegg: 1) Porteføljeoversikt 31.10.2019

Cultiva - Porteføljeoversikt og Stresstest 31.10.2019

Stresstest og porteføljefordeling									
Alle beløp i NOK		Markedsverdi	Durasjon	Stresstest	Taps- potensiale				
Bankinnskudd		35 310 727	0,00			Bufferkapital			
DNB Likviditet (IV)		63 876 654	0,15			Porteføljeverdi		2 124 066 595	
BANK/PENGEMARKED	4,7 %	99 187 381				Justert grunnkapital 01.01	-1 559 981 880		
KLP Statsobligasjon		201 156 901	5,40			Avsetning justering grunnkapital hittil i år	2,5 %	-32 499 623	-1 592 481 503
DNB Obligasjon (III)		141 921 905	2,39			Ikke utbetalte prosjektbevilgninger			-114 757 357
OBLIGASJONER NORGE	16,2 %	343 078 806				Beregnet bufferkapital			416 827 735
AQR Global Strategy Fund		143 600 000	7,30			- Tapspotensiale i stresstest			-464 595 654
DnB Global High Grade		210 416 231	5,70						
OBLIGASJONER GLOBALT	16,7 %	354 016 231				Over/underdekning bufferkapital			-47 767 918
SUM RENTEPLASSERINGER	37,5 %	796 282 418				Bufferkapital i % av porteføljeverdi			19,6 %
NORSKE AKSJER	0,0 %	0							
KLP Aksje Norden		135 505 408		40,0 %	54 202 163				
NORDISKE AKSJER	6,4 %	135 505 408							
DNB Global Indeks		287 290 298		40,0 %	114 916 119				
KLP AksjeGlobal Indeks I		146 669 402		40,0 %	58 667 761				
GLOBALE AKSJER, USIKRET	20,4 %	433 959 700							
KLP AksjeGlobal Indeks II		571 702 676		40,0 %	228 681 070				
GLOBALE AKSJER, VALUTASIKRET	26,9 %	571 702 676							
Private equity		20 321 350		40,0 %	8 128 540				
PRIVATE EQUITY, VENTURE, SÅKORN	1,0 %	20 321 350							
SUM AKSJEPLASSERINGER	54,7 %	1 161 489 134			464 595 654				
DnB Scandinavian Property Fund	3,8 %	81 499 504			0				
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	4,0 %	84 795 539			0				
SUM ANDRE INVESTERINGER	7,8 %	166 295 043			0				
Total	100 %	2 124 066 595			464 595 654	Avkastning 2019:			
						Porteføljeverdi 31. oktober 2019		2 124 066 595	
						Totale Prosjektutbetalinger hittil i 2019		10 750 544	
						Estimerte administrasjonskostnader hittil i 2019		9 262 667	(inkl sluttpakke)
						Brutto Porteføljeverdi 31.oktober 2019		2 144 079 806	
						Porteføljeverdi 1. januar 2019		1 874 671 720	
						Nominell avkastning på finansporteføljen		269 408 086	14,4 %
						Avsetning til grunnkapital (KPI)		32 499 623	
						Realavkastning på finansporteføljen		236 908 463	12,6 %
						Totale prosjektutbetalinger i 2019		-10 750 544	
						Estimerte administrasjonskostnader hittil i 2019		-9 262 667	
						Realavkastning for Cultiva		216 895 252	11,6 %

Cultiva - Avkastning for Oktober 2019

Alle beløp i NOK		Markedsverdi 31.10.19	Markedsverdi 30.09.19	Endring i NOK	Endring i %
Bankinnskudd		35 310 727	35 279 601	31 126	0,1 %
DNB Likviditet (IV)		63 876 654	63 776 067	100 587	0,2 %
BANK/PENGEMARKED	4,7 %	99 187 381	99 055 668	131 713	0,1 %
			0		
KLP Statsobligasjon		201 156 901	201 475 566	-318 665	-0,2 %
DNB Obligasjon (III)		141 921 905	141 886 472	35 433	0,0 %
OBLIGASJONER NORGE	16,2 %	343 078 806	343 362 038	-283 232	-0,1 %
			0		
AQR Global Strategy Fund		143 600 000	143 472 800	127 200	0,1 %
DnB Global High Grade		210 416 231	211 625 759	-1 209 528	-0,6 %
OBLIGASJONER GLOBALT	16,7 %	354 016 231	355 098 559	-1 082 328	-0,3 %
SUM RENTEPLASSERINGER	37,5 %	796 282 418	797 516 265	-1 233 847	-0,2 %
NORSKE AKSJER	0,0 %				
KLP Aksje Norden		135 505 408	128 441 527	7 063 881	5,5 %
			0		
DNB Global Indeks		287 290 298	277 111 185	10 179 113	3,7 %
KLP AksjeGlobal Indeks I		146 669 402	141 701 710	4 967 692	3,5 %
GLOBALE AKSJER, USIKRET	20,4 %	433 959 700	418 812 895	15 146 805	3,6 %
			0		
KLP AksjeGlobal Indeks II		571 702 676	561 508 098	10 194 578	1,8 %
GLOBALE AKSJER, VALUTASIKRET	26,9 %	571 702 676	561 508 098	10 194 578	1,8 %
			0		
Private equity		20 321 350	15 497 950	4 823 400	31,1 %
PRIVATE EQUITY, VENTURE, SÅKORN	1,0 %	20 321 350	15 497 950	4 823 400	31,1 %
			0		
SUM AKSJEPLASSERINGER	54,7 %	1 161 489 134	1 124 260 470	37 228 664	3,3 %
			0		
DnB Scandinavian Property Fund	3,8 %	81 499 504	81 283 901	215 603	0,3 %
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	4,0 %	84 795 539	85 554 921	-759 382	-0,9 %
			0		
SUM ANDRE INVESTERINGER	7,8 %	166 295 043	166 838 822	-543 779	-0,3 %
Total	100 %	2 124 066 595	2 088 615 557	35 451 038	1,7 %

Cultiva - Avkastningsoversikt hittil i år

Alle beløp i NOK		Markedsverdi 01.01.19	Markedsverdi 31.10.19	Endring i NOK	Endring i %*
Bankinnskudd		10 127 410	35 310 727	25 183 317	n/a
Årets utdelinger og administrasjonskost		0	20 013 211	20 013 211	n/a
DNB Likviditet (IV)		133 990 900	63 876 654	-70 114 246	n/a
BANK/PENGEMARKED		144 118 310	119 200 592	-24 917 718	n/a
KLP Statsobligasjon		0	201 156 901	201 156 901	n/a
DNB Obligasjon (III)		322 704 100	141 921 905	-180 782 195	n/a
OBLIGASJONER NORGE		322 704 100	343 078 806	20 374 706	n/a
AQR Global Strategy Fund		0	143 600 000	143 600 000	n/a
DnB Global High Grade		0	210 416 231	210 416 231	n/a
DnB Credit Global		51 064 880	0	-51 064 880	n/a
DnB Credit Global Short		50 608 820	0	-50 608 820	n/a
DnB European Covered Bonds		50 690 850	0	-50 690 850	n/a
DnB Global Treasury		76 017 170	0	-76 017 170	n/a
OBLIGASJONER GLOBALT		228 381 720	354 016 231	125 634 511	n/a
SUM RENTEPLASSERINGER		695 204 130	816 295 629	121 091 499	n/a
KLP Aksje Norden		111 718 300	135 505 408	23 787 108	21,3 %
NORDISKE AKSJER		111 718 300	135 505 408	23 787 108	21,3 %
DNB Global Indeks		224 809 800	287 290 298	62 480 498	27,8 %
KLP AksjeGlobal Indeks I		114 711 600	146 669 402	31 957 802	27,9 %
GLOBALE AKSJER, USIKRET		339 521 400	433 959 700	94 438 300	27,8 %
KLP AksjeGlobal Indeks II		477 064 400	571 702 676	94 638 276	19,8 %
GLOBALE AKSJER, VALUTASIKRET		477 064 400	571 702 676	94 638 276	19,8 %
PRIVATE EQUITY, VENTURE, SÅKORN		15 863 140	20 321 350	4 458 210	n/a
SUM AKSJEPLASSERINGER		944 167 240	1 161 489 134	217 321 894	n/a
DnB Scandinavian Property Fund		82 028 950	81 499 504	-529 446	n/a
Storebrand Eiendomsfond Norge KS		0	84 795 539	84 795 539	n/a
Trønderenergi realrenteobligasjon		153 271 400	0	-153 271 400	n/a
SUM ANDRE INVESTERINGER		235 300 350	166 295 043	-69 005 307	n/a
Total		1 874 671 720	2 144 079 806	269 408 086	14,4 %

* Beregnes ikke for produkter som har blitt solgt/kjøpt helt eller delvis i 2019, og heller ikke for produkter som har utbetalt utbytte i 2019.

Dato: 25. november 2019
Saksnummer: 53/18
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Jan Erik Tønnessen

Kapitalforvaltningsstrategi 2020

Styrets viktigste vurderinger:

Avkastning over tid vil være et resultat av den risiko styret velger å ta. Utgangspunktet for forvaltningsstrategien er at ingen vil gi oss en «gratis lunsj» i internasjonale kapitalmarkeder. Generelt vil det være slik at jo mer risiko stiftelsen tar, desto høyere vil den forventete avkastning være over tid. For styret vil det være vesentlig å ha eierskap til de valgene som både bidrar mest til forventet avkastning og som samtidig utsetter stiftelsen for reell risiko for verdifall både på kort og lang sikt. Disse er:

1. Allokering, herunder
 - a. Aksjeandel
 - b. Geografisk konsentrasjonsfordeling av aksjer, obligasjoner og eiendom.
 - c. Obligasjonsporteføljens risikoprofil og motsykliske egenskaper.
 - d. Grad av valutasikring av aksjeporteføljen
2. Kapitalforvaltningsfilosofi – skiftende markedssyn eller evighetsperspektiv

Administrasjonen har nettopp foretatt en sammenligning av siste 4 års aksjeavkastning mellom Cultiva og Sørlandets Kompetansefond. Analysen er foretatt uavhengig av aksjeandel i stiftelsene og den viser at det ikke er noen forskjell mellom produktvalgene (indeksnære aksjefond kontra aktivt forvaltede aksjefond). Samtidig viser analysen også at det er en liten forskjell mellom stiftelsene som ene og alene kan henføres til de allokeringsvalgene som er tatt i perioden.

Kapitalforvaltningsstrategien for 2020 inneholder følgende hovedtrekk:

1. Aksjeandel foreslås uendret. Rebalanseringsstrategien forblir også uendret. Statens Pensjonsfond Utland («SPU») benytter samme metodikk.
2. Aksjeinvesteringene skal nå inkludere fremvoksende markeder (ca 10%) og mellomstore selskaper i utviklede markeder (12%) i sin totale aksjeportefølje. Dette gir en bedre replikering av SPU sin aksjeportefølje.
3. Aksjeinvesteringene foreslås 80% valutasikret (i dag 50%).
4. Allokeringen i obligasjonsinvesteringer, eiendom og venture fond forblir uendret.

5. Kapitalforvaltningsfilosofien vil forbli uendret hvor stiftelsen skal ha et evighetsperspektiv på investeringene. Dette er samme prinsipp som SPU, og dette gir også større forutsigbarhet for fremtidige årlige utdelinger.
6. Formålstjenlige investeringer tas inn med en ramme på opp til 2% av total porteføljeverdi i kapitalforvaltningsstrategien fra og med 2020. Rammen revideres årlig.

Forslag til vedtak:

- 1) Foreslåtte allokeringsrammer for 2020 og forvaltningsstrategi for 2020 godkjennes.
- 2) Administrasjonen gis fullmakt til å foreta følgende transaksjoner:
 - a. Salg av KLP Aksje Norden, verdi ca NOK 136 mill
 - b. Salg av KLP Aksje Global Indeks I, verdi ca NOK 147 mill
 - c. Salg av DnB Aksje Global Indeks, verdi ca NOK 287 mill
 - d. Kjøp av KLP Fremvoksende Markeder Indeks, ca NOK 115 mill
 - e. Kjøp av KLP Aksje Global Small Cap Indeks, ca NOK 135 mill
 - f. Kjøp av KLP Aksje Global Indeks II eller DnB Global Marked Valutasikret), ca NOK 320 mill.

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig Leder

Vedlegg:

Trykte vedlegg:

1. Kapitalforvaltningsstrategi 2020 (Del 1 bør leses, Del 2 er generell informasjon)
2. Referat fra møte med Investeringsrådet 15.11.19
3. Info om KLP Fremvoksende Markeder Indeks og KLP Global Small Cap Indeks

Utrykte vedlegg:

4. Sak 44-18 Revidert Kapitalforvaltningsstrategi 2019
5. Sak 21-19 Reviderte allokeringsrammer 2019

Kapitalforvaltningsfilosofi:

Kapitalforvaltningsstrategien i Cultiva følger i stor grad de prinsipper som legges til grunn for forvaltningen av SPU. Dette medfører at Cultiva benytter samme etiske regelverk på sine investeringer som Stortinget har vedtatt gjelder for SPU. Videre har SPU et evighetsperspektiv på sine investeringer, noe også Cultiva har – gjennom det faktum at stiftelsen skal leve til «evig tid» uten å angripe inflasjonsjustert grunnkapital.

Gjennom å speile kapitalforvaltningsstrategien fra SPU får styret i Cultiva en trygghet i egen forvaltning ettersom vi vet at de ekspertgrupper Finansdepartementet oppnevner ved eventuelle endringer består av den ypperste kompetanse som finnes innenfor kapitalforvaltningsfeltet både på nasjonalt og internasjonalt nivå. Professor Espen Henriksen, ved BI og University of Santa Barbara, har både jobbet i SPU og også deltatt i slike ekspertgrupper, og har derfor inngående kjennskap til kapitalforvaltningen i SPU. Hans Jørgen Stang er Administrerende Direktør i stiftelsen UNIFOR og samtidig formann i Stiftelsesforeningen i Norge. Stang speiler kapitalforvaltningsstrategien i SPU i UNIFOR på samme måte som Cultiva. Med denne basis er det vurdert fra både administrasjonens og Investeringsrådets side at bruk av rådgivere på kontinuerlig basis sannsynligvis vil øke netto forvaltningskostnader på lang sikt.

Både Henriksen og Stang fungerer som Investeringsråd for administrasjonen, og i arbeidet med ny kapitalforvaltningsstrategi for 2020 ble det avholdt et møte 15. november hvor både referat og kapitalforvaltningsstrategi for 2020 er vedlagt denne sak.

Mork-utvalget (hvor Espen Henriksen var medlem) ble oppnevnt av Finansdepartementet for å utrede om SPU burde øke sin aksjeandel fra 60 til 70%. Utvalget konkluderte med 70%, og la samtidig føringer på hvilken realavkastning SPU kan forvente i fremtiden. Rapporten sier at ved en aksjeandel på 55% (Cultiva), så forventes en gjennomsnittlig realavkastning (etter inflasjon) på hele porteføljen på ca 2,5%. Ved en aksjeandel på 70% stiger denne til ca 3,0%, derav den nye handlingsregelen som per i dag er satt til 3,0%.

For Cultiva medfører dette at forventet gjennomsnittlig årlig realavkastning vil være ca NOK 50 mill. Justert for administrasjonskostnader, og tidsforbruket frem til en opparbeidet bufferkapital på ca 22,5%, vil nåværende aksjeandel kunne forsvare fremtidig gjennomsnittlige årlige utdelinger på ca NOK 45 mill.

Allokering:

1. Aksjeandel

Administrasjonen foreslår å følge den langsiktige planen om en aksjeandel på 60% i porteføljen. Stiftelsen er på god vei og har i skrivende stund en aksjeandel på 55% og en tilhørende bufferkapital på 19,6%.

Rebalanseringsregelen foreslås uendret. Dette medfører at ved aksjefall ut over 4%-poeng av foreslått ramme for 2020, så skal porteføljen rebalanseres tilbake til utgangspunktet. Ved aksjestigning opprettholdes regelen at ingen rebalansering skal foretas før aksjeandelen har nådd

60%. I praksis vil dette bety at når aksjeandelen når 64% så vil den rebalanseres tilbake til 60%. Denne metodikken benyttes også av SPU, og er et utmerket verktøy for å selge aksjer til høy pris og kjøpe aksjer til lav pris. Det er viktig at stiftelsen er tro mot regelen da man av erfaring vet at det ofte fortoner seg vanskelig å kjøpe aksjer i fallende markeder. Foreløpig har Cultiva aldri benyttet rebalanseringsregelen.

2. Aksjeunivers

Administrasjonen foreslår å legge sin allokeringsstrategi enda tettere opp mot SPU. Sistnevnte har følgende fordeling i sin aksjeportefølje:

A. Utviklede markeder, store og mellomstore selskaper	77%
B. Fremvoksende markeder, store og mellomstore selskaper	10%
C. Utviklede markeder, små selskaper	12%
D. <u>Fremvoksende markeder, små selskaper</u>	<u>1%</u>
E. Totalt	100%

Cultiva er i dag kun representert via et indekxnært fond i segment A (88%). I tillegg har Cultiva omtrent 12% investert i et indekxnært fond for Norden. Det foreslås derfor fra administrasjonen (og Investeringsrådet) at Cultiva flytter ca 10%-poeng fra sitt nåværende globale indekxnære fond i segment A, og 12% fra Norden-fondet, over til indekxnære fond som dekker segment B og C. Segment D er lite og det finnes heller ikke indekxnære fond som dekker dette.

KLP Fremvoksende Markeder Indeks er et indekxnært fond som dekker segment B. Det vises til vedlegg for ytterligere beskrivelse. KLP Aksje Global Small Cap Indeks er et indekxnært fond som dekker segment C. Også her henviser vi til vedlegg for ytterligere beskrivelse.

3. Valutasikring

Som referatet fra Investeringsrådet (vedlagt) sier, så anbefales vi å valutasikre 100% av våre globale aksjeinvesteringer. Argumentasjonen fremkommer i referatet, men kort kan vi gjengi at grunnen til at SPU ikke er valutasikret, er at Norge som nasjon hvert år har stor verdiskaping i NOK, men utgifter både i NOK og i utenlandsk valuta. For Norge som nasjon blir derfor et ikke-valutasikret SPU som en liten forsikring mot de valutasvingningene landet uansett er utsatt for. Dette gjelder ikke for stiftelser.

Cultiva har ingen øvrige inntekter, alle utgifter er i NOK, mens en stor del av porteføljen er i utenlandsk valuta. Disse forskjellene gjør det fornuftig å avvike fra SPU's strategi når det gjelder valutasikring. Videre gir valutarisiko ingen forventet meravkastning, valutasikring er billig (0,02% ekstrakostnad per år), og stiftelsen unngår å forholde seg til valutasvingninger i tillegg til de faktiske svingningene i aksjemarkedet.

Administrasjonen støtter dette prinsippet, men samtidig er det slik at det ikke tilbys valutasikrede indekxfond for fremvoksende markeder (B i

avsnittet over), og små selskaper i utviklede markeder (C i avsnittet over). Administrasjonen anbefaler derfor å valutasikre hele eksponeringen mot store og mellomstore selskaper i utviklede markeder (A i avsnittet over). Dette vil gi en total valutasikringsandel på ca 80%.

4. Bærekraftige investeringer

Administrasjonen har registrert et voldsomt fokus på denne type fondsinvesteringer i markedet. Administrasjonens foreløpige holdning har vært å holde seg til SPU sitt etiske regelverk. Investeringsrådet var av den oppfatning at denne type investeringer antakelig reduserer forventet avkastning, og at gode bærekraftinvesteringer vil få nødvendig kapital uansett. I sum kan dette være kostbar symbolpolitikk for Cultiva. Rådet stiller spørsmål ved om mange av disse fondene delvis kan være konstruert for å bøte på fallende inntekter på grunn av fremveksten av indekxnære fond. Det er også et spørsmål om slike fond som markedsfører seg som bærekraftige fond kan mistenkes å anvende slik markedsføring for å kunne ta høyere kostnader eller presentere sitt fond slik at det er vanskelig å sammenligne med relevant indeks. Slik fremstår ofte fondene som bedre enn innholdet.

Espen Henriksen fortalte at han skulle holde et foredrag om dette temaet rett etter finansminister Siv Jensen på en stor pensjonkonferanse om dette temaet 4. desember, og at han i styremøtet til Cultiva kan gi styret en forsmak på sine synspunkter.

Rådet mente imidlertid også at det er opp til styret å beslutte hvilken investeringsprofil man ønsker å kommunisere utad. I noen tilfeller kan det selvsagt ha verdi på omdømmet å ha noe slik eksponering i porteføljen. Administrasjonen mener at Cultiva bør videreføre sin strategi om å utestenge selskaper som ikke tilfredsstiller etikkrådets retningslinjer for SPU. Cultiva må være innstilt på, i tillegg til gavedelen, heller å bruke sin kapital til formålstjenlige investeringer i Kristiansand der dette gir gode samfunnsmessige effekter og økonomiske resultater når dette er innenfor Cultivas strategi.

I sum anbefaler administrasjonen foreløpig å ikke inkludere slike investeringer i kapitalforvaltningsstrategien.

Formålstjenlige investeringer

Cultiva har allerede vedtatt å investere NOK 35 mill i SKMU's lokaler i Skippergaten i Kristiansand. Denne investeringen er klassifisert som en formålstjenlig investering. Beløpet tilsvarer ca 1,5% av total forvaltningskapital på NOK 2.1 mrd. En slik andel anses å være akseptabel. Det foreslås derfor at Cultiva inkluderer at en ramme på 2% av total forvaltningskapital inkluderes i kapitalforvaltningsstrategien. Dersom (deler av) rammen ikke benyttes, investeres midlene i den ordinære kapitalforvaltningen.

Foreslåtte allokeringsrammer

For 2020 foreslås derfor følgende allokeringsrammer:

Aktivaklasse	Ramme 2019	Status 31.10.19	Ramme 2020	Min	Maks	Referanse indeks	Langsiktig mål
Bank/Pengemarked	4 %	5 %	5 %	1 %	20 %	ST1X	5 %
Norske obligasjoner	17 %	16 %	16 %	0 %	25 %	BBGAggH	13 %
Globale obligasjoner	17 %	16 %	16 %	0 %	35 %	BBGAggH	13 %
Sum renteplasseringer	38 %	37 %	37 %				30 %
<u>Valutasikret:</u>							
Globale aksjer Store selsk.	28%	27 %	43 %	35 %	60 %	MSCI (NOK)	47 %
<u>Usikret:</u>							
Globale aksjer små/medium			6 %	3 %	12 %	MSCI	7 %
Fremvoksende markeder	19%	27 %	5 %	2 %	10 %	MSCI	6 %
Venture/Såkorn	1 %	1 %	1 %	0 %	2 %	OSEBX	0 %
Sum aksjeplasseringer	54 %	55 %	55 %	51 %	64 %		60 %
Eiendom Norge og utland	8 %	8 %	8 %	0 %	10 %	ST4X + 1 %	10 %
Formålstj. investeringer	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	n/a	0 %
Sum andre aktivaklasser	8 %	8 %	8 %				10 %
Sum	100 %	100 %	100 %				100 %

Utkast til Kapitalforvaltningsstrategi 2020

INNHOLD

DEL 1

1 FORVALTNINGSSTRATEGI 2019

- 1.1 Vedtak kapitalforvaltningsstrategi
- 1.2 Allokeringsrammer 2019
- 1.3 Øvrige begrensninger 2019
- 1.4 Risikoevne 31.12 2019
- 1.5 Resultat 31.12.2019
 - 1.5.1 Status
 - 1.5.2 Stresstest
 - 1.5.3 Bufferkapital
- 1.6 Historisk Avkastning i Cultiva

2 FORVALTNINGSSTRATEGI 2020

- 2.1 Administrasjonens forslag til tiltak

DEL 2

3 INNLEDNING

- 3.1 Målet med kapitalforvaltningen
- 3.2 Organisering/ansvar
 - 3.2.1 Styret
 - 3.2.2 Daglig leder

4 SENTRALE BEGREPER

- 4.1 Sikkerhet
- 4.2 Risikospredning
 - 4.2.1 Strategisk diversifisering
 - 4.2.2 Taktisk diversifisering
 - 4.2.3 Risiko i forhold til Cultivas balanse
- 4.3 Likviditet
 - 4.3.1 Omsettelighet
 - 4.3.2 Kurssvingninger
- 4.4 Valutaeksponering
- 4.5 Øvrige ord og uttrykk
 - 4.5.1 Durasjon
 - 4.5.2 Rentefølsomhet/-volatilitet
 - 4.5.3 Standardavvik

5 LOV, FORSKRIFTER OG REGLER FOR KAPITALFORVALTNINGEN

- 5.1 Generelt om kapitalforvaltningen

6 ETISKE RETNINGSLINJER FOR KAPITALFORVALTNINGEN

7 KLASSIFISERING OG VURDERINGSREGLER

8 PLASSERINGSALTERNATIVENE

- 8.1 Bank/pengemarked
 - 8.1.1 Bankinnskudd
 - 8.1.2 Pengemarkedsplassering/sertifikater
- 8.2 Obligasjoner
 - 8.2.1 Omløpsobligasjoner
 - 8.2.2 Anleggsobligasjoner
 - 8.2.3 Internasjonale obligasjoner
 - 8.2.4 Inflasjonssikrede obligasjoner
- 8.3 Aksjer
 - 8.3.1 Norske aksjer
 - 8.3.2 Utenlandske aksjer
 - 8.3.3 Aksjefond
 - 8.3.4 Strategiske plasseringer i aksjer
- 8.4 Øvrig
 - 8.4.1 Eiendom
 - 8.4.2 Derivater
 - 8.4.3 Private equity / Aktiv eierkapital
 - 8.4.4 Hedgefond
 - 8.4.5 Grunnfondsbevis

9 RISIKOEVNE

- 9.1 Bufferkapital
 - 9.1.1 Stresstest
- 9.2 Egenkapital

10 INVESTERINGSPROSESS

- 10.1 Allokeringsrammer
- 10.2 Rebalanseringsmekanisme
- 10.3 Rapporteringsrutiner
- 10.4 Oppfølging, kontroll og evaluering

DEL 1

Oppsummert kan man si at den generelle målsetting med dette strategidokumentet er å utforme kapitalforvaltningen til Cultiva på en slik måte at det er sammenheng mellom lover/forskrifter, balansesammensetning, risikoevne/bufferkapital og Cultivas forpliktelser.

Kapitalforvaltningsstrategien er delt opp i to deler. Del I består av to kapitler. Kapittel 1 beskriver fjorårets resultat, og kapittel 2 er strategien for årets kapitalforvaltning.

Del 2 består av 8 kapitler som tar for seg sentrale begreper og særegne forhold som gjelder Cultiva.

1 FORVALTNINGSSTRATEGI 2018

1.1 Vedtak om kapitalforvaltningsstrategi

Styret i Cultiva vedtok følgende på styremøte 22. oktober 2018 (Enstemmig):

- 1) Foreslåtte allokeringsrammer for 2019 og forvaltningsstrategi for 2019 godkjennes.
- 2) Cultiva engasjerer ekstern uavhengig rådgiver for å vurdere:
 - a. sammensetning og fordeling av obligasjons- og eiendomsporteføljen. Utgangspunktet skal være å ligge tett opp til allokeringen i Statens Pensjonsfond Utland.
 - b. valg av investeringsprodukter innen obligasjoner og eiendom
- 3) Administrasjonen gis fullmakt til valg av rådgiver.
- 4) Kapitalforvaltningsstrategien for 2019 vil bli foreslått revidert igjen etter resultatet av rådgivningsprosessen foreligger.
- 5) Det innføres en ny stresstest som tar høyde for et aksjefall på 40 %.
- 6)

Videre ble det foretatt følgende vedtak i styremøte 17. juni 2019:

- 1) Foreslåtte revidert allokeringsramme for 2019 godkjennes.
- 2) Styret godkjenner de foreslåtte endringer i godkjente investeringsprodukter og endringer i sammensetningen i porteføljen. For å kunne implementere endringene får administrasjonen fullmakt til:
 - a. å realisere:
 - i. Hele beholdningen av globale obligasjonsfond:
 1. DnB Credit
 2. DnB Credit Short
 3. DnB European Covered Bonds
 4. DnB Global Treasury
 - ii. Hele beholdningen av inflasjonssikrede anleggsobligasjoner:
 1. Trønderenergi

- iii. Deler av beholdningen av:
 - 1. DNB Likviditet (IV), begrenset oppad til MNOK 60
 - 2. DNB Obligasjon (III), begrenset oppad til MNOK 200
- b. å investere i følgende nye produkter:
 - i. Norske obligasjonsfond:
 - 1. KLP Statsobligasjon, inntil MNOK 210
 - ii. Globale obligasjonsfond:
 - 1. DNB Global High Grade, inntil MNOK 210
 - 2. AQR Global Aggregate Strategy, inntil MNOK 140
 - iii. Eiendomsfond:
 - 1. Storebrand Eiendomsfond Norge KS, MNOK 85
- 3) Administrasjonen gis fullmakt til å si opp avtale med Mercer vedrørende månedlig rapportering av porteføljen. Besparelse ca NOK 80 000/år.
- 4) Styret ber administrasjonen oppdatere kapitalforvaltningsstrategien med de vedtatte endringer.

1.2 Allokeringsrammer 2019

Som revidert ramme for aktiva-allokering for 2019 ble følgende vedtatt i styremøtet 17. juni 2019:

Aktivklasse	Ramme 2018	Status 30.4.19	Vedtatt ramme 2019	Revidert ramme 2019	Min	Maks	Referanse indeks	Vedtatt langs. mål	Revidert langs. mål
Bank/Pengemarked	5 %	7 %	4 %	4 %	1 %	20 %	ST1X	5 %	4 %
Norske obligasjoner	14 %	16 %	14 %	17 %	0 %	20 %	BBGAggH	5 %	13 %
Globale obligasjoner	13 %	11 %	13 %	17 %	0 %	35 %	BBGAggH	5 %	13 %
Sum renteplasseringer	32 %	34 %	31 %	38 %				15 %	30 %
Nordiske aksjer	6 %	6 %	6 %	6 %	0 %	10 %	VINX (NOK)	8 %	8 %
Globale aksjer (val.sikr)	27 %	27 %	28 %	28 %	15 %	40 %	MSCI (NOK)	30 %	30 %
Globale aksjer	18 %	20 %	18 %	19 %	15 %	30 %	MSCI	22 %	22 %
Venture/Såkorn	1 %	1 %	1 %	1 %	0 %	2 %	OSEBX	0 %	0 %
Sum aksjeplasseringer	52 %	54 %	53 %	54 %	50 %	64 %		60 %	60 %
Eiendom Norge og utland	8 %	4 %	8 %	8 %	5 %	20 %	ST4X + 1 %	10 %	10 %
Infl.sikrede obl. - anlegg	8 %	8 %	8 %	0 %	0 %	10 %	ST4X + 1 %	15 %	0 %
Sum andre aktivaklasser	16 %	12 %	16 %	8 %				25 %	10 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %				100 %	100 %

Referanseindeksen på totalporteføljen skal være:

4% ST1X + 14% BBGAggH + 13% BBGAggH + 6% VINX (NOK) + 28% MSCI (NOK) + 19% MSCI + 1% OSEBX + 8% (ST4X + 1 %).

1.3 Øvrige begrensninger 2019

Det kan gjøres plasseringer i rentepapirer utstedt av:

- Norske Stat/statsforetak inkl. papirer garantert av stat: Max 100 % av renteporteføljen

- Kommuner/fylkeskommuner inkl. papirer garantert av kommuner/fylkeskommuner. Samt obligasjoner med fortrinnsrett (OMF)/Boligforetak med offisiell kredittrating fra Standard & Poors eller Moodys. Max 80 % av renteporteføljen.
- Finansselskaper hvor rentepapiret har en kredittrating tilsvarende Investment Grade (BBB- eller bedre) hos Standard & Poors, Moodys eller Fitch. Finansinstitusjoner skal ha en forvaltningskapital større enn NOK 5 mrd, og ha en kapitaldekning som tilfredsstillende Basel III-regelverket. Max 50 % av porteføljen.
- Kraftselskaper eller industriselskaper hvor rentepapiret har en kredittrating lik Investment Grade (BBB- eller bedre) hos Standard & Poors, Moodys eller Fitch. Max 20 % av renteporteføljen.

I fond hvor deler av fondsverdien er representert ved utstedere uten offisiell rating er kravet at forvaltningsselskapet selv vurderer kredittkvaliteten til rentepapiret eller utsteder til å være minimum BBB-. Ved investeringer i ansvarlige lån er kravet at forvaltningsselskapet selv vurderer kredittkvaliteten til utsteder til å være minimum BBB+. Slike fond må ha en gjennomsnittlig kredittkvalitet på A- eller bedre.

Den gjennomsnittlige kredittkvalitet i obligasjonsporteføljen må minimum være BBB+.

Durasjon-gjennomsnitt for obligasjonsporteføljen: 6 år (minimum 1 år og maksimum 7 år).

Durasjon-gjennomsnitt for pengemarkedsporteføljen: 3 mnd (minimum 0 mnd og maksimum 1 år).

Maksimal plassering i papirer utstedt av en og samme låntaker: 10% med unntak av norske statspapirer og statsgaranterte papirer.

Det kan investeres i veldiversifiserte pengemarkedsfond eller obligasjonsfond/-porteføljer som i hovedsak tilfredsstillende ovennevnte kriterier. Inntil 30 % av renteporteføljen kan investeres i fond som inkluderer sub-Investment grade papirer («High Yield») i porteføljen.

Derivater kan kun benyttes til sikring av inflasjons- og valutarisiko knyttet til obligasjonsporteføljen.

Alle investeringer skal ha en screeningprosess tilsvarende Statens Petroleumsfond Utland.

Det skal ikke gjennomføres rebalansering av aksjeporteføljen ved verdistigning. Økningen i aksjeandel er begrenset oppad til 60 %¹.

Dersom aksjeandelen faller mer enn 4 % fra vedtatt ramme gjennomføres en rebalansering tilbake til vedtatt ramme. Rebalansering skal gjennomføres innen utgangen av påfølgende måned².

¹ Vedtak i styremøte 28.mars 2014

² Vedtak i styremøte 27. juni 2013

1.4 Risikoevne per 31. oktober 2019

Pr. 31.10.19 var opparbeidet bufferkapital 417 millioner kroner som tilsvarer 19,6% av totalporteføljen.

1.5 Resultat pr. 31. oktober 2019

1.5.1 Status pr. 31.10.19

Aktivaklasse	Ramme 2018	Status 31.10.19	Ramme* 2019	Min	Maks	Referanse indeks	Langsiktig mål
Bank/Pengemarked	5 %	5 %	4 %	1 %	20 %	ST1X	5 %
Norske obligasjoner	14 %	16 %	17 %	0 %	25 %	ST4X	13 %
Globale obligasjoner	13 %	16 %	17 %	0 %	35 %	BCGBAI(NOK)	13 %
Sum renteplasseringer	32 %	37 %	38 %				30 %
Nordiske aksjer	6 %	6 %	6 %	0 %	10 %	VINX (NOK)	8 %
Globale aksjer (val.sikr)	27%	27 %	28 %	15 %	40 %	MSCI (NOK)	30 %
Globale aksjer	18%	21 %	19 %	15 %	30 %	MSCI	22 %
Venture/Såkorn	1 %	1 %	1 %	0 %	2 %	OSEBX	0 %
Sum aksjeplasseringer	52 %	55 %	54 %	49 %	64 %		60 %
Eiendom Norge og utland	8 %	8 %	8 %	0 %	10 %	ST4X + 1 %	10 %
Infl.sikrede obl. - anlegg	8 %	0 %	0 %	0 %	10 %	ST4X + 1 %	0 %
Sum andre aktivaklasser	16 %	8 %	8 %				10 %
Sum	100 %	100 %	100 %				100 %

Oversikten viser at porteføljen er marginalt overvektet i aksjer og marginalt undervektet i obligasjoner i forhold til gjeldende allokeringsramme for 2018. Dette skyldes at (i) aksjemarkedet har utviklet seg særdeles positivt i 2018 og at Cultiva foretar ingen rebalansering før aksjeandelen har nådd 64% (4% avvik er tillatt), og (ii) at obligasjonsinvesteringenes relative andel av porteføljen derfor har falt.

I tillegg har Cultiva ikke innbetalte investeringsforpliktelser på ca NOK 4 mill i selskapene Skagerak Maturo og Skagerak Seed.

Avkastning på porteføljen pr. 31.10.19 utgjør ca NOK 269 mill. kr eller 14,4 %.

Nominell avkastning	Kr	269 408 086	14,4 %
Justering grunnkapital*	Kr	-32 499 623	-1,8 %
Realavkastning pr 31.10.19	Kr	236 908 463	12,6 %

*Merk at KPI-justering er av grunnkapitalen på ca NOK 1,55mrd, og derfor kan ikke prosentene sammenlignes.

1.5.2 Stresstest

Stresstesting er et verktøy for å måle tapspotensialet i stiftelsens portefølje av investeringer dersom gitte forutsetninger slår til. Stresstesten gir et uttrykk for et betydelig fall i porteføljen, og ble i styremøte 17. juni 2019 endret til å simulere et fall på 40% i aksjeporteføljen og hvor øvrige verdier holdes konstant. Denne stresstesten er langt mer streng enn tidligere stresstest som blant annet

benyttet 20% fall i aksjer og et en renteøkning på 1,5% på obligasjonsporteføljen

Pr. 31.10.19 viser stresstesten et tapspotensiale på 464,6 millioner kroner (21,9%).

1.5.3 Bufferkapital

	31.10.19
Markedsverdi portefølje	2 124,1 mill
- Inflasjonsjustert grunnkapital	-1 592,5 mill
- Ikke utbetalte prosjektbevilgninger	-114,5 mill
Beregnet bufferkapital*	416,8 mill
- Tapspotensiale stresstest	-464,6 mill
Over/underdekning bufferkapital*	47,8 mill

1.6 Historisk avkastning i Cultiva

Siden 2011 har Cultiva hatt følgende avkastningshistorikk:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	31.10.19
Realavkastning	-0,3%	4,0%	7,8%	7,2%	2,4%	0,3%	8,1%	-4,3%	14,4%
Aksjeandel	8%	18%	42%	45%	47%	48%	52%	50%	55%
Bufferkapital (mill)	22	65	175	273	293	263	379	194	417

2 REVIDERT FORVALTNINGSSTRATEGI 2020

2.1 Administrasjonens forslag til tiltak

Kapitalforvaltningsstrategien ble sist revidert i styremøte 22. oktober 2018. Det er vedtatt årlig rullering av kapitalforvaltningsstrategien. Således er det kun minimums- og maksimumsrammene i 2020 for hver enkel aktivaklasse som diskuteres i dette dokumentet (de langsiktige målene ligger fast).

Som følge av styrets tidligere vedtak om å kjøpe Skippergaten 24b som en finansiell investering, må formålstjenlige investeringer inn som egen aktivaklasse.

Basert på høringsuttalelser mottatt fra investeringsrådet samt eksterne rådgivningsmiljøer, foreslår administrasjonen følgende hovedtrekk i kapitalforvaltningsstrategien for 2020:

1. Aksjeandel foreslås uendret. Rebalanseringsstrategien forblir også uendret. Statens Pensjonsfond Utland («SPU») benytter samme metodikk.
2. Aksjeinvesteringene skal nå inkludere fremvoksende markeder (ca 10%) og mellomstore selskaper i utviklede markeder (12%) i sin totale aksjeportefølje. Dette gir en bedre replikering av SPU sin aksjeportefølje.
3. Aksjeinvesteringene foreslås 80% valutasikret (i dag 50%).

4. Allokeringen i obligasjonsinvesteringer, eiendom og venture fond forblir uendret.
5. Kapitalforvaltningsfilosofien vil forbli uendret hvor stiftelsen skal ha et evighetsperspektiv på investeringene. Dette er samme prinsipp som SPU, og dette gir også større forutsigbarhet for fremtidige årlige utdelinger.
6. Formålstjenlige investeringer tas inn med en ramme på opp til 2% av total porteføljeverdi i kapitalforvaltningsstrategien fra og med 2020. Rammen revideres årlig.

Forslag til vedtak:

1. Foreslåtte allokeringsrammer for 2020 og forvaltningsstrategi for 2020 godkjennes.
2. Administrasjonen gis fullmakt til å foreta følgende transaksjoner:
 - a. Salg av KLP Aksje Norden, verdi ca NOK 136 mill
 - b. Salg av KLP Aksje Global Indeks I, verdi ca NOK 147 mill
 - c. Salg av DnB Aksje Global Indeks, verdi ca NOK 287 mill
 - d. Kjøp av KLP Fremvoksende Markeder Indeks, ca NOK 115 mill
 - e. Kjøp av KLP Aksje Global Small Cap Indeks, ca NOK 135 mill
 - f. Kjøp av KLP Aksje Global Indeks II, ca NOK 320 mill

Som allokeringsramme for 2020 foreslås:

Aktivaklasse	Ramme 2019	Status 31.10.19	Ramme 2020	Min	Maks	Referanse indeks	Langsiktig mål
Bank/Pengemarked	4 %	5 %	5 %	1 %	20 %	ST1X	5 %
Norske obligasjoner	17 %	16 %	16 %	0 %	25 %	BBGAggH	13 %
Globale obligasjoner	17 %	16 %	16 %	0 %	35 %	BBGAggH	13 %
Sum renteplasseringer	38 %	37 %	37 %				30 %
<u>Valutasikret:</u>							
Globale aksjer Store selsk.	28%	27 %	43 %	35 %	60 %	MSCI (NOK)	47 %
<u>Usikret:</u>							
Globale aksjer små/medium			6 %	3 %	12 %	MSCI	7 %
Fremvoksende markeder	19%	27 %	5 %	2 %	10 %	MSCI	6 %
Venture/Såkorn	1 %	1 %	1 %	0 %	2 %	OSEBX	0 %
Sum aksjeplasseringer	54 %	55 %	55 %	51 %	64 %		60 %
Eiendom Norge og utland	8 %	8 %	8 %	0 %	10 %	ST4X + 1 %	10 %
Formålstj. investeringer	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	n/a	0 %
Sum andre aktivaklasser	8 %	8 %	8 %				10 %
Sum	100 %	100 %	100 %				100 %

Referanseindeksen på totalrammen er:

5% ST1X + 16% BBGAggH + 16% BBGAggH + 43% MSCI (NOK) + 11% MSCI + 1% OSEBX + 8% (ST4X + 1 %).

Øvrige begrensninger:

Øvrige begrensninger fra 2019 videreføres uendret inntil resultatet av rådgivningsprosessen foreligger.

Den vedtatte reallokeringsmekanismen gjør at med foreslått 2020-ramme (se tabell) for aksjeeksponering på 55 %, så må Cultiva foreta en rebalansering dersom aksjeandelen i løpet av 2019 faller under 51%. I så fall vil det selges andre aktivaklasser for å bringe aksjeandelen tilbake på 55%. Ettersom rebalansering ikke skal foretas oppover inntil vi har nådd 60%, så vil dette rent konkret bety at Cultiva vil måtte selge aksjer når aksjeandelen overstiger 64%, og dermed bringe andelen tilbake på 60%.

DEL 2

3 INNLEDNING

Oppsummert kan man si at målsettingen med denne delen av dokumentet er å presisere særegne forhold for stiftelser og Cultiva og dessuten omtale viktige begreper brukt i kapitalforvaltningen.

3.1 Målet med kapitalforvaltningen

Fra stiftelsens vedtekter:

§ 4

Stiftelseskapital er kr 1 133 800 000,-. (Endret fra kr 1 440 050 000,- i styremøte 07.05.10.)

Stiftelsens kapital skal hvert år tillegges et beløp som er tilstrekkelig til at stiftelsen opprettholder sin realverdi. Den øvrige avkastningen kan brukes det enkelte år til å fremme stiftelsens formål eller tillegges et rentefond som kan benyttes senere år.

Grunnkapital og tilleggskapital må aldri angripes. Hvis stiftelsens eiendeler har sunket i verdi slik at grunnkapital og tilleggskapital er angrepet, kan årlig utbetaling ikke finne sted før grunnkapital og tilleggskapital er oppfylt.

§ 5

Stiftelsens midler forvaltes av styret. Styret kan delegere forvaltningen til daglig leder, men stiftelsens styre må gi instruks og retningslinjer for forvaltningen. Midlene må ikke anbringes på en måte som anses som spekulasjonspreget.

Midlene skal fortrinnsvis investeres i aksjer og obligasjoner direkte, i verdifond eller i fast eiendom.

Forvaltningen av Cultivas kapital er den ene overordnede oppgaven som gir grunnlaget for den neste oppgaven som er å tildele prosjekt- og investeringsstøtte i henhold til stiftelsens formålsparagraf.

Dette dokumentet sammenfatter de rammebetingelser som skal gjelde for Cultivas kapitalforvaltning. Samtidig skal det gi uttrykk for de målsettinger som bør knyttes til kapitalforvaltningen. Til sist skal det fremgå hvilke plasseringsprodukter som skal benyttes for å oppnå de ønskede målsettinger.

Definisjoner:

Stiftelseskapital er selskapets grunnkapital som er registrert i stiftelsesregisteret hos Stiftelsestilsynet.

Tilleggskapital tilsvarer akkumulerte tillegg til stiftelsens grunnkapital for å opprettholde realverdien. Tilleggskapital fremgår som en egen post i balansen klassifisert under innskutt egenkapital.

Stiftelsens kapital er summen av grunnkapital og tilleggskapital.

Rentefond (jf § 4) vil være ikke utdelt avkastning som settes av for bruk senere år. Avsetningene kan være øremerket til et bestemt formål, eller være en generell avsetning som kan disponeres senere år. Slike avsetninger vil vises i stiftelsens balanse under opptjent egenkapital.

3.2 Organisering / ansvar

3.2.1 Styret

Styret har ut fra lov og vedtekter presisert sine oppgaver slik:

- a. Styret skal innrette Cultivas kapitalforvaltning slik at investeringene kan foretas og følges opp av eksterne forvaltere.
- b. Styret skal sørge for å innhente tilstrekkelig informasjon om og holde seg løpende orientert om investeringene for å kunne vurdere om de enkelte investeringer tilfredsstillende stiftelsens formål, ønskede etiske standarder og for øvrig er i samsvar med de mandater og instruksjoner som forvalterne er undergitt.
- c. Styret skal besørge at kapitalforvaltningen undergis en tilfredsstillende og overordnet risikostyring til enhver tid. Styret plikter å besørge at den samlede kapitalforvaltningen av stiftelsens midler tilfredsstillende bestemmelsene i Cultivas vedtekter, og at det sikres at instruksjoner for eventuelle forvaltere inneholder bestemmelser som ivaretar dette forhold.
- d. Styret har ansvaret for å besørge at honorarer til eksterne forvaltere eller rådgivere for stiftelsen holdes innenfor rimelige grenser, og at det ikke avtales honorarordninger som avviker fra det som er alminnelig akseptert i markedet for tilsvarende tjenester.
- e. Styret skal besørge at kapitalforvaltningen innordnes slik at det frigjøres likvide midler til utdelinger som forutsatt i Cultivas formål.
- f. Styret skal sørge for at det utarbeides etiske retningslinjer for kapitalforvaltningen.
- g. Styret kan knytte til seg et rådgivende organ (Investeringsrådet) for kapitalforvaltningen for å kunne drøfte valg av investeringsstrategi og plasseringsalternativer, samt hente råd om valg av forvaltere. Investeringsrådet skal bestå av uavhengige personer med spesiell kompetanse innen finansforvaltning.

Rapportering:

Styret skal etablere regelmessige rutiner for rapportering vedrørende kapitalforvaltning, tildeling og løpende drift og behandle slike rapporter i de løpende styremøtene.

3.2.2 Daglig leder

Styret har ut fra lov og vedtekter presisert daglig leders oppgaver slik:

Stiftelsesloven § 35:

Daglig leder står for den daglige ledelse av stiftelsens virksomhet og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter stiftelsens forhold er av uvanlig art eller stor betydning.

Daglig leder skal sørge for at stiftelsens regnskap er i samsvar med lov og forskrifter, og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte

Cultivas vedtekter §9:

Styret ansetter daglig leder og fastsetter dennes lønns- og arbeidsvilkår. Det hører inn under den daglige ledelsen å sørge for forvaltning av midler i henhold til styrets retningslinjer, behandler søknader om tilskudd og avgi innstilling overfor styret.

I tillegg presiseres følgende oppgaver til daglig leder:

- Det hører inn under den daglige ledelsen å følge opp forvaltningen av Cultivas midler i henhold til styrets retningslinjer, behandle søknader om tilskudd og avgi innstilling overfor styret om tilskudd og annen kapitalanvendelse til fremme av stiftelsens formål.
- Daglig leder skal ha ansvaret for å utføre styrets beslutninger om stiftelsens kapitalforvaltning og utbetalinger fra stiftelsen.
- Daglig leder er ansvarlig for å tilrettelegge og forberede saker for behandling i styret.
- Daglig leder skal sørge for at Cultivas regnskaper til enhver tid er i samsvar med regnskapsloven og andre relevante lover og forskrifter og skal i samråd med styret påse at stiftelsens formuesforvaltning er ordnet på betryggende måte.
- Daglig leder har rett og plikt til å delta i styremøter med mindre styret bestemmer annerledes for den enkelte sak.
- Styret kan til enhver tid kreve at daglig leder gir styret nærmere redegjørelse for bestemte saker.
- Daglig leder skal på månedlig basis avgi skriftlig rapport til styrets leder eller den styret utpeker med angivelse av status for kapitalforvaltningen, vesentlige disposisjoner i perioden samt andre forhold av betydning for forvaltningen. ⁱ
- Daglig leder skal hvert tertial avgi en mer utførlig rapport til styret med beskrivelse av Cultivas investeringer, status, verdiutvikling, forventet utvikling, disposisjoner i perioden samt andre forhold av betydning for forvaltningen.”

4. SENTRALE BEGREPER

4.1 Sikkerhet

Hensynet til sikkerheten skal stå sentralt i forhold til Cultivas kapitalforvaltning.

4.2. Risikospredning

Det finnes ingen enkel metode for å definere risiko på en portefølje. En tilnærming til definisjon er;

«sannsynligheten for ikke å oppnå en ønsket avkastning»

Denne avkastningen kan være et gitt måltall, for eksempel 6,5 % årlig avkastning, eller en benchmark som Oslo Børs Hovedindeks. Vanlig er det også å sammenfatte risiko gjennom standardavvik. Brukt på finansielle data gir dette uttrykk for variabiliteten på avkastningen.

All sparing innebærer en eller annen form for risiko. Ulike spareformer har forskjellig risiko, og derav forskjellig avkastningspotensial.

Cultiva skal ha en klar holdning til risikobegrepet i sin kapitalforvaltning. Videre skal man til enhver tid benytte muligheten til å spre plasseringene, for på den måten å kunne møte tilbakeslag som kan ramme deler av markedet. Denne risikospredningen henspeiler både på strategisk og taktisk diversifisering.

4.2.1 Strategisk diversifisering

Strategisk diversifisering refererer seg til hvordan Cultiva fordeler midlene på de ulike aktivaklassene som f.eks. aksjer, obligasjoner, eiendom osv. En god spredning av Cultivas investeringer innen de ulike aktivaklassene vil kunne bidra til å redusere Cultivas risikoeksponering.

Cultivas styre skal fastsette de ytre rammer for slik fordeling mellom de ulike aktivaklassene. Rammene skal fremgå av dette dokumentet.

4.2.2 Taktisk diversifisering

Foruten å spre risiko på ulike typer aktiva, skal Cultiva også innenfor hver aktivaklasse søke å foreta risikospredning. Kravet til risikospredning innenfor hver aktivaklasse skal være større dess større volatilitet eller standardavvik som gjelder for den bestemte aktivaklassen. Dette betyr f.eks. at kravet til spredning innenfor enkeltaksjer skal være større enn krav til spredning innenfor obligasjoner.

Cultivas styre skal fastsette de ytre rammer for spredning innenfor den enkelte aktivaklasse. Rammene skal fremgå av dette dokumentet.

4.2.3 Risiko i forhold til Cultivas balanse

Ved vurderingen av risiko skal det være porteføljens samlede risiko som skal være relevant, ikke risikoen ved hver enkelt plassering eller i hver enkelt aktivaklasse. Noen aktivaklasser med relativt høy risiko er likevel være attraktive i en portefølje fordi de har en liten samvariasjon med de øvrige av

aktivaklassene.

4.3 Likviditet

Cultiva må til enhver tid ha midler tilgjengelig til å kunne dekke en stabil utbetaling til prosjekter og investeringsstøtte, samt øvrige kostnader den er forpliktet til å dekke. Sett i forhold til forvaltningskapitalen er det løpende likviditetsbehovet relativt lite, men må hensyntas i valg av plasseringsalternativer.

4.3.1 Omsettelighet

Det skal være et rimelig likvid marked for de eiendeler som Cultiva investerer i. Deler av Cultivas samlede portefølje bør derfor kunne la seg realisere på forholdsvis kort sikt uten store tap.

4.3.2 Kurssvingninger

Eiendeler kan være mer eller mindre likvide alt etter hvor store svingninger det er i prisen på eiendelene. Stor variasjon i pris på realiseringstidspunktet kan ha stor betydning for realisasjonsverdien. Aksjer har tradisjonelt hatt en større fluktuasjon i pris enn andre papirer. Cultiva skal derfor, både av hensyn til forpliktelsene på kort sikt og for å diversifisere investeringene, holde deler av sine midler i mer kortsiktige og likvide eiendeler.

4.4 Valutaeksponering

Deler av Cultivas midler kan plasseres i aktiva i utlandet for derigjennom å oppnå ytterligere risikodiversifisering.

Behovet for å kurssikre slike plasseringer skal følges opp i forhold til omfanget og spredningen på disse.

Cultivas styre skal fastsette de øvre grenser for plasseringer i fremmed valuta. Rammene skal fremgå av dette dokumentet.

4.5 Øvrige ord og uttrykk

4.5.1 Durasjon

Et begrep for løpetid der man også tar hensyn til når obligasjonen har rente- og avdragsbetalinger. Begrepet gir dermed uttrykk for når långiver får tilbake de pengene han har lånt ut.

4.5.2 Rentefølsomhet/-volatilitet

Et verdipapirs rentefølsomhet viser den mulige endring i verdipapirets verdi ved en renteendring på ett (1) prosentpoeng. Rentefølsomhet kan regnes på enkeltpapirer og som gjennomsnitt for hele porteføljer. Verdipapirer med lang løpetid har stor rentefølsomhet og er utsatt for store kursbevegelser ved endringer i markedsrenten.

Volatilitet gir tilsvarende et uttrykk for hvor mye obligasjoner eller aksjer kan svinge rundt sin egen antatte trend. Stor volatilitet innebærer at markedsverdien endres i betydelig grad mer enn trenden i markedet.

4.5.3 Standardavvik

Når vi beregner den forventede avkastningen for en investering, finner vi hvor «tyngden» av mulige avkastningsutfall vil ligge. Standardavviket gir informasjon om gjennomsnittlige avvik fra gjennomsnittet eller forventningen.

5. LOV, FORSKRIFTER OG REGLER FOR KAPITALFORVALTNINGEN

5.1 Generelt om kapitalforvaltningen

I Stiftelsesloven av 2001 finner vi følgende:

” § 18 Forvaltning av stiftelsens kapital
Stiftelsens kapital skal forvaltes på en forsvarlig måte, slik at det til enhver tid tas tilstrekkelig hensyn til sikkerheten og mulighetene for å oppnå en tilfredsstillende avkastning for å ivareta stiftelsens formål”

I forslag til ny stiftelseslov (NOU 2016:21) har utvalget gått lengre i sine krav til styrer i stiftelser. Det er nå inkludert følgende setning i den nye § 20: «...Styret skal fastsette en *plan for den nærmere forvaltningen* av stiftelsens kapital....»

6. ETISKE RETNINGSLINJER FOR KAPITALFORVALTNINGEN

Kapitalforvaltningen i Cultiva skal innrettes på en slik måte at den oppfyller kravene i de etiske retningslinjer for Statens Pensjonsfond Utland - etikkrådet.

7. KLASSIFISERING OG VURDERINGSREGLER

Cultiva er underlagt regnskapslovens regler om oppstillingsplan for balansen. I finansregnskapet må derfor regnskapslovens regler følges. Stiftelsen kan imidlertid velge å bruke andre inndelinger i sin interne rapportering. Den interne rapporteringen er det styringsverktøyet som stiftelsen bruker for å følge opp den markedsrisiko stiftelsens kapital eksponeres for. Det forsiktighetshensyn som ligger bak regnskapslovgivningen vil medføre at bokførte verdier av stiftelsens investeringer i enkelte tilfeller vil avvike fra den virkelige verdien.

En forutsetning for en riktig allokering av Cultivas aktiva, vil være en oversiktlig inndeling av stiftelsens balanse i relevante «hoved»markeder eller aktivaklasser.

En hensiktsmessig inndeling av eiendelene kan gjøres i de fire hovedgruppene bank/pengemarked, obligasjoner, aksjer og øvrige (eiendom). Et viktig kriterium for inndelingen er tidsperspektivet som ligger til grunn for investeringen. Risikobeskrivelsen utledes i det vesentligste av tidsperspektivet. Hovedgruppene vil videre bli delt opp i nærmere definerte aktivaklasser.

Regnskapslovens vurderingsregler skiller mellom anleggsmidler (eiendeler ervervet til varig eie eller bruk) og omløpsmidler (residualpost).

Anleggsmidler

Anleggsmidler verdsettes i finansregnskapet til anskaffelseskost. Anleggsmidler skal nedskrives til virkelig verdi dersom det oppstår et verdifall som ikke forventes å være forbigående. Nedskrivningen kan senere reverseres tilbake til anskaffelseskost dersom virkelig verdi passerer anskaffelseskost.

Omløpsmidler

Omløpsmidler skal iht. regnskapsloven verdsettes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. For slike plasseringer vil dermed en verdinedgang fremgå av finansregnskapet, mens en verdistigning utover anskaffelseskost ikke vil vises. Fra denne regelen gis det unntak for markedsbaserte finansielle omløpsmidler. Slike plasseringer skal ved gitte forutsetninger vurderes til virkelig verdi.

8 PLASSERINGSALTERNATIVER / AKTIVAKLASSE

De ulike plasseringsalternativene er forsøkt gruppert etter bindingstid og kredittrisikobindinger.

8.1 Bank / pengemarked

Fellesnevner for gruppen bank/pengemarked er kortsiktigheten i plasseringen, med spesiell fokus på tidsperspektivet på avkastningsdelen. Avkastning på plasseringer innenfor denne gruppen får en forholdsvis umiddelbar tilpasning til den rentesituasjon som gjelder ellers i samfunnet.

8.1.1 Bankinnskudd

Innskudd i bank regnes som en trygg plassering. Ingen andre plasseringsformer har en lovbestemt innskuddsgaranti. Denne innskuddsgarantien gir enkeltinnskyttere sikkerhet for inntil 2 mill. kr. pr. bank. Innskuddsgarantien er knyttet til sparebankenes og forretningsbankenes sikringsfond.

Den «norske» innskuddsgarantien på 2 mill. kr. er vesentlig høyere enn det som er nødvendig for å oppfylle internasjonale regler. Regelverket er lempet i forhold til tidligere, da vi hadde det som måtte oppfattes som en total innskuddsgaranti i norske banker.

Selv om den formelle garantiforpliktelsen er skjerpet i disfavør av innskyterne, drar andre momenter i motsatt retning, så som skjerpede egenkapitalkrav og tettere oppfølging fra det offentlige gjennom f.eks. tilsyn fra Kredittilsynet. Sikkerheten for Cultivas bankinnskudd ligger først og fremst i bankenes egenkapital.

De fleste typer bankinnskudd har i dag en forholdsvis rask tilpasning til det som oppfattes som det løpende generelle rentenivået i markedet. Ulike typer referanserenter kan avtales for å kontrollere rentefastsettelsen i den enkelte bank.

Bankinnskudd kan også plasseres på termin, dvs. at renten for en avtalt periode fastsettes på forhånd. Banker tilbyr denne type plasseringsform for perioder av inntil ett år.

Verdiøkningen på bankinnskudd representeres ved renteinntekter. Renteinntekter inntektsføres i regnskapet i den periode de er påløpt.

8.1.2 Pengemarkedsplassing/sertifikater

Plassering i pengemarkedet kan enten gjøres i enkeltsertifikater eller i pengemarkedsfond som i realiteten er en sammensetning av enkeltsertifikater. Et sertifikat er et rentebærende papir med løpetid under ett år, eller i realiteten en kortsiktig obligasjon (beskrives i d. f.).

Risikoen med plassering i pengemarkedet knyttes til utsteder av det enkelte rentepapiret. Cultiva bør derfor angi nærmere hvilke enkeltutstedere, grupper av utstedere eller eventuelt hvilket ratingnivå som aksepteres på denne delen av porteføljen.

8.2 Obligasjoner

Generelt er det slik at et høyt realrentenivå er gunstig for Cultiva, da dette i det lange løpet gir oss god avkastning på våre midler (gitt at inflasjonen er lavere enn det generelle rentenivået). Perioder med svingninger i rentenivået, gjør at en bør skille mellom omløpsobligasjoner, anleggsobligasjoner, aksjeindekserte obligasjoner, inflasjonssikrede obligasjoner og samtidig være bevisst på ulike egenskaper med norske og globale obligasjoner.

Ved plassering av midler i obligasjoner låner man bort midler til en på forhånd fastsatt rente over en avtalt periode.

Dersom markedsrenten stiger, vil en obligasjon med en rente fastsatt på et tidligere tidspunkt i en avtalt periode gi en ugunstig avkastning for obligasjonseier. Verdien på obligasjonen synker. Omvendt når renten ellers går ned, da stiger obligasjonens verdi. Risikoen for endringer i rentenivået betegnes som renterisikoen.

Det er løpetiden på obligasjonen som avgjør i hvor stor utstrekning obligasjonen synker eller stiger i verdi. Lang bindingstid (durasjon) gir størst utslag.

For obligasjoner vil det alltid være risiko for at utsteder ikke skal kunne gjøre opp sine forpliktelser. Denne type risiko betegnes om kredittrisikoen.

8.2.1 Omløpsobligasjoner

Omløpsobligasjoner er obligasjoner som inngår i en handelsportefølje, og som kan omsettes fortløpende dersom det oppstår endringer i markedet. Slike obligasjoner vil være et markedsbasert finansielt omløpsmiddel, og det vil til enhver tid være markedsverdi som skal brukes i forhold til bokføringen.

8.2.2 Anleggsobligasjoner

Uavhengig av hvorvidt renten går opp eller ned, så gir den enkelte obligasjon (ser bort fra kredittrisiko) en fast årlig avkastning, samt at hovedstolen tilbakebetales på forfallstidspunktet. Regnskapsmessig er det derfor slik at i de tilfeller hvor man positivt bestemmer seg for å sitte på obligasjonen frem til forfall, så regnskapsføres denne til anskaffelseskost, med en betinget nedskrivningsplikt ved varig verdifall.

En anleggsobligasjon som holdes helt til forfall vil kun gi den avtalte rente i avkastning. Endringer i markedsrenten vil dermed ikke påvirke den avkastning (i form av renteinntekter) som Cultiva oppnår. Ved fall i markedsrenten kan Cultiva, ved å reklassifisere til omløpsobligasjoner, kunne ta ut kursgevinsten som oppstår fordi det er avtalt en høyere rente enn den renten som kan oppnås i markedet på realisasjonstidspunktet.

Anleggsobligasjoner vil være et virkemiddel for å stabilisere den regnskapsmessige avkastningen på midlene, men vil vanskelig kunne gi en høyere avkastning enn markedet.

8.2.3 Globale obligasjoner

Man oppnår en viss gevinst gjennom internasjonal diversifisering, samtidig med at det norske markedet for rentepapirer er forholdsvis lite, noe som bl.a. kan forklares med et stadig synkende lånebehov for den norske stat. Det må også for internasjonale obligasjoner skilles mellom omløps- og anleggsobligasjoner.

8.2.4 Inflasjonssikrede obligasjoner

Utsteder av en inflasjonssikret obligasjon forplikter seg til å betale en fast, reell rente med jevne mellomrom, og et reelt innløsningsbeløp ved forfall. I tillegg betales en kompensasjon for den løpende utvikling i en definert inflasjonsindeks. Etter hvert som realrenten i markedet forandres, vil den reelle prisen på obligasjonen forandres.

8.3 **Aksjer**

Det er godt historisk belegg for å si at man i et lengre tidsperspektiv får en risikopremie (meravkastning) ved å investere i aksjer fremfor i andre typer aktiva som er mulig å investere i. Årsaken er at aksjer har en høyere risiko enn obligasjoner og vil således overtid også gi høyere avkastning. Aksjeplasseringer skjer imidlertid i utgangspunktet med en udefinert tidshorisont, i og med at man fortløpende (dog til en viss grad avhengig av likviditet i aksjen) kan velge å realisere de aktuelle aksjene.

Den naturlige motposten til den forventede risikopremien, er faren for de mer kortsiktige fluktuasjoner i aksjens verdi. Slike svingninger kan være betydelige fra det ene året til det andre, og tilsier at man ved investeringer i aksjer bør legge et langsiktig perspektiv til grunn.

8.3.1 Norske aksjer

Oslo Børs har en gjennomgående høyere risiko enn gjennomsnittet av verdens børser. Dette forklares ved at mange av selskapene er råvarebaserte, samt at Norge er en liten økonomi og dermed ikke like bred næringssammensetning. Forventet gjennomsnittlig avkastning vil således ligge noe høyere enn verdensgjennomsnittet, samtidig som svingningene også vil være større.

Børsnoterte norske aksjer verdsettes i regnskapet til kursverdi.

8.3.2 Utenlandske aksjer

En bredt sammensatt portefølje av utenlandske aksjer vil innebære risikoutjevning i forhold til om Cultiva bare er plassert i norske aksjer. Dette fordi konjunkturer i enkeltmarkeder avdempes når verdensmarkedet sees under ett.

Volatiliteten i en sammensatt portefølje av utenlandske aksjer vil normalt være lavere enn for en norsk portefølje. Dette skal igjen gi seg utslag i at vi bør kreve en høyere avkastning for Cultivas plasseringer i det norske aksjemarkedet enn tilsvarende for utenlandske aksjeplasseringer. Utenlandske aksjer notert på børs vil i regnskapet verdsettes til kursverdi.

8.3.3 Aksjefond

Hvis omfanget av en aksjeportefølje er begrenset, spesielt med tanke på nominelle kroneverdier, kan plasseringer i aksjefond være et aktuelt alternativ. Med en liten portefølje av enkeltaksjer vil det være vanskelig å oppnå en hensiktsmessig diversifisering på porteføljen.

I aksjefond vil man oppnå en portefølje av aksjer satt sammen etter en fastsatt investeringsprofil som skal gjelde for det aktuelle fond. Fondsforvalter får en fastsatt provisjon som avregnes løpende i verdiutviklingen på fondet.

I forhold til regnskapsreglene er det forholdsvis små forskjeller mellom plasseringer i enkeltaksjer og plasseringer i aksjefond. Investeringer i aksjefond vil normalt være enklere å håndtere administrativt, da det vil være fondet som sørger for nødvendige tilpasninger til de rådende markedssyn som gjelder til enhver tid.

8.3.4 Strategiske plasseringer i aksjer

Dersom det skulle være ønskelig med et strategisk oppkjøp av aksjer i andre selskaper, vil investeringen klassifiseres som en anleggsinvestering. Dette medfører at verdistigning på aksjene ikke vil gjenspeiles i regnskapet, da aksjene skal verdsettes til anskaffelseskost.

For Cultiva vil slike plasseringer normalt ikke være ønskelig. I enkelte tilfeller kan det bli aktuelt, men plasseringsbeløpene vil da være marginale i forhold til grunnkapitalen.

8.4 **Øvrig**

Ut over de aktivaklassene som er beskrevet, gjenstår det fortsatt andre alternativer. Eiendomsinvestering har historisk vært et alternativ, mens handel med derivater også beskrives i det følgende. I tillegg må Cultiva til en hver tid måtte vurdere innføring av nye plasseringsprodukter.

8.4.1 Eiendom

Cultiva har adgang til å investere i ubelånte eiendomsfond. Det er begrensninger knyttet til leietagernes soliditet, antall eiendommer og størrelse på selve eiendomsfondet. Cultiva investerer ikke direkte i enkeltvis eiendommer.

8.4.2 Derivater

Opsjons- og terminkontrakter kan være produkter som er hensiktsmessige for å redusere den risiko som enkelte verdipapirer har når det gjelder rente- og kursrisiko. Dette fordrer at kontraktene konkret tilpasses Cultivas øvrige portefølje, noe som forutsetter både kjennskap til gjeldende portefølje og til hvordan handel med opsjons- og terminkontrakter fungerer. Forutsatt at denne

kompetansen er til stede, kan bruk av slike produkter være hensiktsmessig for Cultiva, og være med på å gi høyere avkastning til en lavere risiko.

8.4.3 Private equity/Aktiv eierkapital

Private equity brukes som samlebetegnelse på ikke-børsnoterte aksjer.

Såkornsfasen er betegnelsen på den helt tidlige fasen i en bedrifts liv, før det er etablert en omsetning av betydning eller overhodet. Vanligvis foreligger det fortsatt en betydelig teknologisk risiko. Såkornfond investerer i svært usikre prosjekter, og i alle vestlige land er staten en betydelig risikoavlaster for investorer i denne fasen.

Ventureselskapene investerer i gründer- og vekstselskaper i en ekspansjonsfase med betydelig markedsrisiko. I venturefinansierte selskaper vil ledelsen ofte ha behov for tilgang til kommersiell kompetanse. Ventureselskapene bidrar vanligvis med styreverv og tett oppfølging i tillegg til kapital.

Buy-out virksomhet er videreutvikling av modne selskaper. Utgangspunktet er ofte bedrifter som har utviklingsmessig stagnert i sitt eksisterende eierskap.

De som investerer i private equity gjør dette fordi klassen gir høy forventet avkastning. Typisk har private equity med 5, 10 og 20 års horisont i USA gitt avkastning mellom 15-25 % pr. år. De som investerer er hovedsakelig private/selskaper med formue og institusjonelle finansielle investorer, f.eks. pensjonskasser som allokerer en andel (typisk 3-8 %) av sin kapital til investeringer innen private equity. Å være investor i private equity krever langsiktighet fordi de selskaper det er investert i skal vokse/modne fra 3-7 år før de selges og avkastning beregnes. Denne type investering er vanskelig å verdivurdere og lite likvid. Det er normalt også svært dyrt å investere i denne type fond.

8.4.4 Hedgefond

Et hedgefond har som mål å gi en viss absolutt avkastning, uavhengig av om børser og renter går opp eller ned. I tillegg til en jevn, absolutt avkastning, skal et hedgefond redusere volatiliteten mest mulig. Slike fond kan gi samme avkastning som børsen over tid, men med lavere svingninger.

Hedgefond som aktivaklasse skal ha en relativ lav samvariasjon med avkastningen til andre aktivaklasser. Dette innebærer at avkastningen til hedgefond i liten grad svinger i takt med avkastningen til de andre aktivaklassene over tid. Resultatet kan være en reduksjon av risikoen i en portefølje der man inkluderer hedgefond. Disse egenskapene er svært verdifulle fordi man i teorien ved å inkludere hedgefond i en portefølje kan få høyere forventet avkastning ved å ta samme risiko, eller få samme forventet avkastning ved å ta lavere risiko i forhold til markedsrisiko. Dog er det slik at det finnes både gode og dårlige Hedgefond, og det er ingen garanti for at man klarer å plukke ut det rette fondet.

8.4.5 Grunnfondsbevis

Sparebankene i Norge har tradisjonelt vært organisert som selveiende stiftelser, hvor egenkapitalen i all hovedsak har bestått av tidligere års tilbakeholdt

overskudd. Sparebankloven ble i 1987 endret slik at de sparebankene som ønsker det, kan hente inn kapital i markedet ved å utstede grunnfondsbevis. Sparebankenes grunnfondsbevis ligner mye på aksjer, men det er noen forskjeller knyttet til eierrett til selskapsformuen og innflytelse i bankens organer. Grunnfondsbevis er fritt omsettelige verdipapirer som kan noteres på Oslo Børs.

9. RISIKOEVNE

Cultiva er en selveiende stiftelse, og har dermed ingen eiere som forventer en direkte avkastning på den investerte kapitalen. Stifteren har ved å overføre midler til en selveid stiftelse gitt avkall på muligheten til å få avkastningen av disse midlene, og har i vedtektene gitt retningslinjer for hvem eller hva denne avkastningen skal brukes til. Dette innebærer at Cultiva ikke er eksponert for den risikoen at investorene trekker tilbake sin investerte kapital dersom avkastningen ikke er god nok.

Selv om Cultiva ikke direkte har eiere som stiller krav, vil det være store forventninger i kommunen og lokalsamfunnet om at stiftelsens midler skal forvaltes på en måte som gir en god avkastning.

For å oppnå en avkastning som er høyere enn bankrentene, må hele eller deler av midlene investeres i alternative plasseringer med en høyere forventet avkastning og risiko. Viljen til å ta risiko premieres med muligheter for høyere avkastning (men også større muligheter for at prosjektet mislykkes)

For Cultiva er det to typer risiko som stiftelsen bør ha evne til å håndtere:

- mulige tap på investeringene på grunn av svingninger i markedet
- mulighet for å gi stabile og forutsigbare utbetalinger selv om avkastningen enkelte år egentlig er for liten til å kunne dele ut midler

Cultivas evne til å takle (i) svingninger i markedet, og å opprettholde (ii) stabile og forutsigbare utbetalinger for sine investeringsvalg, kan kvantifiseres ved å se på soliditeten uttrykt ved Cultivas bufferkapital

9.1 Bufferkapital

Stiftelsens bufferkapital vil være et anslag på hvor store tap på investeringene stiftelsen kan tåle før stiftelsens inflasjonsjusterte grunnkapital forringes. For å beholde grunnkapitalen inntakt ved fremtidige aksjekrakk, bør Cultivas bufferkapital være 25% ved 60% aksjeandel, 20% ved 50% aksjeandel og 16% ved 40% aksjeandel.

For Cultiva vil det være viktig å opparbeide en bufferkapital av hensyn til økt handlefrihet i finansforvaltningen som gir grunnlag for å øke risikoen i balansen og dermed øke mulighetene for høyere avkastning over tid.

I den løpende rapporteringen til styret skal det etableres rutiner for å anslå Cultivas bufferkapital for å kunne vurdere om bufferkapitalen er forsvarlig i forhold til den markedsrisiko stiftelsen er eksponert for. Bufferkapital vil ikke

fremgå direkte fra stiftelsens regnskaper, og vil måtte beregnes ved hver rapportering. Beregningen skal baseres på følgende:

Portefølje vurdert til markedsverdi
- Inflasjonsjustert grunnkapital
- Ikke utbetalte bevilgninger (prosjektgjeld)
= Bufferkapital

9.1.1 Stresstest

Et uttrykk for den faktiske risiko i Cultivas portefølje, er det kurstapet som fremkommer ved gjennomføring av en såkalt stresstest. Stresstesten er et verktøy for å måle tapspotensialet i stiftelsens portefølje av investeringer dersom gitte forutsetninger slår til.

Stresstesten skal forelegges styret i hvert styremøte sammen med øvrig rapportering fra finansforvaltningen.

Cultiva har frem til 2019 tatt stresstester på porteføljen for å måle tapet som oppstår ved følgende hendelser;

- en økning i det generelle rentenivået i Norge og internasjonalt
- fall i verdien av private equity investeringer
- fall i norske og utenlandske aksjeverdier
- fall i eiendomsmarkedet

Dersom resultatene fra stresstesten viser at Cultiva kan bli påført tap som overstiger bufferkapitalen, bør Cultiva vurdere å iverksette tiltak for å redusere markedsrisikoen eller øke bufferkapitalen.

Fra og med 2019 innfører Cultiva en forenklet stresstest hvor det legges til grunn et fall i aksjemarkedet (inklusive private equity) på 40%. Ettersom obligasjons- og eiendomsporteføljen er utvalgt fra et motsyklisk perspektiv forutsettes det at disse aktivaklassene opprettholder sin verdi i stresstesten.

Styret skal ved årlig gjennomgang av Cultivas kapitalforvaltningsstrategi, gjennom aktuelle stresstester, ta stilling til Cultivas risikoevne. Dette gjøres ved å sammenholde tapspotensialet med Cultivas bufferkapital, for derigjennom å komme frem til et såkalt risikotoleransenivå.

9.2 Egenkapital

Oppbygning av en egenkapital utover grunnkapital og tilleggskapital, vil kunne bedre muligheten til forutsigbarhet og stabilitet i de årlige utbetalingene fra stiftelsen.

Stiftelsens bokførte egenkapital vil bestå av:

Grunnkapital
+ Tilleggskapital (akkumulerte inflasjonsjusteringer)
= Inflasjonsjustert egenkapital
+ Annen egenkapital (akk. avkastning som ikke er utdelt eller brukt til adm)
= Bokført egenkapital

Forskjellen mellom «Annen Egenkapital» og bufferkapital er at prosjektgjelden alltid er fratrullet i bufferkapitalbegrepet.

Den reelle egenkapitalen vil avvike fra den bokførte pga at enkelte eiendeler ikke vurderes til virkelig verdi i regnskapet.

10 INVESTERINGSPROSESS

Investeringsprosessen for Cultiva kan deles inn i 2 nivåer.

Det strategiske nivå omfatter fastsettelse av mål, strategier, risikostyring, vedtak om frihetsgrader (maksimums/minimumsnivå) innenfor de ulike investeringsalternativer samt rapportering. Beslutninger som fattes på det strategiske nivå skal fremgå av dette dokumentet, eller vedlegg til dette.

På det operative nivå inngår valg av forvalter, fond eller separate investeringsbeslutninger. Tilsvarende vil også analyser innenfor de ulike aksje- og rentemarkedene inngå på det operative nivå. Beslutninger som fattes på det operative nivå skal ha utgangspunkt i det strategiske nivået.

De strategiske beslutningene knyttet til sammensetningen av balansen og geografisk fordeling av plasseringene vil være viktigst for Cultivas forventede fremtidige avkastning.

10.1 Allokeringsrammer

Ved utformingen av Cultivas investeringsmandat skal Cultivas risikovilje/bufferkapitalnivå og rammebetingelsene forøvrig legges særlig til grunn.

Investeringsmandatet skal gi en oppstilling over aktuelle aktivaklasser. Av mandatet skal det fremgå idealportefølje, frihetsgrad og oversikt over hva som skal benyttes som sammenlikningsindekser for de ulike aktivaklasser. Eventuelle vedtak om valutasikring skal også fremgå av mandatet.

10.2 Rebalanseringsmekanisme

Styret velger hvilke aktivaklasser Cultiva kan investere i. Disse valgene utgjør stiftelsens investeringsvekter. Det skilles mellom strategiske vekter og faktiske vekter.

Ulik verdiutvikling mellom aktivaklassene vil over tid føre til at de faktiske vektene endrer seg.

Rebalansering skjer når de faktiske vektene bringes tilbake til de strategiske vektene ved kjøp eller salg av aktiva. Dette medfører transaksjonskostnader. Sjeldne rebalanseringer kan føre til at porteføljen beveger seg bort fra de strategiske vektene, mens hyppige rebalanseringer vil føre til høye transaksjonskostnader.

Administrasjonen skal sørge for at det blir gjennomført rebalansering av porteføljen når grenseverdiene i allokeringsrammene overskrides.

Det hele kan illustreres med et eksempel. Dersom den vedtatte ramme for aksjeandel er 55%, og at et avvik på 4% tillates, så må administrasjonen foreta en rebalansering av aksjeporteføljen dersom andelen faller under 51%. Administrasjonen vil da selge proporsjonalt andeler i pengemarkeds-, obligasjons- og eiendomsfond for å benytte disse midlene til å gjenopprette aksjeandelen til å bli 55%. På samme måte må aksjer selges proporsjonalt dersom aksjeandelen overstiger 64%, og pengemarkeds-, obligasjons- og eiendomsfond økes proporsjonalt med den andel disse fondene har av totalporteføljen.

Dersom rebalanseringen medfører at tapspotensialet i stresstesten blir høyere enn opparbeidet bufferkapital, skal beslutningen om rebalansering godkjennes av styret.

10.3 Rapporteringsrutiner

Det skal til hvert styremøte i Cultiva legges frem rapporter som viser allokeringen av Cultivas midler, sammen med løpende resultatutvikling for kapitalforvaltningen.

Overfor Cultivas aktive forvaltere skal det være et krav at disse oversender månedlige avkastningsrapporter for den portefølje som disse forvalter for Cultiva. Disse rapportene skal være Cultiva i hende senest 10 virkedager etter månedsskiftet.

Cultiva skal i jevnlige møter med sine aktive forvaltere gå gjennom historisk avkastning, Cultivas risikosituasjon og makroøkonomiske forhold i aksje- og rentemarkedene. Forvalterne skal i tillegg i disse møtene komme med sine anbefalinger i forhold til eventuelle endringer i investeringsmandatet.

10.4 Oppfølging, kontroll og evaluering

Cultiva skal i sine vurderinger legge til grunn at aktører som mottar forvaltningsoppdrag på Cultivas midler, søker å optimalisere risikojustert avkastning over tid i forhold til det investeringsmandat de er tildelt. Cultivas styre skal derfor legge særlig stor vekt på en løpende vurdering av samlet investeringsmandat.

Overfor den enkelte forvalter skal det primære evalueringskriterium være oppnådde resultater sett i forhold til "benchmarkavkastning" (normalavkastning) for den porteføljen som er avtalt. Selv om Cultiva skal legge et langsiktig perspektiv til grunn ved evaluering av forvalternes resultater, så skal en sikre seg at forvalterne kontinuerlig bidrar med adekvate forklaringer på eventuelle unormale avvik fra sammenlikningsindeksene.

For forvalter innebærer innføring av frihetsgrader i forvaltningen, at den andel som er angitt som hovedmandat, kan avvikes for på den måten å kunne oppnå meravkastning i forhold til "benchmarkavkastning".

I tillegg til avkastningen skal også andre forhold vektlegges i betydelig grad ved evalueringen av aktive forvaltere. Dette skal være forhold som:

- o organisering av forvaltningen, særlig med hensyn til størrelse, erfaring og kompetanse
- o kvalitet på månedlige rapporter som går til Cultiva
- o faktiske avvik i fra det investeringsmandatet som er gitt til forvalter
- o soliditet hos forvalter
- o pris på tjenestene, primært uttrykt gjennom forvaltningsprovisjon

Cultivas oppfatning av servicen til forvalter skal også vektlegges i betydelig grad. I dette legger vi forvalternes evne og vilje til å respondere på Cultivas behov, tilby fleksible og i enkelte tilfeller skreddersydde løsninger, samt fungere som en viktig bidragsyter i forhold til at Cultiva løpende tilpasser sin egen kapitalforvaltningsstrategi så optimalt som mulig.

REFERAT MØTE I INVESTERINGSRÅDET

Tilstede: Hans Jørgen Stang, Espen Henriksen, Peter Klemsdal og Jan Erik Tønnessen

Dato: Fredag 15. november kl 10:00-14:00

Referent: Jan Erik Tønnessen

1. Samkjøring av kapitalforvaltningsfunksjonen mellom stiftelsene

Investeringsrådet («Rådet») anser det som svært sannsynlig at kostnader vil bli enda viktigere fremover – mye på grunn av lavere avkastningsforventninger. Rådet mener derfor at stiftelsene må ta ut synergieffekter i form av reduserte forvaltningskostnader snarest mulig. Rådet mener at så lenge begge stiftelsene speiler forvaltningsstrategien til SPU, og at begge stiftelser har en tilnærmet likelydende strategi basert på evighetsperspektivet, så er det ikke nødvendig å benytte rådgiver for taktiske råd. Rådet ser det som en stor styrke at begge stiftelser nå har god kapitalforvaltningskompetanse internt i form av samme person, et velfungerende Investeringsråd og en trygghet utad ved at begge stiftelser linker sin forvaltning tett opp til SPU. Dette må forankres tett i begge styrene.

Å benytte rådgiver for enkeltoppdrag for eksempelvis å utarbeide en strategi, og deretter følge opp selv kan også være en mulighet. Det som er viktigst er å ta ut synergier i form av besparelser. Administrasjonen mente at besparelser på ca NOK 1 mill/år kunne være mulig å oppnå ved å øke volumet i eksisterende fondsplasseringer. Aust-Agder Kompetansefond ble også nevnt som mulig partner i et «forvaltningssamarbeid» for ytterligere reduksjon på kostnadssiden. UNIFOR er eksempel på en sammenslåing av mange små stiftelser for å redusere hver enkelt stiftelses forvaltningskostnader.

Rådet mente at Cultivas portefølje var i tråd med deres anbefalinger og anbefalte ikke ytterligere kostnader ved bruk av rådgiver. Rådet var klar over at Kompetansefondet benytter Gabler som rådgiver og ettersom resultatene herfra ikke avviker negativt fra Cultiva så var det enighet om å avvente denne problemstillingen frem til ny kapitalforvaltningsstrategi skal beslutes i april 2020.

2. Formålstjenlige investeringer

Det ble diskutert hvorvidt begge stiftelser faktisk skal bestå til evig tid, og hvorvidt det faktisk er en mulig for begge stiftelser å bruke av grunnkapitalen på formålstjenlige investeringer. Denne problemstillingen er kompleks, og Rådet så derfor bort fra en slik tilnærming. Rådet mente imidlertid at dersom det er et ønske fra styrene, så kan det være en ide å sette av en fast og mindre prosentandel av årlig avkastning til et fond som kan brukes til formålstjenlige investeringer. Rådet understrekte at en slik ordning bør være tidsbegrenset, f. eks 10 år, og dermed klart

fremstå som midlertidig med tanke på ett eller to spesielle prosjekter. Etter denne prøveperioden bør det gjennomføres en kritisk evaluering av disse investeringene.

3. Obligasjonsporteføljenes grad av motsyklikalitet

Begge stiftelser har konstruert obligasjonsporteføljer basert på SPUs egen anbefaling om å øke statsandelen i porteføljen til minst 60%. Hensikten er å optimalisere sannsynligheten for at obligasjonsporteføljen opptrer usyklisk eller motsyklisk ved et aksjekrakk, og porteføljen skal være en rebalanseringskilde (og ikke avkastningskilde). I en tid med negative statsrenter, finnes det et slags «golv» for disse slik at vår portefølje kan risikere å miste sine motsykliske egenskaper? Rådet bekrefter at det finnes en grense for hvor lavt negative renter kan gå. Dersom de negative rentene på statspapirer blir lavere enn dagens nivå, så vil sannsynligvis investorene finne at det er lønnsomt å oppbevare cash i sikre rom (safe) snarere enn å «gi bort» deler av hovedstolen. Rådet sier derfor at det er viktig at de statsobligasjoner som benyttes i en slik motsyklisk portefølje må inneholde gode statspapirer fra land som har positive renter. På grunn av relativt høye renter i Norge, er norske statsobligasjoner derfor et meget godt alternativ for å opprettholde motsyklikaliteten. Administrasjonen bemerket at Cultiva allerede har ca 50% av alle statsobligasjoner plassert i norske statsobligasjoner. Kompetansefondets portefølje inneholder ikke norske statsobligasjoner og har generelt en noe høyere kredittrisiko i tillegg. Rådet mener at ved 70% aksjeandel hos Kompetansefondet så bør obligasjonsporteføljen tiltes mer mot norske statsobligasjoner.

4. Allokering av aksjeportefølje

På generell basis mener Rådet at indeksnære aksjefond på lang sikt gir bedre avkastning enn aktivt forvaltede aksjefond. Rådet anbefaler derfor begge stiftelser å redusere forvaltningshonorarene ved bruk av slike fond. Ettersom begge stiftelser forsøker å replikere SPU, så ble det diskutert om begge stiftelser burde spre sin aksjeportefølje til å bedre samsvare med SPUs aksjeunivers. I denne sammenheng anbefalte Rådet begge stiftelser å inkludere fremvoksende markeder (ca 10%) i sin portefølje da SPU har slik eksponering. Videre ble det diskutert om det har noen hensikt å også spre aksjeinvesteringene på mellomstore selskaper som per i dag ikke inngår i de store globale indeksfondene. Rådet hadde en positiv respons også på dette. Implisitt i overstående mener Rådet dermed at norsk aksjeeksponering er inkludert med sin relative andel i en portefølje som favner hele markedet. Begge stiftelser har noe overvekt på Norge/Norden og bør/kan vurdere en ny sammensetning.

5. Valutasikring aksjer

Her er det et vesentlig avvik mellom Cultiva og SKF. Sistnevnte er i en prosess hvor andelen valutasikret skal til 0% i løpet av to år. Cultiva har en ca 50/50 fordeling.

Rådet hadde en motsatt holdning til valutasikring enn hva tilfellet var med tidligere Investeringsråd. Rådet mener at stiftelsene på dette punktet må skille seg fra SPU. Oljefondet har et stort årlig tilfang av oljeinntekter i USD og valutasikrer ikke sine aksjeinvesteringer. Rådet mener at så lenge begge stiftelser ikke har noen form for tilfang av inntekter i annen valuta, og at alle kostnader og utdelinger er i norske kroner så bør stiftelsene valutasikre 100% av alle aksjeinvesteringer. Dette forutsetter at stiftelsene har en slags plikt til å foreta årlige utbetalinger. I begge stiftelsers tilfelle vet vi at begge ønsker å utbetale årlig, men at man har mulighet til å stoppe utdelinger ved potensielt angrep på grunnkapitalen. Rådet mener generelt at dersom det ikke eksisterer noen regel eller plikt knyttet til utdeling så kan det forsvares å ikke valutasikre.

Men som konklusjon mener Rådet at stiftelsene bør begrense seg til å tåle aksje- og dels kredittobligasjons-risiko, som begge gir høyere forventet avkastning, og utelate valuta som gir risiko uten økning i forventet avkastning.

6. Bytte av fond for Sørlandets Kompetansefond

Det ble diskutert et mulig bytte fra Landsdowne til Generation. Byttet er initiert av Gabler og Rådets tilbakemelding var at taktiske valg ikke er en del av stiftelsenes kapitalforvaltningsstrategi. Videre mente Rådet at endringer må initieres av administrasjonen selv og ikke av eksterne konsulenter. Det ble derfor ikke diskutert detaljer knyttet til hvert av fondene.

7. Bærekraftige investeringer/sustainable investments

Administrasjonen har registrert et voldsomt fokus på denne type fondsinvesteringer i markedet. Administrasjonens foreløpige holdning har vært å holde seg til SPU sitt etiske regelverk. Rådet var av den oppfatning at denne type investeringer ikke gir noen form for meravkastning. Rådet mener at mange av disse fondene er konstruert for å bøte på fallende inntekter på grunn av fremveksten av indekxnære fond. Espen Henriksen fortalte at han skulle holde et foredrag etter finansminister Siv Jensen på en stor pensjonskonferanse om dette temaet 4. desember, og at han i styremøtet til Cultiva 2. desember kunne gi styret en forsmak på sine synspunkter.

Rådet mente imidlertid også at det er opp til styret å beslutte hvilken investeringsprofil man ønsker å kommunisere utad. I noen tilfeller kan det selvsagt ha verdi på omdømme etc å ha noe slik eksponering i porteføljen.

8. Bufferkapital

Begge stiftelser ligger godt an på bufferkapital. SKF har 70% aksjer og dermed er en bufferkapital på 27% ikke mer enn det bør være for å stå imot et fremtidig aksjkrakk. Cultiva har en bufferkapital på i underkant av 20% men samtidig en

aksjeandel på 55%. Rådet mener at Cultiva bør styrke sin bufferkapital opp mot 22-23%.

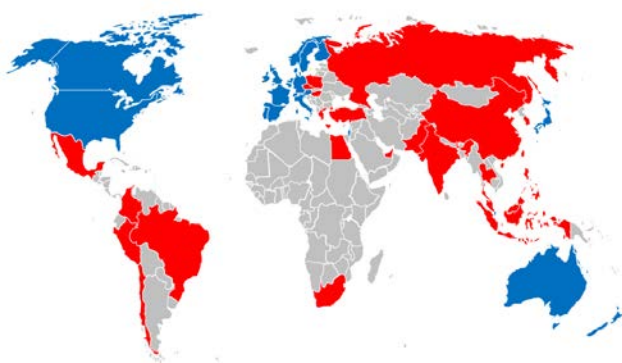
Rådet var for øvrig opptatt av å presisere at det ikke alltid er slik at historien forklarer fremtiden. I denne sammenhengen ble ordet «ULV» fremhevet. Begrepet stammer fra visesentralbanksjef Egil Matsen som i en tale i fjor høst brukte nettopp denne forkortelsen til å formidle aksjemarkedsrisiko. Bokstavene representerer ulike historiske krakk i aksjemarkedet. «U» betyr et kraftig fall og hvor det tar flere år før markedet kommer tilbake. Eksempel er perioden 2001-2003. «L» betyr et marked som faller kraftig og som ikke kommer tilbake. Eksempel er det japanske aksjemarkedet. «V» symboliserer finanskrisen i 2008-2009 hvor markedene gikk raskt ned og raskt opp igjen. Hensikten med denne øvelsen er å få frem at en bufferkapital må ha evne til å takle også «U» og aller helst også «L».

Verdens aksjermarkeder kan deles inn i fire elementer:

Indeks	Andel	KLP-fond
Developed markets, Large and mid cap	77 %	KLP AksjeGlobal Indeks I-V
Emerging markets, Large and mid cap	10 %	KLP AksjeFremv. Markeder Indeks I-II
Developed markets, Small cap	12 %	KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks I-II
Emerging markets, Small cap	1 %	-
SUM	100 %	

Developed markets / "vestlige land" (markert i blått under), internt i KLP betegner vi det som global, mens rødt representer Emerging markets, KLP-terminologi Fremvoksende markeder.

Vi har fond, ref tabellen over, som representerer 99% av markedsverdien av verdens aksjemarkeder. Den ene prosenten vi mangler, Emerging Markets Small cap utgjør ca 2.000 aksjer.

KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks I

Emerging Markets indeksfond, fond-i-fond med to fond, med referanseindeksen MSCI Emerging Markets.

Fondet ble etablert august 2011 og har pr utgangen av oktober en forvaltningskapital ca 13 mrd kr. Største land I fondet : Kina 31,2%, Sør-Korea 12,3%, Taiwan 12,2%, India 9,4%, Brasil 7,8% og Sør-Afrika 5,2%.

Største selskap er Alibaba Group 4,6%, Taiwan Semiconductor 4,3%, Samsung 3,8%, Tencent Holdings 3,7% og Naspers 1,8%. KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks I investerer i samtlige av indeksens ca 1.000 aksjer. Indeksen består av ca 1.100 selskaper. De 100 aksjene fondet ikke investerer i, 7,3% av fondest markedsverdi er ekskludert.

Årlig forvaltningshonorar I fondet er 0,18% (minsteinnskudd 10 mill kr).

Avkastningshistorikk for fondet:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	hiå okt-19
KLP AksjeFremv.Markeder Indeks I**	2,35 %	9,39 %	5,82 %	20,65 %	0,56 %	7,22 %	30,61 %	-10,00 %	17,36 %
KLP Emerging Markets Equity Index	2,29 %	10,20 %	6,28 %	20,87 %	0,64 %	7,80 %	31,11 %	-9,93 %	17,22 %
Meravkastning	0,06 %	-0,81 %	-0,46 %	-0,22 %	-0,08 %	-0,58 %	-0,50 %	-0,07 %	0,14 %
Differansesvingning (t.e.)*	0,27 %	0,28 %	0,27 %	0,17 %	0,23 %	0,14 %	0,15 %	0,23 %	0,49 %

Siden oppstart av MSCI's Emerging markets indeks, 31.12.1988, har denne gitt en meravkastning mot MSCI World (referanseindeksen for Large cap, developed markets) på i underkant av 2,5% pa. Selv om det de siste 10 årene har vært lite av denne meravkastningen.

KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks I

KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks I ble startet i november 2017. Pr utgangen av oktober 2019 hadde fondet en forvaltningskapital 8,7 mrd kr. Indeksen omfatter 23 land (de samme landene som i MSCI World), med 4.314 selskaper, fondet har 4.220 av disse. 82 selskaper er ekskludert, 2,7% av referanseindeksens markedsverdi

Største selskap, Aqua America, indeksvekt på 0,23%. Norske selskaper i indeksen omfatter 55 selskaper, hvor det største er Storebrand (30 mrd) og TGS Nopec (28 mrd), mens de to minste er Nordic Nanovector (1.1 mrd) og Seadrill (0.6 mrd)

Ha i bakhodet at Oslo Børs' hovedindeks, OSEBX, omfatter 68 selskaper. For alle praktiske formål dekker våre AksjeGlobal Indeks-fond og Small Cap-fondet fullt ut den størrelsen selskaper som inngår i MSCIs indeksunivers.

	2018	hiå okt-19
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks I	-9,08 %	25,21 %
MSCI World Small Cap	-8,92 %	25,29 %
Meravkastning	-0,16 %	0,14 %
Differansesvingning (t.e.)*	0,26 %	0,16 %

Fra MSCI World Small cap-indeksen ble etablert ved utgangen av 1996. Siden den gang har indeksen gitt en meravkastning til MSCI World på ca 2% pa. Denne "premeien" har variert mye over tid. Ikke vært så entydig som som tilsvarende premie i emerging markets ("20 gode år, 10 dårlige år").

Dato: 25. november 2019
Saksnummer: 54/19
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Jan Erik Tønnessen og Kirsti Mathiesen Hjemdahl

Administrativt budsjett 2020

Vedlagt følger forslag til administrativt budsjett for 2020.

I forhold til det opprinnelig lønns- og personalbudsjettet for 2019 er det samme budsjettet for 2020 NOK 1.275.000 høyere. Dette skyldes i hovedsak økte lønns- og personalkostnader som et resultat av økningen fra 1,7 til 2,7 årsverk.

Imidlertid, i forhold til nåværende prognose for 2019 er budsjettet for 2020 nær identisk med hensyn på totalkostnader.

I tidligere styresak av 23. september 2019 - 39/19 – Intern organisering, fremkom følgende hovedkonklusjon:

«I forhold til dagens situasjon (stillingsressurser på 209 %) vil en økning til 270 % medføre en netto merkostnad på 70 000 forutsatt økt stillingsbrøk for prosjektrådgiver til 100 % og ansettelse av økonomiressurs i 70 % stilling».

Analysen i styresak 39/19 var basert på prognosetall for 2019. Det ser man tydeligst ved at det er benyttet en stillingsprosent på 209%. Dette inkluderte da 39% innleie av Jan Erik Tønnessen. I tillegg inkluderte sak 39/19 et resonnement om at en økning på 30% av Ingebjørg Borgemyr (fra 70% til 100%) skulle henføres til kommunikasjonsarbeid. Økningen i lønnskostnader ved en slik økning ble motsvart ved besparelser i bruk av eksterne kommunikasjonsrådgivere.

Økningen på NOK 1.275.000 må derfor ses i lys av overnevnte. Beløpet fremkommer i vedlagte budsjett ved følgende endringer:

- 1) Fremmede tjenester er alene redusert med NOK 760,000 som tilsvarer innleiekostnad av Jan Erik Tønnessen i 39% stillingsbrøk. Beløpet inkluderer merverdiavgift.
- 2) Fremmede tjenester er videre redusert med NOK 80.000 som var årlig kostnad ved bruk av Mercer-rapporteringsverktøy.
- 3) Revisjonsbudsjettet er redusert med NOK 25.000 som er besparelsen ved å ta årsoppjøret (dvs arbeid med notene) internt.
- 4) Besparelse ved å «insource» kommunikasjon ble i sak 39/19 verdsatt til NOK 370.000. Således er kommunikasjonsbudsjettet på totalt NOK 500.000 i 2020 allerede fratrullet denne besparelsen

Summeres overnevnte punkter 1-4 får vi en samlet sum på NOK 1.235.000. I sak 39/19 ble det anslått en økning på NOK 70.000, mens vedlagte budsjett viser NOK 40.000.

Budsjettet for 2020 inkluderer to nye poster, kommunikasjon og strategiprosess. Det antas en ramme på 750 000 totalt for begge postene.

Hovedårsaken til overforbruk mellom budsjett og prognose for 2019 var et merforbruk på fremmede tjenester på ca NOK 1.100.000 i 2019 Dette kan henføres til ekstern

Cultiva

konsulentbruk innenfor jus (habilitet etc), rekrutteringskostnader (ansettelse daglig leder), Kunstsilo-kvalitetssikringer (Oslo Economics, m.fl) og tjenester knyttet til avslutningsmarkering av daværende Administrerende Direktør. Det forventes ikke samme bruk av fremmede tjenester i 2020.

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner fremlagte forslag til administrativt budsjett for 2020.

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig Leder

Trykte vedlegg: Forslag til administrativt budsjett 2020

Lønns- og personalkostnader

Lønn inkl. sosiale utgifter til administrasjonen er budsjettert med grunnlag i nåværende arbeidskontrakt for daglig leder, samt at prosjektansvarlig og kapitalforvalter vil lønnsjusteres 1.6.2020. Det er benyttet 4% forventet lønnspåslag for de to sistnevnte.

Stillingsbrøk for kapitalforvalter er 70% og 100% for prosjekt og kommunikasjonansvarlig.

Totalt antall årsverk 2,7 som er opp fra 1,7 årsverk i 2019.

Honorar til styret og rådet er i tråd med rådsforsamlingens vedtak om honorar i juni 2019. Honorar til rådsforsamlingen er basert på at det avholdes to møter i året. Honorar for fire møter med investeringsrådet er inkludert i budsjettet.

Avskrivninger

Aktiverte investeringer (nytt kontor) avskrives med 9/år.

Husleie / fellesutgifter

Kostnadene deles 50/50 med Sørlandets Kompetansefond.

Regnskaps- og revisjonshonorar, andre fremmede tjenester

Budsjett for regnskaps- og revisjonshonorar videreføres uten endringer.

Budsjettposten for andre fremmede tjenester reduseres betydelig i forhold til 2019. I tillegg ligger det noe konsulentbruk under kommunikasjonsbudsjettet.

Møter / kurs

Budsjettposten videreføres på samme nivå som tidligere. Kostnader i forbindelse med strategiprosess fremkommer i egen linje.

Rekvisita, telefon etc.

Budsjettposten er videreført fra 2019 basert på faktisk forbruk.

Reisekostnader

Reisekostnader knyttet til administrasjon og styre. Posten er redusert noe i forhold til tidligere budsjett da kommunikasjonsbudsjett og strategiprosess har reisekostnader inkludert.

Kontingenter

Er flyttet over til kommunikasjonsbudsjettet. Dette inkluderer Stiftelsesforeningen (40 000), EFC (35 000), Agdering (10 000) og har medlemskap i ulike foreninger som for eksempel Kristiansand Næringsforening, USUS, Digin m.fl.

Andre driftskostnader

Som tidligere.

Kommunikasjonsbudsjett

Inkluderer strategisk kommunikasjonsarbeid (konsulenter), egne arrangementer, sosiale medier og deltakelse seminarer og konferanser og reisekostnader.

Strategiprosess

Det er antatt en lump-sum på 225.000 i forbindelse med strategiprosessen. Dette er ment å dekke møter, reiser, overnatting og bruk av eventuelle eksterne konsulenter.

Cultiva - Kristiansand Kommunes Energiverksstiftelse

ADMINISTRATIVT BUDSJETT

(alle tall i 1 000 kr, 2018-kroner)

	Budsjett	Prognose	Budsjett	Regnskap	Regnskap	Regnskap
	2020	2019	2019	2018	2017	2016
Lønns- og personalkostnader						
Lønn administrasjonen	2 649	1 939	1 831	5 980	1 874	1 816
Feriepenger administrasjonen	318	241	220	254	320	283
Pensjonskostnader administrasjonen	518	403	363	322	269	253
Honorar styre, rådsforsamling og andre	648	682	628	657	622	536
Arbeidsgiveravgift	583	370	400	1 123	532	389
Div. lønns- og personalkostnader	55	53	55	62	40	133
Sum lønns- og personalkostnader	4 770	3 688	3 497	8 399	3 657	3 410
Andre driftskostnader						
Avskrivninger	9	9	9	9	9	0
Lokalkostnader	350	330	425	332	333	237
Utstyr, programvare etc.	300	216	160	174	139	276
Regnskap/revisjon	250	229	240	239	240	237
Andre fremmede tjenester	100	1 759	625	697	572	464
Møter/kurs	70	99	70	83	68	66
Rekvisita, telefon etc.	70	58	70	78	130	83
Reisekostnader	200	186	300	246	266	345
Kontingenter	0	150	150	137	125	153
Andre driftskostnader	150	271	150	172	68	119
Kommunikasjonsbudsjett (ny post)	500					
Strategiprosess (ny post)	225					
Sum andre driftskostnader	2 224	3 307	2 199	2 166	1 950	1 980
TOTALE ADMINISTRATIVE KOSTNADER	6 994	6 994	5 696	10 565	5 607	5 390

KOMMUNIKASJONSPLAN 2020 - budsjettmessige konsekvenser

Tiltak og aktiviteter:	Interne ressurser	Eksterne kostnader
1) Strategisk kommunikasjonsarbeid		
Arbeid med ny kommunikasjonsstrategi: innleie konsulenter		150 000
Kommunikasjon av kapitalforvaltningen	X	
Økt stilingsressurs (inkludert i personalkostnader)	X	
Kompetanseheving ansatte: kurs og reiser		50 000
Kommunikasjonssamarbeid med relevante aktører i Kristiansand		25 000
Markering av utvidelse til "Nye Kristiansand"		
Lage plan for krisekommunikasjon	X	
Statusrapport til hvert styremøte	X	
Revisjon kommunikasjonsplan (minimum årlig)	X	
Sum		225 000
2) Synliggjøre formål og aktiviteter		
Begrunne, dokumenterer og kommunisere prosjekter	X	
Pressemeldinger	X	
Kronikker vedr. formål	X	
Kampanjer		
Egne arrangementer		100 000
Andre arrangementer		50 000
Kommunikasjon resultater kapitalforvaltning	X	
Sum		150 000
3) Sosiale medier		
Facebook: oppdatere + publiseringsplan	X	
LinkedIn: oppdatere + publiseringsplan	X	
Overvåke aktivitet (medieovervåkningstjeneste)		50 000
Besvare henvendelser	X	
Sum		50 000
4) Aktørrollen		
Kronikker	X	
Foredrag	X	
Deltakelse seminarer og konferanser		50 000
Foreninger og nettverk: medlemsskap og nettverksaktiviteter		175 000
Sum		225 000
5) Profil		
Besvare henvendelser fortløpende	X	
Stille forberedt til møter, vær lyttende og nysgjerrig	X	
Avtal møter eksternt	X	
Sum		-
TOTALT KOMMUNIKASJONSBUDSJETT		650 000
Kostnader som dekkes av avsatte prosjektmidler		- 150 000
NETTO BUDSJETT KOMMUNIKASJONSKOSTNADER		500 000

Dato: 25. november 2019
Saksnummer: 55/19
Arkivkode:
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Kirsti Mathiesen Hjemdahl

Sak 55 / 19 Møteplan

Styremøte dato og sted	Aktuelle saker
Mandag 3. februar Heldagsmøte inkl. middag Cultivas lokaler Kristiansand	Innspill fra flere stiftelser om hvordan man driver; eks Realdania, Fritt Ord, Sparebankstiftelsen etc.
Mandag 30. – tirsdag 31. mars En plass på Sørlandet	Strategisamling
Mandag 8. juni Cultivas lokaler Kristiansand Med påfølgende rådsforsamling	
Mandag 7. september Cultivas lokaler Kristiansand	
Mandag 19. oktober Cultivas lokaler Kristiansand	
Mandag 7. desember Cultivas lokaler Kristiansand Med påfølgende rådsforsamling	Ny overordnet strategi vedtas Kapitalforvaltningsstrategi Kommunikasjonsstrategi

Daglig leder
Kirsti Mathiesen Hjemdahl

Dato: 25. november 2019
Saksnummer: 56/19
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Ingebjørg Borgemyr

Endring av vedtektenes § 6

Rådsforsamlingen i Cultiva diskuterte i møte 11. november 2019 saken «Bør politikere sitte i Cultivas styre?»

Det ble protokollert følgende i saken:

Rådet drøftet muligheter og utfordringer som ligger i dagens praksis med at bystyrepolitikere i Kristiansand kommune også har styreverv i Cultiva.

- Vedtak:**
- 1) Valg av styremedlemmer gjennomføres 2. desember 2019 iht. dagens vedtekter. Kulturstyrets representant velges for ett år.
 - 2) Rådsforsamlingen tar advokat Knudsens vurderinger om styremedlemmers habilitet til etterretning. Det er derfor ønskelig å endre dagens praksis med at sentrale politikere sitter i Cultivas styre. Det bør være det samlede kompetansebehov i styret som er avgjørende for valg av styremedlemmer. Rådsforsamlingen ber styret i Cultiva iverksette en prosess for å fjerne bestemmelsen om at kulturstyret skal ha en representant i styret i vedtektenes § 6, 1. ledd.
 - 3) Rådsforsamlingen ber valgkomiteen vurdere innspillene i dagens debatt i arbeidet med å finne gode kandidater til styreverv i Cultiva.

Selvstendighetsprinsippet

Stifter gir ved opprettelsen av en stiftelse fra seg råderetten over et formuesgode. Etter stiftelsen er registrert, er det styret som er stiftelsens øverste organ.

Selvstendighet fra stifter er både et viktig prinsipp i seg selv, og et ufravikelig krav i stiftelsesloven. Det er ikke noe spesifikt forbud mot at stifter kan være representert i styret. Habilitetsreglene setter uansett begrensninger for styremedlemmer som har særinteresser hos samarbeidspartnere eller bevilgningsmottakere. Dette vil også gjelde for styremedlemmer som har roller eller verv hos stifter, Kristiansand kommune.

Styremedlemmer i en stiftelse skal kun ivareta stiftelsens interesser, og skal aldri la seg instruere fra andre eller være en representant/talsmann for annet enn stiftelsens egne interesser. Dette er en stor forskjell til f.eks. aksjeselskaper hvor eierne velger sine styrerepresentanter til å ivareta eiernes interesser i forvaltningen av selskapet.

Rådsforsamlingens forslag om å endre vedtektenes § 6, 1. ledd vil styrke selvstendigheten til Cultiva, og redusere habilitetsutfordringene som vil måtte vurderes på selvstendig grunnlag hver gang man ønsker samarbeid mellom kommunen og Cultiva.

Flere av rådsforsamlingens medlemmer presiserte at det er andre måter å sørge for et godt samarbeid mellom kommunen og Cultiva enn at stifter MÅ være representert i styret gjennom bystyrepolitikere. Cultivas formål om å sikre arbeidsplasser og gode levekår i Kristiansand gjør at man i mange tilfeller vil ha felles interesser med kommunen.

Ved opprettelsen av Cultiva i 2000 var det flere voteringer knyttet til styresammensetning. Det eneste forslaget som fikk flertall i den politiske behandlingen, var bestemmelsen om at et av medlemmene i Cultivas styre skulle oppnevnes blant kulturstyrets medlemmer. Det blir dermed et argument i vurderingen at det faktisk var stifters vilje på stiftelsestidspunktet at det skulle være (minst) en politiker i Cultivas styre.

Kompetansebehov

I nært samspill mellom rådet og valgkomiteen i 2001, ble kompetansebehovene i styret formulert:

- Aldersspredning
- Kjønnsbalanse
- Lokalpolitisk forankring
- Innsikt i årsak-/virkningsforhold for realisering av stiftelsens formål
- Nasjonalt nettverk, både kulturelt og politisk
- Internasjonalt nettverk
- Økonomisk kompetanse på pengeforvaltning
- Næringslivskompetanse
- Kunstnere/kulturformidlere

Uavhengig av kompetansebehovene som ble definert i 2001, vil alltid stiftelsens formål være det viktigste premisset for hvem som velges inn i styret. I tillegg bør styrets samlede kompetanse også dekke den til enhver tid gjeldende strategi.

Drøfting av saken

Det har vært tradisjon for at inntil tre bystyrepolitikere velges inn i Cultivas styre. Praksisen medførte at man i habilitetsvurderingene knyttet til Kunstsilo-saken måtte bruke mye tid og økonomiske ressurser på å avklare habiliteten. I denne konkrete saken ville det også blitt svært problematisk dersom flertallet av styre- og varamedlemmene ble vurdert som inhabile, siden resten av styret ikke ville bli beslutningsdyktige.

I alle fremtidige saker hvor det vurderes spleiselag mellom Kristiansand kommune og Cultiva vil man måtte gjøre tilsvarende, grundige habilitetsvurderinger.

Basert på erfaringene fra Kunstsilo-saken og vurderingene fra Stiftelsestilsynet og advokat Gudmund Knudsen, virker det fornuftig å endre praksis med valg av mange bystyrepolitikere i Cultivas styre.

Stifters vilje på stiftelsestidspunktet bør imidlertid også respekteres, og det er ingen forbud i stiftelsesloven mot at stifter skal kunne utpeke styremedlemmer.

Som en mellomløsning foreslås det derfor å beholde kulturstyrets rett til å utpeke et medlem, men samtidig legge inn en ny begrensning om at øvrige bystyrepolitikere ikke kan velges som styre- eller varamedlem i Cultiva. Kulturstyrets representant er ikke valgt for å ivareta Kristiansand kommunes interesser i stiftelsen, men bidra med lokalpolitisk forankring og kulturkompetanse inn i styrekollegiet til beste for Cultivas interesser.

Forslag til vedtak:

1. Styret foreslår at Cultivas vedtekter, § 6 1, ledd endres å lyde:

Stiftelsens styre skal ha fem medlemmer og to varamedlemmer. Ett av medlemmene oppnevnes blant kulturstyrets medlemmer.

til å lyde:

Alternativ 1:

Stiftelsens styre skal ha fem medlemmer og to varamedlemmer. Ett av medlemmene oppnevnes blant Kulturutvalgets medlemmer. Øvrige medlemmer av bystyret i Kristiansand kommune kan ikke velges som styre- eller varamedlemmer. Styret skal ha en kompetansesammensetning som samsvarer med stiftelsens formål og den til enhver tid gjeldende strategi.

Alternativ 2:

Stiftelsens styre skal ha fem medlemmer og to varamedlemmer. Kulturutvalget i Kristiansand kommune har forslagsrett/skal utpeke ett styremedlem. Medlemmer av bystyret i Kristiansand kommune kan ikke velges som styre- eller varamedlemmer.

2. Styret ber administrasjonen overende forslag til endring av vedtektene til stifter, Kristiansand kommune, for uttalelse.

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig leder

Vedlegg: Ingen

Dato: 25. november 2019
Saksnummer: 57/19
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Ingebjørg Borgemyr

Geitmyra matkultursenter, Etablering i Kristiansand år 2 av 5

Cultiva startet i 2017 et 5-årig samarbeid med Stiftelsen Geitmyra matkultursenter om etablering av et matkultursenter i Kristiansand. Tilsagn om midler kan bare gis for ett år ad gangen, og en eventuell videre medvirkning vil være betinget av utviklingen av prosjektet, realisme i de langsiktige finansieringsplanene og at Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektinvesteringer.

År 1	kr	5 000 000	Bevilget i styremøte 18.09.17
År 2	kr	1 900 000	
År 3	kr	600 000	
År 4	kr	500 000	
År 5	kr	400 000	
Sum	kr	8 400 000	

Stiftelsen Geitmyra Matkultursenter har etablert et ideelt aksjeselskap som skal drifte senteret i Kristiansand. Det er inngått leieavtale med Kristiansand kommune om lokaler på Odderøya.

Matkultursenteret åpnet formelt 15. september 2019, men det har vært gjennomført sommerskole og undervisningsaktiviteter også før åpningen.

Pr. utgangen av 2019 har matkultursenteret i Kristiansand 4 ansatte fordelt på 3,5 årsverk.

Vurdering

Prosjektet har vært noe forsinket blant annet pga. utfordringer knyttet til lokalisering. Etter disse utfordringene ble løst, har prosjektet utviklet seg bra og i henhold til plan/inngått avtale.

Administrasjonen anbefaler at samarbeidsprosjektet videreføres i tråd med opprinnelig plan.

Forslag til vedtak:

- 1) Cultiva ønsker å videreføre samarbeidet med Geitmyra matkultursenter for etablering av et matkultursenter i Kristiansand.
- 2) Det kan bevilges kr 1 900 000 til aktiviteter i 2020.
- 3) Administrasjonen får fullmakt til å signere vedlegg til samarbeidsavtale.
- 4) En eventuell videre medvirkning fra Cultiva vil være betinget av utviklingen av prosjektet, og at Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektinvesteringer.

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig leder

Vedlegg: Statusrapport pr. 15. november 2019

Statusrapport 15. november 2019

“Matkultursenter for barn i Kristiansand”

(1) Bakgrunn

Styret i Cultiva besluttet i styremøte 18. september 2017 å inngå et 5-årig samarbeid med Stiftelsen Geitmyra matkultursenter for barn for etablering av et matkultursenter for barn i Kristiansand. Det ble bevilget inntil kr 5 000 000,- i etableringsstøtte i 2017/2018. Oppstarten av prosjektet har blitt forsinket, og Cultivas bevilgning for 2017/2018 utvides til også å omfatte aktiviteter i 2019.

Cultiva er innstilt på å bidra i en femårig oppstartsfasen for prosjektet. Tilsagn om midler kan bare gis for ett år av gangen, og en eventuell videre medvirkning vil være betinget av utviklingen av prosjektet, realisme i de langsiktige finansieringsplanene og at Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektinvesteringer.

Det skal hvert år utarbeides et vedlegg til samarbeidsavtalen som regulerer aktiviteten i det kommende året. Budsjetter og finansieringsplan kan revideres hvert år i forbindelse med utarbeidelse av vedlegget til samarbeidsavtalen.

(2) Status på aktiviteter

Lokalisering

Etter en del frem og tilbake i prosessen med å finne lokaler, løste alt seg i desember 2018. Bystyret i Kristiansand vedtok at det skulle inngås avtale om pilotering av ulike undervisningsopplegg i 2019 og 2020, samt at deler av Odderøyveien 41 skulle leies ut til Geitmyra Kristiansand.

I april 2018 ble Geitmyra og Kristiansand Eiendom enige om leieavtale for rundt 600 kvm i forsvarets gamle administrasjonsbygg på Flaten. Geitmyra inngikk leieavtale på hele tilbygget, som ble bygget i 1987. Leieavtalen er på 10 år med ensidig oppsigelsesmulighet for Geitmyra.

Lokalene ligger kjempefint til, midt mellom strand, fiskebrygga og sentrum.

Bemanning

Prosjektleder, Helene Isaksen, har jobbet i prosjektet siden november 2017. I større og mindre stillingsgrad etter behov. Fra 1. januar 2019 gikk hun fra prosjektleder til avdelingsleder for Geitmyra Kristiansand.

I starten av april ble det ansatt en undervisningsansvarlig i 100 % stilling. Helene Gjesteland. Gjesteland er kokk med master i fiskeri- og havbruksvitenskap. Hun har også erfaring fra drift av restaurant.

I slutten av april ble det utlyst stillingsannonse for to undervisere. Over 100 søknader ble mottatt.

I juni startet første underviser, Nicolai Brenna Ertzeid. Naturfagslærer og matentusiast, i 100 % stilling. I september startet andre underviser, Camilla Jonsson, barnehagepedagog og friluftsvæileder, i 80 % stilling.

Per utgangen av 2019 har Geitmyra Kristiansand 4 ansatte. 3,5 årsverk.

Etablering av lokal organisasjon

Geitmyra Kristiansand er organisert som et ideelt AS eid av Stiftelsen Geitmyra matkultursenter for barn. Geitmyra Kristiansand og Stiftelsen har inngått selskapsavtale som omhandler fellestjenester. Dette er tjenester (ressurser) innen administrasjon, kommunikasjon og utvikling, som er felles for hele Geitmyra-konsernet og som alle selskapene i Konsernet (3 stk), deler kostnaden for.

Byggefase

For å kunne lage et matkultursenter for barn i tilbygget i Odderøyveien 41 var det helt nødvendig å gjøre en god del strukturelle endringer. Lokalene besto stort sett av cellekontorer på rekke og rad. I april 2019 startet prosessen med tilpasninger av lokaler. Det første vi gjorde var å skrelle bort alt av vegger og himling. Nytt gulv ble lagt og vegger ble malt.

Atelier Oslo, som kjenner Geitmyra godt gjennom flere prosjekter, har vært engasjert som arkitekt.

Geitmyra engasjerte entreprenør BHL Bygg og Innredning AS for å tilpasse lokalene og etablere undervisningskjøkken i første etasje og kurslokaler i andre etasje. Det ble valgt en samspillmodell for gjennomføringen, med åpen bok og stor grad av samhandling.

Else «Sprossa» Rønnevik ble engasjert som konsulent og innkjøpsansvarlig for etablering av det historiske Sørlandskjøkkenet i kurslokalet.

Coolart v/ Sedin Zunic (lokal gatekunstner) ble engasjert som fasadedekorør, og til å dekorere vestibyle i underetasje og trappeoppgang inne.

Kristiansand kommune v/ Kristiansand Eiendom hadde ansvar og kostnad for brannprosjektering og gjennomføring av tekniske tilpasninger av brannkonseptet, etablering av ett HCWC, to wc-er, samt tilrettelegging for vann og avløp til tre kjøkken.

Undervisningslokalet var klart i august 2019 til gjennomføring av sommerskole for Kristiansand Kommune.

Ferdigstillelse av kurslokalet ble bremset i juni, da det gikk mer enn budsjettert til riving, gulv og teknisk infrastruktur, samt undervisningsrom. Spareskillingsbanken kom med 170 000,- til kurslokalet, noe som gjorde at dette kunne ferdigstilles med vedfyrt bakerovn og historisk sørlandskjøkken som

planlagt. Øvrig innredning og tilpasninger ble gjort på rimeligere vis enn først planlagt.

Kurslokalet var åpent på åpningsfesten i september og i oktober ble første barnehagekurs holdt i lokalet. Bakerovnen tas i bruk for første gang i desember.

Etablere samarbeid med kommune og fylke

Det har siden starten vært svært godt samarbeid med oppvekstadministrasjonen i kommunen. Vi har samarbeidet om sommerskole, samt undervisningsopplegg som gjennomføres i 2019. Vi er nå i dialog om undervisningsopplegg som skal prøves ut i 2020.

I tillegg er vi del av en nettverksgruppe, bestående av representanter fra oppvekstsektoren, Geitmyra, Vitensenteret, Ungt entreprenørskap og UiA.

Fylkeskommunen har tildelt Geitmyra midler til regionalutvikling i 2019. Dette innebærer pilotering av undervisning for skoler utenfor Kristiansand, samt etablering av nettverk med produsenter og leverandører i regionen, for samarbeid om aktivitet.

Vi har også startet dialog om søknad om midler til det regionale folkehelseprosjektet «Læringsrik mat på SFO – Agder».

Etablere samarbeid med leverandører

Det er inngått lokale avtaler med leverandører av for eksempel råvarer, tørrvarer, utstyr og materiell.

Grønnsaker og frukt: Geitmyra sentralt har godt samarbeid og en god avtale med Bama om levering av råvarer. Geitmyra og Bama har hatt formidlingsprosjekter sammen i Oslo. F.eks om gresskaret. Geitmyra Kristiansand har innledet samarbeid og bestiller råvarer fra Bama Agder.

Sjømat: Reinhartsen er kanskje den viktigste råvareleverandøren som levere til undervisning og kurs. Reinhartsen leverer alt vi trenger av sjømat. Her kjøper vi hele sei til bruk i undervisning om fiskeantatomi og små flyndrer til fileteringsøvelse for barna. Vi får diverse bifangst til bruk på sushikurset. Reinhartsen skaffer kilovis med strandkrabber til strandkrabbesuppe, når vi trenger det. Reinhartsen bidro stort på åpningsfesten med egen stor fiskeutstilling og leveranse av både døde og levende fisk, skjell og krabber.

Kontorutstyr/akustikk: Innredningsselskapet Lindbak skal i 2020 starte opp i Kristiansand. De besluttet i oktober å sponse kurslokalet med førsteklases akustikkdemping. I løpet av desember vil kurslokalet bli akustikkdempet og bli belyst skikkelig.

Planter: Plantasjen har sponset med massevis av planter før åpning. Tomatplanter, urter, bærbusker, sitrontrær, ananasplante, kokosplante og epletre.

I tillegg fikk vi masse planter og råd fra flere leverandører/aktører rundt omkring. Randesund hagesenter, Tangvall planteskole, Grønsfjord staudegartneri og Kristiansand Andelslandbruk.

Jord: Grønn vekst i Grimstad sponset 10 000 liter jord til pallekarmene.

Kjøkkenutstyr: Vi har samarbeid med Fiskars Norge. De har sponset alt av kjøkkenutstyr og hageutstyr.

Hvitevarer: Vi har samarbeid med Bosch. De leverer hvitevarer og småelektrisk til solide rabatter eller uten kostnad (Barter-avtale).

Forskning/samskaping: Geitmyra samarbeider med UiA og toppforskningssenteret Lifecourse Nutrition. Geitmyra sitter i rådet for brukervedvirkning. Geitmyra bidro også med innlegg på kick-off for toppforskningssenteret, samt omvisning på Geitmyra. I 2019 har to studenter fra faget har praksis i undervisningen. I 2020 skal to masterstudenter skrive masteroppgave om Geitmyra-prosjekt.

Kommunikasjon: Geitmyra er medlem i Næringsforeningen og Kvadraturforeningen for synlighet. Gjennom hele 2019 har Geitmyra levert matspalter til BarniByen. BarniByen er også en super samarbeidspartner for å nå ut til barnefamilier med arrangementsinfo.

Etablere kontakt med lokale produsenter og mataktører

Geitmyra har etablert en god relasjon til restauranten Under. I mai laget vi sammen et arrangement for 5 heldige barn. Vi fikk ta med barna på en Under-opplevelse. Først sanket vi tang og skjell i fjæra sammen med kjøkkensjef Nicolai, så laget vi enkel mat av dette i bålpanna på stranden. Deretter fikk barna komme ned i restauranten og få servert fem retter. Fvn og NRK var med og laget video-reportasjer.

Under bidro også på åpningsfesten med en egen stasjon der de serverte dampede knipsere og trollkrabbe.

Norwegian Shores holder til på Nøtterøy og i Arendal. De plukker stillhavsøsters i Grimstad og selger til restauranter. På åpningsfesten bidro de med egen østersbar til barna. 400 østers ble åpnet og spist i løpet av festen.

Siri Mathisen fra Lindesnes Fyr har bidratt ved flere anledninger med sitt fantastiske engasjement og kompetanse om tang. Hun bidro på åpningsfesten med tangutstilling og smakebiter av ren tang, tangchips og tangbrød.

Else «Sprossa» Rønnevig er Geitmyra-venn og historisk-kjøkken-ekspert. I tillegg til kulturbevarings-ekspertisen har hun også solid bake-kompetanse. Else skal lære Geitmyra-ansatte opp i bruk av gammeldags vedfyrt bakerovn og holder bakekurs for barna første søndag i advent.

Etablere kontakt med frivillige

Geitmyra er helt avhengig av innsats fra engasjerte frivillige. På åpningsfesten hadde vi 25 frivillige med. Både til å forberede, samt under arrangementet.

Det er etablert egen facebookside, der info og forespørsler legges ut. Da det kun er 4 ansatte på Geitmyra Kristiansand, er frivilligheten viktige for å kunne gjennomføre større publikumsarrangement som Åpen Dag, samt mindre åpne verksteder i helger.

Det er også etablert en flott bål plass i terrenget utenfor bygget vårt, bygget på 50% frivillighet.

Geitmyra tar sikte på å samarbeide med andre frivillige og ideelle organisasjoner i 2020. Vi er såvidt i gang med å planlegge to arrangement i samarbeid med Redd Barna.

Vi har også søkt midler til matlagingskurs for dem som trenger det mest, i prosjektet «Alle skal med!». Får vi midler til dette skal vi lage egne kurs, samt holde av plasser på åpne kurs til aktører vi samarbeider med. På Geitmyra i Oslo har dette for eksemplet vært Blå Kors, Foreningen for hjerte- og lungesyke, aleneforelderforeningen, Familiehuset, m.fl.

Åpning

Undervisningsåpning: 4. september var det avduking av tak-makrell og åpning av undervisningen og undervisningsrommet på Geitmyra. Til å gjennomføre dette hadde vi med oss ordfører Harald Furre og 6.-trinn ved Tordenskjoldsgate skole. Etter selve åpningen lagde Barna fiskekaker, rotgrønnsaker og selvpisket majones. En stor dag og starten på Geitmyra Kristiansands utvikling av læringsrike, viktige og gøyale undervisningsopplegg for skoleklasser.

Åpningsfest: 15. september var det offisiell åpning av den utadrettede virksomheten på Geitmyra. 2 000 sørlendinger ble med oss og feiret sjømaten og livet i havet på åpningsfesten "Barnas store sjømatdag". Det ble en skikkelig pangåpning! Fungerende ordfører Jørgen Kristiansen, prosjektets initiativtaker, Ingebjørg Borgemyr fra Cultiva-administrasjonen, samt Geitmyragründer, Andreas Viestad, klippet snor sammen med barna.

På festen bidro en hel gjeng med frivillige og ansatte fra Geitmyra i Oslo og Ringsaker. I tillegg stilte Under, Reinhartsen, Norwegian Shores, Siri fra Lindesnes Fyrtårn, Villaksens år og Kvåsfossen - Sørnorsk Laksesenter med råvarer og formidling i toppklasse.

Disse aktivitetene/matstasjonene hadde vi for barna:

- Velkommen: Blåskjell dampet i eplejuice i bålpanne, servert med spiselig blomst
- Makrellfileteringsskole
- Grilling av egenfiletert makrell + smaksprøver
- Dampede knipsere og trollkrabbe
- Stoor fiskeutstilling
- Villaksformidling med quiz
- Strandkabbefisking i badekar
- Strandkrabbesuppe
- Akvarium med levende bunndyr: Krabber, hummer, sjøstjerner, skjell
- Østersbar
- Tangutstilling med smaksprøver

- Kista med det rare i: Frivillig med egen samling av dyreskaller, kjempeskjell, haitenner og masse mer hadde egen fortellerstasjon oppi en båt i kurslokalet
- Sjømatpizza (baccaloapizza og pizza med selvrøyket laks) fra den vedfyrte pizzaovnen
- Bjørnebæris laget med flytende nitrogen

Oppstart av aktiviteter (undervisning og kurs)

Undervisning i 2019:

- 1 x Sommerskole i august. «Spiselig naturfag». Del av gratis sommerskoletilbud fra Kristiansand kommune. 30 barn fra 5.-7.-trinn lagde sjømat hver dag på Geitmyra Kristiansand i en hel uke.
- 10 x dagsopplegg i «Fisk og bærekraft» for 6.-trinn fra Søgne, Songdalen, Vennesla og Mandal
- 9 x ukesopplegg i tverrfaglig mat og helse for klasser på 6. trinn på Mosby oppvekstsenter, Vardåsen skole, Solholmen skole, Fagerholt skole, Karl Johans Minne skole og Lovisenlund skole.

Kurs 2019:

- 16 barnehagekurs (strandkrabbesuppe og søppelplukking, potet- og grønnsakshøsting, samt turmatkurs) (500,- per barnehage for turmatkurs)
- 7 Sushikurs for barn 10-12 år (100,- per barn)

Åpne verksted 2019:

- Åpent, gratis sushiverksted, søndag under Odderøya Open.
- Åpent, gratis resteverksted, søndag under Ombruksuka

Åpen Dag:

- Åpningsfesten – «Barnas store sjømatdag», 15. september
- «Smaken av jul», 7. desember

Eksterne arrangment:

- Mat i Senturm 30. august på torvet i Kristiansand. Geitmyras makrellskole.

Aktiviteten i 2019 er finansiert av midler fra Cultiva, Nærings- og fiskeridepartementet, Sparebankstiftelsen DNB, Kristiansand kommune og Vest Agder Fylkeskommune.

Geitmyra Kristiansand matkultursenter for barn
Publisert av Helene Isaksen · 3. november kl. 19:13 ·

Gøy at så mange trosset det sure været og tok turen til Odderøya og sushiverksted. Reke, hval, torsk, kveite, eple, mango, avokado og agurk ble pakket inn i deilige makruller. Mmmm.

Geitmyra Kristiansand matkultursenter for barn
Publisert av Helene Isaksen · 14. oktober kl. 13:12 ·

Nyhøstede poteter til bacalaoen. Vi er i full gang med undervisning for skoleklasser i Kristiansand. 6.-trinn fra Mosby oppvekstsenter var første klasse ut.

Geitmyra Kristiansand matkultursenter for barn
Publisert av Helene Isaksen · 23. oktober kl. 08:18 ·

I går hadde vi verdenspremiere på turmatkurs for barnehager på Geitmyra Kristiansand. Læringsverkstedet Grim barnehage var første gjengen ut. Flere barnehager som vil lage turmat med oss? Sjekk ut kurskalenderen vår her: <https://www.geitmyra.no/kalender-1>

Læringsverkstedet Grim Barnehage er her: Geitmyra Kristiansand matkultursenter for barn.
22. oktober kl. 19:05 · Kristiansand ·

Lik side

Noen av barna på Grønn avdeling var så heldige å få bli med på et matkurs på Geitmyra matkultursenter på Odderøya. Takk for en lærerik og fin dag!

Geitmyra Kristiansand matkultursenter for barn
Publisert av Charlotte Hidle · 12. september ·

Odderøya er klar til fest!
Odderøya barnehage ble med oss for å plukke plast i Bendiksbukta så det ikke havner i magen på fisken - og de fisket strandkrabber til sin egen supergode strandkrabbesuppe!
Kjenner du noen barn som elsker å fiske krabbe? Ta dem med på Åpningsfest - Barnas store sjømatdag kl. 12 på søndag. Da blir det strandkrabber i badekaret og i suppa!

(3) Budsjett

Budsjett: (alle tall i 1.000 NOK)	2018	2019
Gjennomføring av aktiviteter (personal, råvarer, utstyr, materiell)	529	2 600
Drift (adm, lokaler, reise, kommunikasjon etc)	359	850
Nye lokaler og uteområder (planlegge, prosjektere, gjennomføre tilpasninger, inventar, installasjoner)	250	3 500
Utvikling (organisasjon og innhold)	100	900
Uforutsette kostnader (3,5%)		275
Sum	1 238	8 125

Oppdatert:

Budsjett: (alle tall i 1.000 NOK)	2018	2019	
Gjennomføring av aktiviteter (personal, råvarer, utstyr, materiell)	529	2 600	
Drift (adm, lokaler, reise, kommunikasjon etc)	359	1000	Noe mer på reise og kommunikasjon
Nye lokaler og uteområder (planlegge, prosjektere, gjennomføre tilpasninger, inventar, installasjoner)	264	3 800	Mer på bygging (teknisk infrastruktur + bakerovn)
Utvikling (organisasjon og innhold)	100	900	
Uforutsette kostnader (3,5%)		100	Lavere uforutsette nå
Sum	1 252	8 400	

Prosjektets kapitalbehov er forutsatt finansiert slik:

INNTEKTER	2018	2019
Betaling kurs	0	-
Salg av undervisningstjenester	147	360
Sponsormidler (kurs, kulturarrangement)	0	-
Salgsinntekter totalt	147	360
Statlige midler	500	1 000
Tilskudd kommune		200
Tilskudd fylkeskommune		450
Cultiva	300	4 700
Andre private stiftelser eller banker	300	1 500
Andre inntekter totalt	1 100	7 850
Sum	1 247	8 210

Oppdatert:

INNTEKTER	2018	2019	Kommentar
Betaling kurs	0	8	Noe egenbetaling for fritidskurs og barnehagekurs
Salg av undervisningstjenester	147	342	Noe lavere betaling for sommerskolekurs enn først budsjettet
Sponsormidler (kurs, kulturarrangement)	0	-	
Salgsinntekter totalt	147	350	
Statlige midler	500	1 600	500 000 fra 2018 (LMD). 100 000 fra NFD
Tilskudd kommune		20	Tilskudd til kunst og kulturformål (søker om tilskudd til kompetansesenter for 2020).
Tilskudd fylkeskommune		350	Deler av undervisningsaktivitet (10 dager) flyttes til 2020
Cultiva	320	4 680	
Andre private stiftelser eller banker	300	1 403	Sparebankstiftelsen DNB og Spareskillingsbanken. Skyver noe fra DNB over til 2020.
Andre inntekter totalt	1 120	8 053	
Sum	1 267	8 403	

(4) Fremdriftsplan

Milepæl

Signering av samarbeidsavtale og vedlegg

Utbetaling av 50 % forskudd for 2019

Statusrapport med plan for neste års aktivitet

Utbetaling 30 % for 2019

Bevilgning for 2020 styremøte Cultiva

Signering av vedlegg for 2020

Utbetaling av 50 % forskudd for 2020

Årsrapport og prosjektrekningskap 2019

Utbetaling 20 % for 2019

Frist

Februar 2019

Etter signert avtale

15. november 2019

Etter statusrapport

Desember 2019

Januar 2020

Etter signering

31. mars 2020

Etter årsrapport

(5) Aktivitetsplan 2020

Kjernevirksomhet skoleundervisning

- Undervisning for skoleklasser i Kristiansand (pilot med Kristiansand kommune 2019/2020).
- Undervisning for skoleklasser utenfor Kristiansand (pilot med fylkeskommunen 2019/2020)

Utvikling skoleundervisning

- Jobbe for å etablere faste avtaler for salg av undervisningstjenester fra og med 2021 (kommuner, fylkeskommunen).
- Utvikle 3 tverrfaglige undervisningsopplegg (matematikk, naturfag og samfunnsfag)
- Utvikle effektive og gøyale læringsaktiviteter for å nå læringsmål i matematikk, naturfag og samfunnsfag ved bruk av matlaging

Kjernevirksomhet kultur, folkehelse, bærekraft

- 100 kurs for barnehager, barn og familier (f.eks turmat, sushi, filetering, baking, fiskemiddag)
- ÅPEN DAG vinter, vår og høst (3 større gratis helgearrangement for familier). Aktiviteter, læring og smaking for barna.

Utvikling kultur, folkehelse, bærekraft

- Jobbe for å få til enda mer utadrettet aktivitet i samarbeid med andre aktører (f.eks. «Smaken av verden» sammen med Redd Barna).
- Jobbe med å etablere langsiktige bærekraftige prosjekter sammen med partnere på Sørlandet for å fremme barnas matkultur. For eksempel om:
 - «Læringsrik mat på SFO»
 - «Makrellfestival»
 - Sommeråpent for turister.
 - Tiltak knyttet til FNs bærekraftsmål nr 14 – livet under vann

(6) Budsjett 2020

Budsjett: (alle tall i 1.000 NOK)	2020
Gjennomføring av aktiviteter (personal, råvarer, utstyr, materiell)	3 400
Drift (adm, lokaler, reise, kommunikasjon etc)	1500
Nye lokaler og uteområder (planlegge, prosjektere, gjennomføre tilpasninger, inventar, installasjoner)	200
Utvikling (organisasjon, innhold, samarbeid)	350
Uforutsette kostnader	100
Sum	5 550

Prosjektets kapitalbehov er forutsatt finansiert slik:

INNETEKTER	2020
Betaling kurs	20
Salg av undervisningstjenester	742
Sponsormidler	100
Salgsinntekter totalt	862
Statlige midler (LMD, NFD)	1 350
Tilskudd kommune (kompetansesenter)	250
Tilskudd fylkeskommune (regionalutvikling, folkehelse)	200
Cultiva	1 900
Andre private stiftelser eller banker	1 000
Andre inntekter totalt	4 700
Sum	5 562

Dato: 25. november 2019
Saksnummer: 58/19
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Ingebjørg Borgemyr og Kirsti Mathiesen Hjemdahl

Cultiva Ekspress 2020

Fluks, Senter for ung kunst og kultur ved Universitetet i Agder har anmodet om videreføring og utvidelse av Cultiva Ekspress for 2020. Cultiva Ekspress er Cultivas satsing på talentutvikling av unge kunstnere (CEK) og idrettsutøvere (CEI), og drift av kulturprosjekt for barn og unge i Kristiansand (CEJ). Det foreslås en nysatsing i 2020: Kunst, kultur og bærekraft. Ordningen vil dermed bestå av:

- 1) Stipendordning (CEK og CEI)
- 2) Kunst, kultur og bærekraft (CEK)
- 3) Workshops/arrangement (CEK)
- 4) Mentortjeneste/kompetanseheving (CEK)
- 5) Juniorprosjekt (CEJ)

Cultiva Ekspress driftes av Fluks – Senter for ung kunst og kultur. Senteret driver også den nasjonale ordningen trafo.no og det nordiske prosjektet Platform Nord.

Fluks søker om totalt 3,8 millioner kroner til Cultiva Ekspress 2020. Dette er en økning på kr 450 000 fra 2019. Ny satsing på kunst, kultur og bærekraft utgjør kr 300 000 av økningen. Kr 150 000 er indeksregulering.

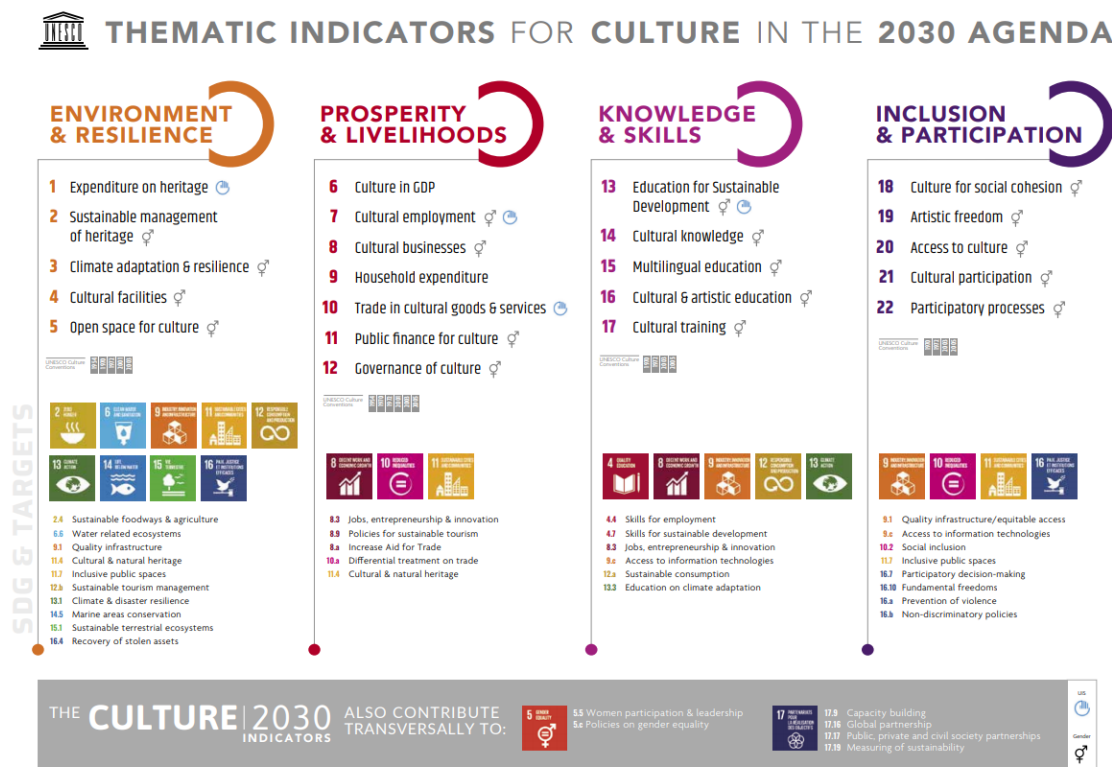
Drøfting av saken

Cultiva Ekspress er en ordning som når mange av Kristiansands unge talenter, og har gitt mange talenter muligheten til å nå ut over Kristiansands grenser gjennom nasjonale, nordiske og internasjonale samarbeid.

Fluks har en godt innarbeidet driftsmodell med stordriftsfordeler pga. felles administrasjon for Cultiva Ekspress, trafo.no og Platform Nord. Fagmiljøet har opparbeidet solid kompetanse på prosjektledelse innen kunstprosjektering rettet mot barn, samt spesialisert metodikk innen talentutvikling og kulturmentorering. Miljøet oppleves også som aktivt søkende for å finne og/eller utvikle nye, gode prosjekter, utvikle samarbeidsmodeller og delta i nettverksaktiviteter.

Administrasjonen synes at forslaget om en egen satsing på «Kunst, kultur og bærekraft» er et spennende initiativ som også kan gi Cultiva noen nyttige innspill inn i arbeidet med overordnet strategi. Selv om man ikke vil kunne rekke å se ferdige prosjekter før ny strategi skal vedtas, vil utviklingen av satsingen gjennom planlagte samtaler, kunstworkshops, konkurranser og stimuleringsstipend fortelle noe om hvordan unge talenter tenker og ønsker å jobbe med bærekraft i kunst- og kultursektoren.

Eksempelvis vil det kunne være svært verdifullt for Cultivas strategiprosess å få dialog mellom de unges perspektiv og refleksjoner i relasjon til de tematiske indikatorene som Unesco nylig utformet for kulturens roller til Agenda 2030 - The Culture|2030 indicators¹.

Konklusjon:

Administrasjonen anbefaler at forslaget om ny satsing på «Kunst, kultur og bærekraft» i Cultiva Ekspress ordningen godkjennes, og at søknaden imøtekommes i sin helhet. Administrasjonen må sørge for å følge arbeidet og utviklingen i satsingen tett.

Forslag til vedtak:

1. Det bevilges 3 800 000 kroner til Cultiva Ekspress for 2020.
2. Administrasjonen får fullmakt til å utarbeide samarbeidsavtale for prosjektet innenfor de rammer som ligger i søknad og saksfremlegg.
3. En eventuell videre medvirkning fra Cultiva forutsetter ny søknad som vil bli vurdert ut fra årlig rapportering, samt at Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektutdelinger.

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig leder

Vedlegg: Cultiva Ekspress søknad for 2020

¹ <https://whc.unesco.org/en/culture2030indicators>

Søknad om videreføring av Cultiva Ekspress 2020

Søker

Fluks - Senter for ung kunst og kultur, Fakultet for kunstfag, Universitetet i Agder,
Pb 422 - 4604 Kristiansand

Direktør, Fakultet for kunstfag: Marianne Øhrn Johannessen

Leder, Fluks - Senter for ung kunst og kultur: Inger Margrethe Stoveland

Det søkes om kr 3 800 000,- for å videreføre Cultiva Ekspress i 2020.

Prosjektsammendrag

Cultiva Ekspress er Cultivas satsing på talentutvikling av unge kunstnere (CEK) og idrettsutøvere (CEI), og drift av kulturprosjekt for barn og unge i Kristiansand (CEJ). Ordningen er delt i fire:

- 1) Stipend (CEK og CEI)
- 2) Kunst, kultur og bærekraft (CEK)**
- 3) Workshops / arrangement (CEK)
- 4) Mentortjeneste / kompetanseheving (CEK)
- 5) Juniorprosjekt (CEJ)

Cultiva Ekspress driftes av Fluks - Senter for ung kunst og kultur, i samdrift med Trafo.no og Platform Nord. Senteret har sin administrasjon ved fakultet for kunstfag - UiA.

Prosjektstipend til kunstnere og arrangører har seks søknadsrunder i året, utviklingsstipend til idrettsutøvere har én søknadsfrist i året. Maks stipendbeløp til utdeling pr søker er for begge ordningene kr 30 000,-. I tillegg deles det ut et eget Årets Talentstipend til én utøver på kr 50 000,- innen både CEK og CEI.

Cultiva Ekspress Kunst arrangerer dessuten omlag to årlige workshops ledet av en nasjonal/internasjonal kunstnerisk kapasitet innen sitt fagfelt. Gjennom Superekspressen (mentor/kompetanseheving), med løpende søknadsfrist – får unge talenter utvikle seg i én-til-én møter og nettverksarenaer med profesjonelle kunstnere.

Cultiva Ekspress Junior utreder og leder kunst og kulturprosjekter med stor barnemedvirkning. Prosjektene er rettet mot barn og unge i målgruppen 0-18 år.

Aktivitet i 2019:

Senteret har administrert tilskuddsordningen til unge kunstnere fra Cultiva Ekspress siden 2006. Både Cultiva Ekspress Kunst (CEK) og Cultiva Ekspress Idrett (CEI) har god progresjon og vi opplever at ordningene oppfyller målsettingen om å utvikle unge talenter innen kunst og idrett i Kristiansand. CEK medlem av det internasjonale nettverket Bjcem.org som arbeider for internasjonal utveksling og visning av unge kunstnere på tvers av uttrykk.

Cultiva Ekspress Kunst

Per dags dato har vi mottatt 168 søknader, tretten mer enn i 2018 på samme tidspunkt, om et totalt beløp på 4 millioner kroner til CEK. Da gjenstår søknadsfristen 1. desember. 91 av disse er innvilget med i alt kr 1 098 500,-. I alt er det 1 320 000,- til utdeling. Det er en prioritering å fordele midlene med fokus på å løfte frem og toppe de beste prosjektene.

Det har de siste årene vært et økende antall søknader, etter kriterieendringer i 2015. CEK ser en noe bredere fordeling av kunstartene enn tidligere, hvor særlig scenekunst og litteratur gjør seg mer bemerket. Som resultat av tildelingene fra Cultiva Ekspress ser Kristiansand utvidet kunsthaglig kompetanse, en levende kunst- og kulturscene, og bedre kunstprosjekter skapt og gjennomført i byen. CEK bidrar aktivt til større etablering av kunstnere og kulturaktører i byen.

2

CEK – workshops og residens:

Workshops og arrangement er et viktig ledd i å være et helhetlig kompetansetilbud til kunstnere og unge kreative i Kristiansand. Gjennom workshopene og kunstarrangementene styrker CEK kunstmiljøer som er i vekst, og som således har behov for ekstra stimulering. Ulike miljø settes også i spill med hverandre.

I 2019 har det vært tre hovedsatsninger: *Respons!* En kunstkatalogworkshop på Lista i samarbeid med Srlandsutstillingen, residens på UiAs studiesenter Metochi, Lesvos, samt tegneserieworkshop i samarbeid med tegneseriefestivalen Stribefeber. Talenter fra byen har også hatt mulighet til å søke om deltakelse i residens i Matera gjennom Bjcem.

Residens på Metochi ble gjennomført for andre gang, denne gang med et kuratert innhold. Kurator Nicolas Vamvouklis kommer fra Kalloni, nærmeste landsby, og har nå en internasjonal karriere som kurator. I 2019 hadde han 6. utgave av sitt temporære galleri K-Gold Gallery i hjembyen – og to kunstnere, Petter Solberg og Julie Rasmussen med kompani, ble valgt gjennom Cultiva Ekspress til å delta i prosjektutvikling og visning i uke 32.

Erfaringen er svært god, og vi tror at det er verd å forfølge prosjektet med et større internasjonal rammeverk med et maksimalisert utbytte: som bidrar til å forsvare både karbonavtrykket ved reisevirksomheten, og gi en merverdi til både kunstnere, lokalmiljø og studiesenter. Derfor utforsker vi i 2020 muligheten for å skape et bredere tilfang i residensen, hvor Cultiva Ekspress fr mte Trafo.no, Bjcem, lokalt kulturliv og vre britiske samarbeidspartnere UK Young Artists.

CEK – Superekspress:

Mentortjenesten ble etablert våren 2010. Til nå i 2019 har vi mottatt og behandlet 23 søknader, en nedgang fra 2018 – som kanskje viser seg å ha vært et ekstraordinært år. Kvaliteten på søknadene har imidlertid vært gode, og vi har jevnt over delt ut mer enn på samme tidspunkt i fjr.

CEK nysatsning: Kunst, kultur og bærekraft

Fokus på bærekraft har kommet med betimelig kraft de siste årene. Unge kunstnere er særlig opptatt av klima og miljø; noe av det første de møter i sine karrierer er hvordan de skal klare gjøre gode bærekraftige valg, og i økende grad påvirker dette hvordan de arbeider. Så hvordan melder unge kunstnere seg på i denne globale dugnaden?

Cultiva Ekspress vil vite hvordan krav til bærekraft utfordrer kunstnere og deres kunstnerskap. Vi vil derfor fra 2020 arbeide sammen med talentene for å legge en ny bærekraftstrategi, med målsetning om å gjøre Cultiva Ekspress til et fremtidsrettet og relevant talentprogram. Som verktøy benyttes samtaler, kunstworkshops, konkurranser og stimuleringsstipend med mer; som veikart tar vi FNs bærekraftsmål / Agenda 2030 i et bredt perspektiv.

3

Tiltaket stiller seg åpent for dialog med den pågående strategiprosessen i Cultiva. Prosjektet vil også være en markør for Kristiansand som ledende innenfor sammenhengen mellom kunst, kultur og bærekraft.

Fluks har siden 2017 arbeidet gjennom kunstneriske og teoretiske tilnærminger med temaer innen økologi, migrasjon, mobilitet og bærekraft i kunsten både gjennom Trafo.no og Platform Nord, og senteret har således et godt utgangspunkt til å kunne skape resultater som kan realiseres gjennom praktiske tilordninger.

Arbeidet tar til fra januar 2020, med et budsjett på kr 300 000.

Cultiva Ekspress Idrett:

I 2019 kom det inn 86 søknader om idrettsstipend innen fristen 1. oktober (samme som i 2018). Totalt ble det søkt om 2,05 mill, og kr 800 000,- skal fordeles etter ambisjoner og prestasjoner i sin idrettsgren på et nasjonalt eller internasjonalt nivå. Kjønnsbalanse, samt spredningen i alder og idrettsgrener ivaretas.

Det er administrasjonen ved Fluks som har den daglige driften av idrettsordningen, og søknadsbehandlingen foretas av et eget idrettsfaglig råd med egen sekretær. Rådet har i 2019 består av representanter fra Olympiatoppen Sør, UiA og Idrettsforbundet. Sekretær er Jon Besse Fjeld, tidligere ansatt ved Fakultet for Helse- og idrett ved Universitetet i Agder, nå pensjonist.

Vi vil i det kommende året videreføre idrettsordningen som tidligere, men ønsker i løpet av året å vurdere hvordan man kan arbeide med økt bærekraft også i forhold til idrettsfeltet.

Cultiva Ekspress talentstipend

Årets Talentstipend for Kunst og Idrett deles ut etter driftsårets slutt, etter at stipendmottakere har sendt inn rapport og dokumentasjon på avsluttet prosjekt/satsning.

Siste års talentstipend i kunst ble delt ut til scenekunst og maleren Erlend Evensen, mens idrettsstipendet gikk til svømmer Malene Rypestøl.

Cultiva Ekspress junior:

Første prosjekt innen Cultiva Ekspress junior (CEJ) var «Slow Bridge» med konsept fra Anna Berthelsen involverte 5 500 av byens barn. Prosjektet fremstår nå som en attraksjon både barn, foreldre og andre bysbarn er stolte av å vise frem.

I 2020 arbeider Fluks videre med prosjektene «Skapende Barn»/Kulturbarn, samt prosjektet «Barnas Rutpluks». «Rutpluks» åpnet mai 2018, og er etablert i Tresse som et temporært verk frem til sommeren 2020. «Rutpluks» skal våren 2020 presenteres for mellomtrinnet i Den kulturelle skolesekken i Kristiansand, og skal etter planen utvikles i sin helhet høsten 2020. Prosjektet MyMachine videreføres også ved hjelp av økt eierskap fra UiA kombinert med private bidragsytere.

Ordningen følges opp, administreres og rapporteres fra prosjekt til prosjekt, og det arbeides aktivt for å legge ned en god infrastruktur som kan hentes inn i nye prosjekt i fremtiden. CEJ besørger god synlighet for både Cultiva og Cultiva Ekspress, den er fleksibel og bynær og støtter godt opp under Kristiansands visjon om å være Barnas by. Ordningen skal supplere kulturtilbudene som allerede finnes i byen, og strekker seg fra 0-18 år.

Milepæler:

Stipend - CEK og CEI

- Søknadsfrist for CEK er den 1. i partallsmåneder – totalt 6 runder
- Søknadsfrist for Idrett – 1. oktober
- Utdeling av Årets Talentstipend for Kunst og Idrett etter driftsårets slutt.

Dialog med søkerne og administrasjonen rundt søknader gjøres fortløpende for begge ordningene. Alle søknader behandles innen 3 uker etter søknadsfrist. Utbetaling skjer innen 3 uker etter mottatt dokumentasjon.

Workshops - CEK

- én i løpet av vårhalvåret og én i løpet av høsten.

Mentor/kompetanseheving - CEK

- Superekspress er tilgjengelig fortløpende og søknader behandles innen én uke.

Residens – CEK

- Det planlegges residensopphold i løpet av sommeren 2020.

Markedsføring og informasjonsarbeid - CEK og CEI: Løpende

Vi sørger også for pressemeldinger og offentliggjøring av tildelingslister. Ordningene markedsføres fortløpende gjennom annonser, plakater, sosiale medier og nyhetsbrev.

Cultiva Ekspress Junior

Junior prosjektene følger egne milepæler, men nye prosjekt, nettverksarbeid, markedsføring og utvikling er et vedvarende arbeid som pågår kontinuerlig.

Kommentarer angående finansiering

Cultiva Ekspress administreres av Fluks - Senter for ung kunst og kultur. Fluks drifter også Trafo.no (finansiert av norsk kulturråd) som en kjerneaktivitet side om side med Cultiva Ekspress. Disse prosjektene underbygger i tillegg den tverrkunstneriske samtidskunstfestivalen Platform Nord (finansiering fra Nordisk kulturfond, Norsk kulturråd, Kristiansand kommune og UiA) for unge nordiske kunstnere 18-30 år. Fluks driftes fra Fakultet for kunstfag - Universitetet Agder.

Felles administrasjon gir flere stordriftsfordeler. Senterets store aktivitet gir bred kompetanse i prosjektledelse innenfor kunstprosjektering rettet mot barn, samt spesialisert metodikk innen talentutvikling og kulturmentorering.

Tildeling til Trafo for 2020 bekreftes av kulturrådet i desember under den ordningen driftstilskudd, og forventes å være i samme størrelse som for 2019 eller større, mellom 2,6 og 2,9 mill. Det samlede totalbudsjettet for Cultiva Ekspress og Trafo for 2020 vil da være opp mot kr 7 millioner kroner.

Det søkes om totalt kr 3 800 000,- (inkl. indeksjustering) for å videreføre CEK, CEI og CEJ i 2020.

Formål	Adm og drift	Cultiva Ekspress	Sum
Kunst, Idrett og Junior			
Standardverdi - administrasjon	740 000	0	740 000
Prosjektstipend (inkl. Talentstipend)	0	1 370 000	1 370 000
Bærekraftstipend - utredning og iverksettelse	0	300 000	300 000
Idrettsstipend	0	850 000	850 000
Mentor / Superekspressen	0	60 000	60 000
Workshop / arrangement / residens	0	120 000	120 000
Teknisk - drift og utvikling	0	100 000	100 000
Markedsføring - m kampanjer	0	50 000	50 000
Reise (nkr konferanse / møtevirksomhet med mer)	10 000	20 000	30 000
Div (kontorutstyr)	10 000	0	10 000
Indirekte kostnader	170 000	0	170 000
Sum Utgifter	930 000	2 870 000	3 800 000
Inntekter fra stiftelser - Cultiva	0	-3 800 000	-3 800 000
Sum inntekter	0	-3 800 000	-3 800 000
Balanse	930 000	-930 000	0

Stipend	2 520 000	66 %
Mentor og workshops (kunstneriske tjenester fra profesjonelle kunstnere)	180 000	5 %
Administrasjon	740 000	19 %
Teknisk utvikling	100 000	3 %
Indirekte kostnader (husleie, regnskap, tele, nett, kopi) og kontorhold	180 000	5 %
Markedsføring	50 000	1 %
Div prosjektkostnader og reiser	30 000	1 %
Sum	3 800 000	100 %

Dato: 25. november 2019
Saksnummer: 59/19
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Kirsti Mathiesen Hjemdahl og Ingebjørg Borgemyr

Barn i Byen kulturformidling – Barn i Byen 2.0

Cultiva og Barn i Byen kulturformidling AS startet i juni 2014 et 5-årig samarbeidsprosjekt om etablering av kulturmagasinet Barn i Byen i Kristiansand. Det er gjort følgende investeringer i samarbeidsprosjektet:

E-14005	Etablering år 1 av 5 (2014)	500 000
E-14041	Etablering år 2 av 5 (2015)	500 000
E-15055	Etablering år 3 av 5 (2016)	300 000
E-16043	Etablering år 4 av 5 (2017)	300 000
E-17046	Etablering år 5 av 5 (2018)	300 000
<u>E-18047</u>	<u>Barn i Byen 2019</u>	<u>300 000</u>
<u>Sum</u>		<u>2 200 000</u>

I tillegg har Barn i Byen Kulturformidling AS har et 2-årig samarbeidsprosjekt med hvor formidling av billedmateriale fra avisproduksjonen har stått i fokus:

E-15060	Våre bilder 2016	103 750
<u>E-17033</u>	<u>Våre bilder 2017</u>	<u>103 250</u>
<u>Sum</u>		<u>207 000</u>

Hovedmålet med samarbeidet med Barn i Byen i Kristiansand er å synliggjøre mangfoldet av kultur- og aktivitetstilbudet i Kristiansand, for byens barn og barnefamilier og besøkende til byen, og inspirere dem til å ta tilbudet i bruk.

Barn i Byen Kulturformidling AS har etablert en redaksjon i Kristiansand med to ansatte fordelt på 1,2 årsverk. Det redaksjonelle arbeidet skjer lokalt i Kristiansand, mens Bergensavdelingen bl.a. bistår med rådgivning, oppfølging, korrekturlesning samt grafisk produksjon og produksjonsoppfølging.

Prosjektbeskrivelse

Barn i Byen kulturformidling AS søker nå Cultiva om å delfinansiere en digital nysatsing. Søknaden skisserer en utvikling av nye nettsider og en enkel app, overføring av informasjon fra gammel til plattform og markedsføringsaktiviteter. Kostnadene med prosjektet er anslått til kr 900 000. Budsjett fremgår av vedlagte søknad.

Satsingen er planlagt finansiert av Sparebanken Vest (250 000), Bergen Kommune (100 000), Cultiva (350 000) og egeninnsats (100 000).

Drøfting av saken

Cultiva kan kun gi prosjektstøtte. Etablering av Barn i Byen Kristiansand har vært ansett som et tidsavgrenset prosjekt, men med en uttalt ambisjon om å støtte prosjektet så lenge «Barn og unge» var hovedsatsingen til Cultiva. Styret i Cultiva har vedtatt å starte prosessen med å utvikle en ny overordnet strategi, og ønsker ikke å starte nye prosjekter før strategien er vedtatt. Barn i Byen Kulturformidling er informert om beslutningen.

Administrasjonen har i møte med Barn i Byen kulturformidling drøftet generelle digitaliseringsutfordringer, og et økende tilbud av digitale satsinger overfor barn og unge i regionen. Det ble diskutert muligheter og potensiale for samarbeid med bl.a. reiselivssatsingen til USUS, Kristiansand kommunes kulturkalender for ungdom «Sees» og Fædrelandsvennen.

Forretningsmodellen til Barn i Byen kulturformidling har vært krevende å kopiere til en mindre by enn i Bergen. Annoncesalg har vært mindre enn forventet, og det fremgår av søknaden at det arbeides med å utvikle andre inntektskilder enn offentlig støtte og annonsesalg. Bortfall av Cultivas prosjektstøtte kan medføre at satsingen i Kristiansand ikke blir videreført.

Konklusjon

Utvikling av en mobilvennlig nettside med kulturkalender var en del av den 5-årige samarbeidsavtalen om etableringsstøtte til Barn i Byen Kristiansand. Det er derfor lite nyskapende dersom Cultiva skulle støtte tilsvarende prosjekt en gang til.

Nye muligheter for inntekter og/eller kostnadsdeling gjennom regionale samarbeidsmodeller er i liten grad drøftet i søknaden.

Styret har tidligere signalisert at det ikke er ønskelig å starte nye prosjekter før ny strategi er vedtatt. Søknaden fra Barn i Byen om en nysatsing på digitalisering bør behandles likt med alle andre nye prosjektforslag. Administrasjonen foreslår at søknaden avslås.

Forslag til vedtak:

Søknaden fra Barn i Byen Kulturformidling om «Barn i Byen 2.0» avslås.

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig leder

Vedlegg: Søknad «Barn i Byen 2.0»

Cultiva
Pb 494
4664 Kristiansand

Att.: Ingebjørg Borgemyr

Bergen 18.11.2019

«Barn i Byen 2.0.»

Søknad om prosjektstøtte til Barn i Byens nye digitale formidlingskanal

Vi ber med dette, *Cultiva*, om å bli med på et spleiselag sammen med *Sparebanken Vest* og *Bergen kommune*, for å finansiere *Barn i Byens* digitale nysatsing. Denne oppgraderingen av vår informasjonsplattform skal møte forventninger våre brukere har til oss, som den viktigste informasjonskanalen for barnefamilier – siden 2001 i Bergen og 2015 i Kristiansand.

Først litt om Barn i Byen

ALLE SKAL MED: *Barn i Byen* har som hovedformål å synliggjøre mangfoldet av byens kultur- og aktivitets-tilbud for barnefamiliene i Kristiansand – og inspirere dem til å ta det i bruk. *Barn i Byen* fungerer som et utstillingsvindu for hele byens opplevelsesliv, og er en viktig stifinner for foreldre sammen med barna, samt besteforeldre, lærere, pedagoger og andre omsorgspersoner knyttet til barna.

Gjennom *Barn i Byen* blir hele kultur- og aktivitetslivet for barn (0–13 år) vist frem. Vi løfter frem både de store og velkjente tilbyderne og de smale og ukjente – og dermed synliggjør vi bredden av byens kultur- og aktivitetstilbud. Vi ønsker å nå frem til dem som ennå ikke har funnet sin aktivitet – og til dem som sitter på en reservebenk og lurer på om det er noe annet han eller hun burde ha drevet med.

FNs Barnekonvensjon, Artikkel 31, sier at «**alle barn har rett til å delta i lek og fritidsaktiviteter som passer for barnets alder og til fritt å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet**». *Barn i Byen* vil gjerne tilføye; «**aktiviteter som er tilpasset barnets evner og interesser**».

VEST-AGDER MUSEET SIER: Uten *Barn i Byen* vil barnefamiliene miste et solid og godt tilbud som gir en god oversikt over barneaktivitetene i byen vår. Vest-Agder-museet benytter denne kanalen i stor grad og det gir oss en mulighet til å vise frem alle våre barneaktiviteter på mange av våre museer på ett sted. Vest-Agder-museet samarbeider godt og aktivt med *Barn i Byen*. I tillegg til annonsering er aktivitetskalenderen en nyttig oversikt over arrangementer. *Barn i Byen* har også bidratt til å heve kvaliteten på filmproduksjon og bildemateriell som vi kan benytte oss av i vår markedsføring. Vi håper at *Barn i Byen* vil bestå og at vi kan fremme kulturen og få barn i byen i aktivitet sammen!

Inger Marie Pedersen – Markedssjef Vest-Agder-museet og mor til 3 *Barn i Byen*-brukere.

Fem ganger i året sendes papirutgaven av *Barn i Byen* direkte hjem via barnehage- og skolesekken til alle barn i Kristiansand. Opplaget er 16 000. Foruten distribusjonen via skoler og barnehager, ligger magasinet tilgjengelig på aktuelle steder i byen som bibliotek, kulturinstitusjoner, turistinformasjon, helsestasjoner o.l.

Barn i Byen kulturformidling as - Org.nr.: 983 201 652 mva

Barn i Byen – Bergen (hovedkontor):
Bellgården 1, Bryggen, 5003 Bergen
T: 951 52 773 E: post@barnibyen.no

Barn i Byen – Kristiansand
Vestre Strandgate 27, 4664 Kristiansand
T: 976 32 739 E: mettel@barnibyen.no

Ved at *Barn i Byen* er gratis og distribueres på denne måten, gir vi ALLE barnefamiliene i Kristiansand tilgang til kulturlivet, uavhengig av sosial tilhørighet, ressurser og økonomi. På den måten er *Barn i Byen* et viktig verktøy i arbeidet med å utjevne de sosiale ulikheter i Kristiansand.

ALLTID OPPDATERT PÅ BYENS OPPLEVELSESTILBUD: Gjennom vår 10-ukers opplevelseskalender, gir *Barn i Byen* familiene en mulighet til å planlegge fritidsaktiviteter for og med barna. Siden vi startet *Barn i Byen* i Kristiansand våren 2015, har flere og flere familier oppdaget nytten med å ha en inngang som gir en samlet oversikt over hele barnekulturlivet. Som et uavhengig kulturmagasinet, har vi opparbeidet oss tillit og troverdighet Gjennom inspirerende og informative artikler, gir vi samtidig leserne nye idéer til aktiviteter. På den måten skaper vi nye brukere av byens kulturliv.

GEITMYRA SIER: Uten *Barn i Byen* har vi ikke like god mulighet til å nå ut til småbarnsforeldre med info om våre kulturaktiviteter. Vi er en liten ikke-kommersiell stiftelse, som skal lære barna i byen å bli glad i den sunne maten. Vi skal være et lavterskel kulturtilbud. Vi jobber på stramme budsjetter, og kan gjennom *Barn i Byen* få hjelp til å nå ut til alle i vår målgruppe. Slik at alle har mulighet til å komme på våre velsmakende, sunne, bærekraftige, viktige og gratis aktiviteter.

Helene Isaksen – Avdelingsleder, Geitmyra Kristiansand matkultursenter for barn

På vår mobiltilpassede nettside, www.barnibyen.no, har du til enhver tid oppdatert og komplett informasjon om det som skjer for familien – rett i lomma. Her kan du søke etter aktivitet sortert etter dato, interesser, alder på barn, sted eller om aktiviteten er gratis. Under menypunktet «Forslag til aktivitet» byr vi også på tips om hva du kan finne på når regnet pøser ned, solen skinner eller når den første snøen har lagt seg. For nyinnflyttede fungerer nettkalenderen også som en viktig guide som gir inngang til byen.

EN DØRÅPNER: *Barn i Byen* skal overraske og gi informasjon man ikke visste at man ville ha. På nett søker du etter det kjente, for det er vanskelig å søke etter noe du ikke aner eksisterer – som en kunstklubb, en åpen frisbeebane, et animasjonsverksted. Algoritmer gir oss som oftest bare mer av det vi allerede liker, og styrer vår hverdag inn mot det kjente og det som bekrefter våre perspektiver og interesser. Her fungerer *Barn i Byen* som en viktig døråpner og nye inkluderende rom åpnes opp. Gjennom papirutgaven og nettsiden løftes nye tilbud frem i lyset; her vises vei til ukjente stier og skjulte kulturskatter, og det inspirerer barn og foreldre til å begi seg ut på nye oppdagelser i egen by.

Tilbakemeldinger fra byens kulturtilbydere og brukere er ubetinget positive; *Barn i Byen* oppleves som både nyttig og inspirerende. *Barn i Byen* fungerer samtidig som en gratis informasjonshjelper for byens kommersielle, ikke-kommersielle, frivillige og frie kunstmiljøer. Her synliggjøres byens ulike ressurs- og kompetansemiljøer.

LÆRER OG MOR TIL TRE SIER: Det er alltid veldig stas når elevene får *Barn i Byen* utdelt, ekstra stas er det hvis det er noen de kjenner som er med. Noen artikler har vi også lest høyt for klassen, blant annet tipsene fra mobbeombudet. Hvis *Barn i Byen* forsvinner fra Kristiansand vil barna miste avisen som viser nærmiljøet deres, for det er det ingen av de andre avisene som gjør det på samme måte. Så de vil absolutt miste noe som er verdifullt for dem.

Toril Haddeland – Lærer Wilds Minne Skole og mor til tre

BARN I BYEN KRISTIANSAND: LOKAL IDENTITET OG BARNAS BY: *Barn i Byen* er opptatt av å skape direkte møter med våre brukere og være en lokal pådriver for å skape nye prosjekter og sosiale møteplasser. Vi har utviklet *Barn i Byens* Filmpris og vår egen barnefilmjury under Barnefilmfestivalen i Kristiansand. Vi gjen-

nomfører flere skolebesøk og rektormøter i løpet av året. Under Barnas Arkitekturdag har vi vår egen stand hvor vi møter unge og voksne brukere. Møtene gir retningslinjer til videre arbeid og skaper tillit og eierskap hos brukerne. *Barn i Byen* er derfor mer enn bare et magasin og informasjonskanal. *Barn i Byen* er en levende aktør som skaper fellesskap, identitet og stolthet. Vi gir barn kompetanse på byens mange kulturtilbud og opplevelsesrom. En fremtidig generasjon av kulturbrukere får dermed tidlig kunnskap om og tilhørighet til byens kulturelle miljøer og kulturskatter. Kunstmuseet blir ikke en fremmed bygningsfasade, men et sted hvor du kan få opplevelser, være delaktig og ta del i en sosial møteplass. *Barn i Byen* blir et viktig redskap i arbeidet med å fremme Kristiansand som en meningsfull og bærekraftig by for barn og unge. Kristiansand er «Barnas by» og gjennom *Barn i Byen* blir dette konkretisert.

LÆRER SIER: For elever og foreldre som kommer til oss, fra andre steder, er *Barn i Byen* helt genial. Særlig fordi de som kommer ofte ikke har noe nettverk her, de har ingen de kan spørre 'hva skjer?' Vi bruker noen minutter på å bla gjennom avisen med elevene når den kommer. For de som ikke er så gode i norsk, er nettsiden fin, fordi den kan de oversette. For en måned siden sendte jeg linken til en forelder fra Zimbabwe som da kunne klikke seg inn og bruke Google Translate. *Barn i Byen* er nødvendig i Kristiansand, fordi det finnes ikke noe tilsvarende.

Elin Dørdal – Lærer Internasjonal skole

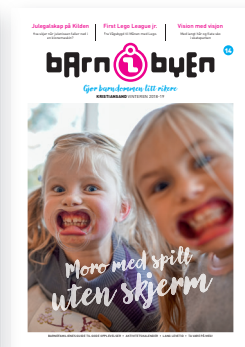
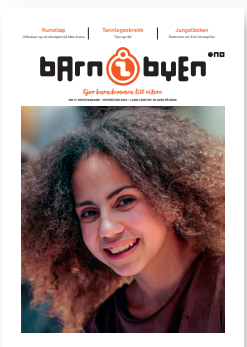
Barn i Byen Kristiansand er først og fremst en lokal kulturformidler for Kristiansandsregionen, men redaksjonene i Bergen og Kristiansand utveksler også stedsuavhengig materiale som *matspalter*, *boktips*, *spilltips* og *skråblikk*. Det redaksjonelle arbeidet skjer lokalt i Kristiansand, mens Bergensavdelingen bl.a. bistår med rådgivning, oppfølging, korrekturlesing samt grafisk produksjon og produksjonsoppfølging. Redaksjonene i de to byene har flere årlige møter, i tillegg til ukentlige telefonmøter, hvor vi utveksler idéer og sammen prøver å utvikle produktet *Barn i Byen*.

Barn i Byen Kristiansand består av redaktør Mette Cecilie Johansen og kommunikasjon- og markedsansvarlig Martin Granum. Han bidrar også med artikler, foto, kalenderarbeid og arbeid med nyhetsbrev og sosiale medier. Begge er i dag ansatt i 60% stilling.

FAMILIEMOR SIER: *Barn i Byen* gir et raskt og enkelt innblikk i både faste attraksjoner, samt arrangementer for den aktuelle perioden. Før *Barn i Byen* måtte jeg ta med meg program fra teateret, lese avisa og høre med venner og bekjente. Det er enklere å orientere seg i dagens informasjonsflyt, men det kan samtidig bli litt mye å sortere, og der mener jeg fremdeles at *Barn i Byen* hjelper min familielogistikk. Jeg tror at *Barn i Byen* faktisk kan bety enda mer for enkelte andre grupper i vårt lokalsamfunn, for eksempel tilreisende, nylig tilflyttende, familier med lite nettverk, familier med lite bruk av sosiale medier og utenlandske familier. Dersom *Barn i Byen* forsvinner, forventer jeg egentlig at 'hullet' fylles av en privat aktør, hvor det i større grad vil medføre reklame og muligens også en mer variert og påvirket/selektert presentasjon av tilbudet. Det vil kunne gjøre det vanskeligere for mindre aktører å få markedsført seg. Dagens tilbud oppfattes som bredt, uselektert og godt – og uten en egen agenda.

Hedda Lerdal – Familiemor

ØKT PUBLIKUMSUTVIKLING: Vi skal nå ut til enda flere og skape økt publikumsutvikling. Antall barn som lever i lavinntektsfamilier øker, og *Barn i Byen* ønsker i enda større grad å bidra i arbeidet med å gi alle barn tilgang til meningsfulle fritidsaktiviteter. I et videre arbeid ønsker vi å eksperimentere med nye prosjekter, skape nye arenaer for formidling av byens barnekulturliv og utvide nedslagsfeltet for å nå enda flere familier i regionen.

Hva vi søker om

BARN I BYEN 2.0. – DIGITAL OPPDATERING

I arbeidet med å nå ut til alle barnefamiliene i byen – med bredest mulig informasjon om byens kulturtilbud, vil *Barn i Byens* papirutgave i lang tid fremover fortsatt være en svært viktig informasjonskanal og inspirasjonskilde. Selv IT-gutta som drifter nettsiden vår forteller at de har magasinet *Barn i Byen* liggende på kjøkkenet, og at det er den de blar opp i når de skal finne på noe med barna sine.

Men, vi ser at vi nå må ta vår digitale satsing til neste nivå. Våre nettsider har lenge vært klar for forbedringer og teknisk oppgradering. Etter fire års erfaring med barnibyen.no og kalender på nett har vi god kunnskap om hva som fungerer og hva som ikke fungerer så bra – både i *back end* hvor informasjonen legges inn og i nettsidens brukergrensesnitt.

APP: Vi har vært i kontakt med tre store IT/web-byråer og drodlet rundt behovet vårt og fått rådgivning deretter. Vi har bl.a. lurt på om vi bør utvikle en app. Anbefalingen fra samtlige tre byråer er at app er «gammeldags» og at vi heller bør satse pengene på en kraftig oppgradering av nettsidene.

Vi vil likevel se på mulighetene til å lansere en enkel og rimelig app med noen enkle funksjoner og som styrer rett inn til webkalenderen. Funksjonaliteten i webkalenderen vil være like god som i en app, men en fordel med app – om vi får brukerne til å laste den ned – er økt mulighet for gjenbesøk. En app på mobilen vil i større grad være en del av bevisstheten til brukeren, enn å finne frem ved bruk av nettleser på mobilen.

En app gir oss også mulighet til å ta i bruk målrettet push-kommunikasjon ovenfor brukere som ønsker det. Varslinger i app, samt pushvarsler om arrangementer innen segment som brukerne har registrert sin interesse for; Alder på barn, type aktivitet, bydel, om det er gratis o.l. Dette kan muligens erstatte våre ukenlige nyhetsbrev som vi sender ut til våre abonnenter.

Vi har også vært i kontakt med Kristiansand kommune vedr deres ungdomsapp «Sees». De er positive til å dele deres teknologi og løsning med oss. Vi må også se nærmere på om dette kan være en alternativ løsning.

BACK END: Basert på erfaringen vi har hatt med kulturkalender på nett velger vi nå en eventløsning som er løstrevet fra selve nettsiden. Vi får da et administrasjonsverktøy som er raskere og mer stabilt – et skreddersydd registreringsverktøy som vil gjøre det mye enklere for den enkelte kulturtilbyder til selv å legge inn arrangement i kalenderen. Dette vil igjen vil være svært ressursbesparende for oss.

BRUKEROPPLEVELSEN: Brukergrensesnittet vil bli kraftig forbedret og siden vil oppleves som raskere, mer intuitiv og mer relevant. Det vil bli lagt til nye funksjoner og muligheter – og det grafiske uttrykket vil bli fornyet.

NYE MENYPUNKT: Vi vil lansere flere nye menypunkt på nettsidens forside, for å gi et bredere tilbud og for å gjøre bruken av siden enklere:

- 1: Vi åpner opp menypunktet «KURSOVERSIKT», som vil gi en komplett oversikt over byens kurs- og undervisningstilbud for barn og unge.
- 2: Vi vil også få et eget menypunkt for «ÅPNINGSTIDER», for å lettere skille mellom konkrete arrangement og åpne museer, idrettshaller, ungdomsklubber o.l.
- 3: *Barn i Byen* ønsker å lage en egen side med «ANMELDELSER/KUNSTKRITIKK» innen musikk, kunst, litteratur og scenekunst, i samarbeid med profesjonelle kritikere.
- 4: Vi vil også lage et menypunkt som fører til en egen kalenderoversikt for barn med forskjellig grad av utviklingshemning og behov. Dette vil vi utvikle i samarbeid med de organisasjonene som representerer de forskjellige gruppene.

FRA NETT TIL AVIS: På samme måte som i dag må vi ha mulighet til å laste ned ønsket informasjon i nettkalender rett inn i ferdig grafisk mal i InDesign, bare med enda større presisjon. Dette er svært tidsbesparende. Vi slipper å plote to ganger.

RENT TEKNISK: Vi bruker i dag Umbraco som teknisk løsning på våre nettsider. Vi kan velge å oppgradere den til siste versjon innenfor Umbraco 7, men da kan den ikke oppgraderes lenger. Umbraco 8 er en helt ny og forbedret plattform, som også vil kunne oppgraderes i årevis fremover. Tilbakemeldingen på denne løsningen er at den er mye mer redaktørvennlig. Utviklerne kan begynne fra bunnen av med en mye større forståelse av bruken av webløsningen enn de hadde når siden opprinnelig ble laget. Overgang til denne vil koste oss en del ekstra timer med å implementere informasjon vi vil ha med oss videre fra dagens plattform, men når vi nå skal satse er det helt riktig å gå for denne løsningen. Selve eventverktøyet vil være en ekstern løsning. Her må vi se på hvem som tilfredstiller våre behov best og hvordan vi kan skreddersy verktøyet best etter våre behov. Vi skal bl.a. se nærmere på om Eventbrite kan gjøre nytten.

For å holde de eksterne kostnadene så lav som mulig, vil vi i desember og januar lage en omfattende og nøyaktig prosjektbeskrivelse og design, basert på fire års erfaring på godt og vondt. I februar setter vi i gang utviklerne og i mars lanserer vi de nye sidene – om Cultiva blir med på dette spleiselaget.

MARKEDSFØRING: Å få byens barnefamilier til å laste ned app'en og ta den i bruk, blir en utfordring. Når app'en og de nye sidene lanseres vil vi bruke litt ekstra midler til å markedsføre dette. Økt trafikk på nettsiden øker også mulighetene til økte inntekter, som i neste omgang bør føre til at sidene finansierer seg selv. I dag er det papiravisen som finansierer nettsidene.

MOR TIL FIRE SIER: Takk for at dere reddet vinterferien for oss! Vinterferie og høstferie kan være en logistikkutfordring. De to eldste barna våre hadde sluttet på SFO, men de var litt for små til å være alene hele dagen. Vi måtte begge på jobb. I kalenderen i Barn i Byen fant vi en aktivitetsleir vi ikke hadde hørt om noe annet sted. Uten avisen deres ville vi ikke visst om aktivitetene barna kunne gå på. Alternativet hadde vært å få en barnevakt. Artiklene forteller oss om steder og aktiviteter vi ellers ikke ville visst om. Vi blir turister i egen by, og prøver nye ting. De to yngste liker så godt å ha en avis som er for barn, selv om den er mest for voksne. De ser på bilder av steder de kjenner igjen, og det er stor stas når det av og til er bilder av venner!

Kristin Vestrheim – Mor til fire barn (5-15)

Andre tanker om fremtiden – Utfordringer og muligheter:

- **UTVIDET NEDSLAGSFELT:** Kristiansand er en liten by, med begrenset antall aktuelle annonsører. Annonseinntektene har derfor ikke vært tilstrekkelig til å finansiere «Barn i Byen – Kristiansand», uten støtte fra andre. Distribusjon via skolene begrenser også mengden kommersielle annonsører som kan godkjennes. Et tiltak for å øke annonseinntektene er at vi i 2019 utvidet fra fire til fem årlige utgivelser av magasinet. Dette bidrar også til at magasinet er enda mer oppdatert. Fra 2020 blir Søgne og Sogndalen slått sammen med Kristiansand, og *Barn i Byen* vil derfor utvide nedslagsfeltet til også disse områdene. Vi vil også jobbe mot utvidet distribusjon til nabobyene i Agder. Det vil bidra til at Barnas by – Kristiansand blir eksponert for flere barnefamilier i regionen – og at barnefamiliene i Kristiansand blir eksponert for et utvidet kultur- og aktivitetstilbud. Dette vil øke mengden av potensielle annonsører. Vi vil søke den enkelte by/kommune om støtte til å utvide *Barn i Byens* nedslagsfelt til dem.
- **BARNAS AVIS:** Vi ønsker i enda større grad å skape dialog og økt medvirkning hos de unge leserne. Vi vil legge til rette for at flere saker henvender seg direkte til barna, både de små i barnehagen og de store på skolen. Vi ønsker å gi plass til barnas stemmer og har nå fått på plass «*Barn i Byen Junior*», hvor barn skriver for barn (og voksne). Målet er å øke medvirkningsprosessen. Vi ser på det som viktig i forhold til demokratiet og forståelsen av medborgerskap, at barn tidlig blir involvert og får direkte erfaringer med ytringsfrihet. *Barn i Byen* skal i enda større grad være en plass hvor barn kan få ytre seg og utvikle en tydelig stemme i offentligheten.

- **AKTIVITETSKORTET:** Bergen kommune står bak «Aktivitetskortet» – et kort som gir barn og unge fra familier med lav inntekt gratis tilgang til en rekke opplevelser i byen. *Barn i Byen Bergen* har informasjonsansvaret knyttet til *Aktivitetskortet* på papir, i sosiale medier og på nettsiden. På vår nettside er det et eget menyfelt hvor brukerne kan finne mer informasjon om tilbudene, samt en oppdatert aktivitetskalender knyttet direkte til kortet. Om et tilsvarende tilbud blir etablert i Kristiansand, vil vi svært gjerne bli vurdert som en seriøs samarbeidspartner. Informasjonen om aktivitetene ligger allerede på nettsiden vår. Vi trenger bare krysse av om aktivitetene er en del av Aktivitetskortets tilbud – og vipps! så er arrangementet registrert i Aktivitetskortets egen kalender. Dette er svært ressursbesparende.
- **«BARN I BYEN LIVE»:** Vi ønsker å arrangere en årlig stormønstring – *Barn i Byen Live* – sammen med byens barnekulturtilbydere. En dag hvor aktivitetsmulighetene synliggjøres og barna får se og prøve. Fotballklubber er eksperter på rekruttering – men kanskje ville noen barn hatt mer glede av fekting eller jazzdans? Vi søker etter samarbeidspartnere og sponsorer som vil være med å realisere dette, sammen med oss. Vi har allerede vært på en liten studietur til «Verdens kuleste dag» – et lignende arrangement som arrangeres i Oslo.
- **MEDLEMSKLUBB OG MEDLEMSBEDRIFTER:** Vi vil også utrede om medlemsklubb for brukerne og mulig medlemsskap for tilbyderne kan være potensielle inntektskilder, uten at det går på bekostning av vår visjon om å være tilgjengelig for alle.
- **LEVENDE BILDER – OG LYD:** Vi ønsker å i større grad tilby våre brukere levende bilder, med utfyllende videoreportasjer knyttet til saker i avisen, samt enkeltstående videoreportasjer, både på egne plattformer og i sosiale medier. Vi mener dette er en virkningsfull måte å presentere arrangementer, aktivitetstilbydere og lag/klubber/foreninger i Kristiansand på. Vi er allerede i gang med å tilby salg av tilleggstjenester som foto og videoproduksjon for byens kulturtilbydere, som de kan bruke på sine egne informasjonsplattformer. Bruk av Youtube som informasjonskanal vil være et viktig middel for å skape økt trafikk på nettsiden vår.
Barn i Byen Bergen har testet ut podkast-mediet. Fire episoder av «Lyden av Barn i Byen» ligger ute på våre nettsider. Vi vil fortsette å utforske podkastmediet. Målet er å arbeide mer strategisk med ulike visuelle og auditive informasjonsverktøy.
- **TVERRFAGLIG SAMARBEID:** Et samarbeid med Folkelig, som driver Smaksverkstedet, er på trappene. Dette er et sosialt entreprenørskap som tilbyr matverksteder for barn i byen og nærområdene. Vi har flere års erfaring med tilsvarende samarbeid med Folkelig/Smaksverkstedet i Bergen. Vi samarbeider om å arrangere matverksteder med fokus på miljø og bærekraft, samt en artikkelserie i *Barn i Byen*.
- **BYEN I BARNEHØYDE:** *Barn i Byen* ønsker å produsere en egen folder (på norsk og engelsk) som gir en samlet oversikt over det du kan oppleve i byen, sammen med et kart som viser vei til lekeplasser, parker, turstier, skulpturer o.l. samt praktisk info om kollektiv transportmidler, sykkelstier m.m.

Vi ser kontinuerlig etter muligheter som kan sikre en god fremtid for *Barn i Byen*. Det kan være lokalt eierforhold, strategiske samarbeidspartnere, festivaler, nettbutikk, videoproduksjon, grafiske tjenester, journalistiske tjenester m.m. Vi er allerede i positiv dialog med alternative sponsorer/støttespillere som Kristiansand kommune og Sparebanken Sør om støtte til videre produksjon av magasinet *Barn i Byen* Kristiansand, og vil også ta kontakt med nabokommunene for å se om de vil bidra til at vi også utvider til dem.

Vi vil også ta kontakt med Fædrelandsvennen, for å diskutere ulike former for samarbeid.

TUSEN TAKK: Vi vil takke Cultiva for moralsk og økonomisk støtte i arbeidet med å fremme Kristiansand som kulturell satsningsarena for barn. *Barn i Byen* er drevet med små midler, og byen Kristiansand har fått mye igjen for pengene som Cultiva har investert i dette prosjektet.

Barn i Byen kulturformidling håper at Cultiva fortsatt ser verdien av *Barn i Byen* – og at dere vil bli med på et spleiselag, sammen med Sparebanken Vest og Bergen kommune for å utvikle vår nye informasjonsplattform. Vi søker med dette kr. 350.000,- i prosjektstøtte til utvikling av «Barn i Byen 2.0.»

Mvh Barn i Byen kulturformidling

Siri Breistein
Ansvarlig redaktør

Lasse Totland
Kreativ leder/Styreformann

Budsjett «Barn i Byen 2.0.»

Kostnader 2020:

Utarbeide nøyaktig prosjektbeskrivelse, design og brukergrensesnitt (internt)	50 000,-
Utvikling nye nettsider: Umbrako 8 (eksterne kostnader)	450 000,-
Utvikling av en enkel app som fungerer direkte med nettside (eksterne kostnader)	150 000,-
Integrere tidligere og nye saker, billedarkiv samt kalender til etableringstidspunkt (internt)	50 000,-
Lansering, markedsføring (eksterne kostnader)	50 000,-
Service og vedlikehold 2020 (eksterne kostnader)	50 000,-
Implimentering av informasjon gjennom året, samt opplæring av kulturtilbydere (internt)	100 000,-
Totalt	900 000,-

Finansiering 2020:

Støtte fra Sparebanken Vest	250 000,-
Andel av støtte fra Bergen kommune	100 000,-
Støtte fra Cultiva	350 000,-
Barn i Byen – Egeninnsats	200 000,-
Totalt	900 000,-

Dato: 25. november 2019
Saksnummer: 60/19
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Ingebjørg Borgemyr og Kirsti Mathiesen Hjemdahl

SKMU Koloritten, år 1 av 4

I forbindelse med vurdering av betingelser for Kunstilo-bevilgningene i styremøtet 17. juni 2019 vedtok styret følgende (punkt 6 i vedtak sak 22/19):

Cultiva imøteser en søknad fra SKMU som har et levekårsfokus slik det er formulert i dette saksfremlegg.

I saksfremlegget til sak 22/19 var det formulert følgende om «SKMU og levekår»:

SKMU har satt i gang en rekke breddeprosjekter rettet mot barn og unge hvor også Cultiva har medvirket.

Det som er ønskelig nå er mer målrettede tiltak for grupper som normalt ikke vil/kan bruke et kunstmuseum.

I tillegg til Kilden Dialog har Cultiva bidradd til flere andre levekårsprosjekter i samarbeid med andre virksomheter som kan være til inspirasjon for tilsvarende tiltak iverksatt av Sørlandets Kunstmuseum.

SKMU og Cultiva ønsker å samarbeide om å utvikle et langsiktig prosjekt med fokus på hvordan kunst, kultur og kreativitet kan bidra til å bedre levekårene for barn og unge i regionen. SKMU har utarbeidet en grovskisse til et mulig prosjekt hvor det skisseres et bredt regionalt samarbeid med bl.a. Kilden Dialog, Senter for ung kunst og kultur (Fluks) ved UiA, og hvor prosjekter fra Tate Modern og Victoria and Albert museum i London er en kilde til inspirasjon.

SKMU ønsker å utvikle et prosjekt som er med på å gjøre det godt for barn og unge i byen gjennom å la flere få tilgang til kunstopplevelser og nytenkende kreativ deltakelse.

Det har vært gjennomført to møter mellom SKMU og administrasjonen i Cultiva. I tillegg har SKMU jobbet med å konkretisere levekårstenkningen opp mot SKMUs ambisjoner og ressurser. Resultatet av prosessen hittil er formulert gjennom vedlagte «Søknad om prosjektstøtte til utvikling og gjennomføring av Koloritten».

SKMU ønsker å starte et 4-årig utviklingsløp for å opparbeide/utvikle kompetanse, utvikle metodikk og samarbeidsmodeller for å gjennomføre prosjekter med levekårsfokus innen visuell kunst og digitale ferdigheter.

De to første årene vil midlene øremerkes kompetanseoppbygging dybdesatsing på konseptutvikling og gjennomføring av påfølgende pilot. Justeringer vil deretter gjøres for å dreie prosjektet inn i spisset og treffsikker implementering de to neste årene for deretter å kunne stå på egne bein.

Målsettingene for Koloritten er formulert som:

1. Samskaping med resultat av gjentakende kunstbiennale i Kunstsilo skapt av barn og unge. Biennale er spesifikt valgt fordi det gir positive konnotasjoner til et høyt nivå av ferdigheter blant deltakerne og publikum.
2. Lisensiering/franchise og patentering av konkrete redskaper, metodikk og konsept for inkludering innen visuell kunst. Dette innebærer også digitale verktøy og metoder. Samarbeid med MIL Grimstad, Deconform, Co-Lab UiA og tverrfakultært samarbeid med UiA.
3. Danne paraply for flere underprosjekter og langvarige tiltak rettet mot tilhørighet, levekår innen visuell kunst og digitale ferdigheter.

Administrasjonens vurdering

Søknaden er utviklet som en respons på styrets oppfordring i vedtak om bevilgning til Kunstsilo. Cultivas bidrag til kompetanse- og innholdsutvikling i Kilden Teater og Konserthus IKS har resultert i at Kilden Dialog nå er en egen enhet i driften av Kilden på linje med teateret, symfoniorkesteret og operasatsingen. Det er positivt og svært gledelig at SKMU har tatt oppfordringen på alvor, og er innstilt på å lage en tilsvarende satsing med kompetanseutvikling og prosjekter med levekårsfokus innen visuell kunst og digitale ferdigheter. SKMU har vist både evne og vilje å utvikle samarbeidsrelasjoner med andre organisasjoner og institusjoner i regionen.

Administrasjonen anbefaler at Cultiva inngår et 4-årig samarbeidsprosjekt med en anslått total kostnadsramme på 8 MNOK. Bevilgninger kan kun gis for ett år ad gangen, og en videreføring av samarbeidet er betinget av utviklingen i prosjektet. Cultiva bør også engasjere seg i prosjektet f.eks. gjennom deltakelse i styringsgruppe e.l.

Forslag til vedtak:

- 1) Cultiva er innstilt på å inngå et 4-årig samarbeidsprosjekt med stiftelsen Sørlandets Kunstmuseum (SKMU) for utvikling av «Koloritten».
- 2) Administrasjonen får fullmakt til å fremforhandle en samarbeidsavtale for prosjektet. Innen utgangen av hvert år skal det utarbeides en handlingsplan som danner grunnlag for nivået på Cultivas bidrag det kommende år. Aktiviteter for å sikre fremtidig finansiering skal være en del av handlingsplanen.
- 3) Det bevilges inntil kr 2 000 000,- til aktiviteter i 2020. En eventuell videre medvirkning vil være betinget av utviklingen av prosjektet, og at Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektinvesteringer.

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig leder

Vedlegg: Søknad om prosjektstøtte til utvikling og gjennomføring av Koloritten

Søknad om prosjektstøtte til utvikling og gjennomføring av Koloritten.

Kunst og kultur utvikler hver enkelt uavhengig av livssituasjon. Det er et løft for livskvalitet og inkludering for mange. Sørlandets Kunstmuseum ønsker å utvikle et prosjekt som er med på å gjøre det godt å leve for barn og unge i byen gjennom å la flere få tilgang til kunstopplevelser og nytenkende kreativ deltakelse.

Koloritten er spesifikke utarbeidelser av kunstarbeid innen flere sjangere. Målsettingen er at deltakerne skal skape ulike verk på bakgrunn av sin kompetanse og utvikle ferdigheter både sosialt og faglig. Til sammenligning kan man bruke Fargespill som modell. I Fargespill deltar flere barn og unge inn i et felles prosjekt hvor en forestilling skapes. De tar utgangspunkt i kulturell bakgrunn, språk og tradisjoner som flettes sammen til en helhet. Dette fremtvinger ekspertise gjennom kunnskap som ellers ikke anerkjennes eller er synlig i samfunnet. Fargespill kan altså forstås som både et kunstprosjekt og en metodisk tilnærming. Konseptet er i dag lisensiert til 28 kommuner, hvorav en er i Kilden i regi Elisabeth Lindland, Kilden Dialog. Med Koloritten ønsker vi å utføre en lignende metodisk tilnærming, men vi baserer oss på problemstillinger som er tydelig identifisert i vår region og som kan videreføres nasjonalt.

Under henvisning til vedtak for bevilgning til Kunstsilo, foreløpig skisse til opplegg for Koloritten og påfølgende oppfølgingsamtaler, tillater vi oss å søke prosjekt til utvikling av Koloritten gjennom en 4 års periode.

Sørlandets Kunstmuseum søker om 2 MNOK pr. år i 4 år fra 2020. De to første årene vil midlenes øremerkes kompetanseoppbygging, dybdesatsing på konseptutvikling og gjennomføring av påfølgende pilot. Dette er viktig for å besørge at prosjektet vil oppnå ønsket målsetting. Justeringer vil gjøres for å dreie prosjektet inn i spisset og treffsikker implementering de to neste år for deretter å kunne stå på egne bein.

Bakgrunn

Å skape bedre levekår har vært viktig for kommunene og fylkeskommunene i Agder gjennom flere tiår. I Agders regionplan for 2030 fremkommer det likevel at regionen fortsatt har flere utfordringer tilknyttet levekår som en ikke har lyktes med å beseire til tross for flere gode tiltak og stort politisk fokus. Spesielt alvorlig er kombinasjonen av lav sysselsetting med høyt

innslag av deltid, mange uførepensjonister i yrkesaktiv alder og mange som står på terskelen til uførepensjon. I regionplanen for Agder 2030 beskrives det i tillegg at inntektsulikhetene og andelen barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt har økt. UNGDATA-undersøkelsen fra 2016 som kartla unge personer i Agder viste også at mange unge har psykiske helseplager. Undersøkelsen gjennomføres på ny i år, og i 2020 introduseres livsmestring på læreplanen.

Disse funnene kan forstås som uttrykk for utenforskap/mangel på tilhørighet og er en levkårsproblematikk det er viktig å ta på alvor. I den forskningsbaserte rapporten *Veikart for Levekårssatsning Agder* (Oxford Research, 2018) kom det tydelig frem at den største positive effekten av langsiktig satsing kommer fra tiltak rettet mot barn og unge. Et rausere og mer likestilt samfunn vil bidra til bedre folkehelse og mer inkludering. Dette vil også føre til at flere kan komme i arbeid og dermed øke sysselsettingsgraden og verdiskapingen, redusere inntektsforskjellene og forbedre levekårene i regionen.

Sørlandets Kunstmuseum har et ansvar om å vekke reaksjoner og refleksjoner hos sitt publikum og sine deltakere, som endrer deres tankesett, standpunkter og måter å se verden på. I fremtidige Kunstsilo har vi tydelige målsettinger om å «få folket til kunsten og kunsten til folket». Dette betyr at vi som samfunnsinstitusjon også må ta innover levkårsproblematikk og finne måter å fremme tilhørighet med de ressursene og mulighetene vi har tilgjengelig.

Eksisterende, empirisk erfaringsgrunnlag

Sørlandets Kunstmuseum gjennomfører flere prosjekter og samarbeider tett med ulike miljøer som har gitt oss ytterlige innsikt i hvordan vi kan nå ut til flere. Vi opplever at metodikk som formidling, samskaping og utøvelse, kan være en effektiv arena for inkludering, mangfold, læring, toleranse, meningsbrytning og ytringsfrihet. Til tross for at billedkunsten gjerne får en merkelapp som en «elitistisk» kultursatsing, ser vi at disse metodene aktivt motarbeider denne forestillingen.

Følgende program er i gang allerede:

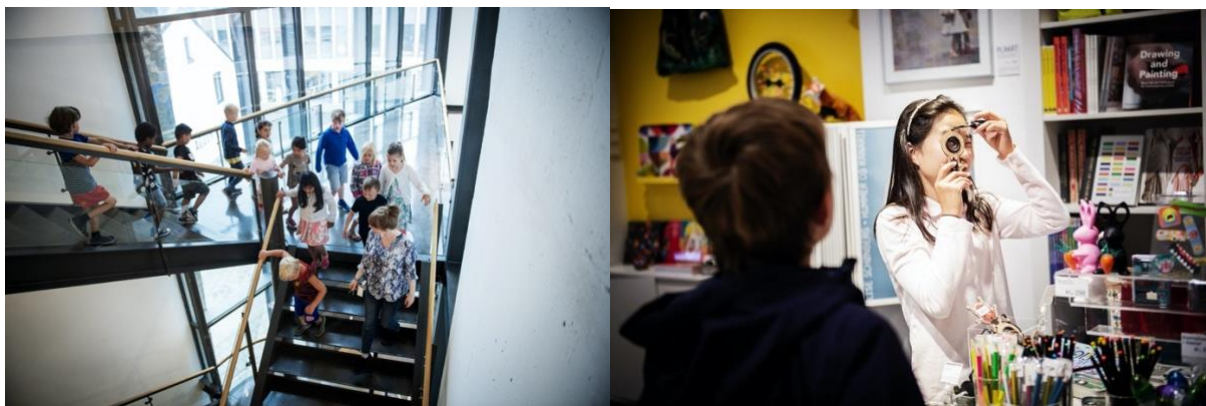
100 dager – 100 elever

I 2018 og i 2019 gjennomførte Sørlandets Kunstmuseum et skoleprosjekt med følgeforskning fra NORCE. Det var et ønske om å teste følgende hypotese: *Hvis museumsbesøket på SKMU oppleves relevant og viktig, både for elever og lærere, vil det være grunnlag for at de vil ønske å gjenta det?*

AKO Kunststiftelse gav oss økonomisk støtte til å leie inn busser for skoleelevene. Tiltaket ble spesifikt satt opp for kommuner og skoler utenfor randsonen av Kristiansand. Vi vet disse sliter med å kunne tilby kulturopplevelser for elevene. Dette er på bakgrunn av både manglende ressurser jfr. dyrere og lenger reisevei, samt at tilstrekkelige tilbud gjerne ikke finnes lokalt. Resultatet fra prosjektet viste at alle skolene takket ja og benyttet seg av tilbudet. I tillegg fant vi at 85 % av elevene aldri hadde vært på museet før og skolene ønsket å komme tilbake dersom de fikk tilbudet igjen. Resultatene fra rapporten har gjort at vi fortsetter prosjektet også i 2019 med ønske om å kunne tilby en varig kulturbuss.

SØRLANDETS
KUNSTMUSEUM

Kulturskolen og DKS

Kulturskolen og Den kulturelle skolesekken trekkes også frem som konkrete eksempler på måter å jobbe mot målgruppen. Selv om de ikke kan forstås som direkte relatert til dette prosjektet, så er det likevel del av en helhetlig tanke i formidlingen og tilnærmingen som handler om å bygge kunnskap og inkludering. Bærekraftsmålene og barnekonvensjonen går også innunder dette.

Kunstveggen som står rundt Kunstsilo på silokaia trekkes også frem som et eksempel på metodisk tilnærming og en form for inkluderingskunst. I byggeprosessen mot Kunstsilo har Kulturskolen i Kristiansand, Sørlandets Kunstmuseum og lokale kunstnere gått sammen om å skape en arena som skal gi rom for et mangfold av kunstneriske uttrykk. Prosjektet skal foregå frem til 2021, hvor uttrykkene langs veggen vil være i kontinuerlig utvikling. Det oppfordres til at alle – på tvers av bakgrunn kan delta. Prosjektet gjennomføres ved å trekke inn kunstnere på både lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå som står for kuratering av veggen.

SØRLANDETS
KUNSTMUSEUM

Prosjekt stArt Ung for unge mellom 15 og 19 år

Høsten 2019 har Sørlandets Kunstmuseum startet prosessen med å etablere en langsiktig ungdomssatsning ved museet som skal videreføres inn i Kunstsilo. Målet med prosjektet er å lære av de unges kultur, blikk og tilnæringsmåter for å utvikle en arena for kunstformidling på deres premisser. Vi ser for oss et kreativt fellesskap preget av samspill, læring, entreprenørskap, identitet og fordypning som kan inspirere og åpne opp for gode kunstopplevelser i tillegg til å fange opp og medvirke i utviklingen av unge talenter innen visuell kunst. Det er også en klar målsetning at prosjektet bidrar til at ungdom blir aktive brukere av regionens kunst- og kulturtilbud.

Prosjektet trekkes frem som relevant da dette også gir oss nyttige måter å forstå kompetansemestring for hver enkelt og utvikling som er med å fremme tilhørighet.

Kunst og helse – prosjekt under oppstart med Sørlandet Sykehus

Sørlandets Kunstmuseum har vært i dialog med Sørlandets Sykehus angående et felles satsingsprosjekt som bygger videre på forskning samt empiri fra ABUP avdeling SSHF Kristiansand, om kunst og psykisk helse. Dette er under utarbeidelse, og vil falle inn under konseptutviklingsfasen og felles kunnskapsoppbygging.

Det vil være et felles arrangement i 2020 mellom Urban Contemporary Art Festival (tidligere Gatekunstfestivalen), SSHF, Rio Restart og Sørlandets Kunstmuseum. Målgruppene er både barn- og ung som har sluttet skolegang eller i *recoveries*.

Målsettingen er hvordan kunst kan anvendes for å skape mening og mestring i eget liv gjennom nye uttrykksmetoder.

Den digitale transformasjonen

Den digitale transformasjon gir enorme muligheter i forhold til å nå et langt bredere publikum spesielt innenfor barn og unge. Digitale ferdigheter har gjerne gitt negative assosiasjoner for mange voksne. Spillavhengighet og mangel på sosial omgang, manglende relasjonsbygging har vært stereotype tilnærminger til dem som bruker mye tid på data.

Gjennom flere studier, emisk perspektivmetodikk, har man i senere tid fått større forståelse for at disse stereotypene er langt mer komplisert og sammensatt. Det er egne, nye nettverk og

sosiale relasjoner som inntreffer digitalt, og ferdighetene kan anvendes på andre fagområder og innen bred tematikk. Digitale samfunn kan også være mer bærekraftige, selv om sosiale relasjoner ikke skjer i fysisk form. Det er også lagt opp til strategi, innovasjon, empati og lagarbeid gjennom ulike oppgaver i spill med flere deltakere for å nevne noen vanlige eksempler. Nye, semiotiske kommunikasjonsstrategier er også spennende å se på. Hvordan kan et nytt, felles, semiotisk og konnotativt språk skape medvirkning, mestring og god helse?

Barn og unge har kunnskap om dette som de selv må få lov til å tilkjenne, samt dermed kunne foreslå som anvendt i overførbare former innen outreach- og samskapingsprosjekter.

Sensorium Festival

En interdisiplinær festival som kobler nytenkende miljøer innen kunst og teknologi i Slovakia. Sensorium og Sørlandets Kunstmuseum har blitt nyetablerte samarbeidspartnere hvor vi befinner oss i en undersøkende fase om hvordan vi kan jobbe med tilhørighet og samtidig fange opp digital kompetanse som vi vet flere barn og unge sitter på.

Målsettinger for Koloritten

Vi ser for oss tre mulige positive utfall av prosjektet.

1. Samskaping med resultat av gjentakende kunstbiennale i Kunstsilo skapt av barn og unge. Biennale er spesifikt valgt fordi det gir positive konnotasjoner til et høyt nivå av ferdigheter blant deltakerne og publikum. Dette kan st
2. Lisensiering/franchise og patentering av konkrete redskaper, metodikk og konsept for inkludering innen visuell kunst. Dette innebærer også digitale verktøy og metoder. Samarbeid med MIL Grimstad, Deconform, Co-Lab UiA og tverrfakultært samarbeid med UiA.
3. Danne paraply for flere underprosjekter og langvarige tiltak rettet mot tilhørighet, levekår innen visuell kunst og digitale ferdigheter.

Koloritten – utvikling av konsept og arbeidsform

Utvikling og gjennomføring av Koloritten vil inneholde følgende:

- a. Kompetanseoppbygging for utvikling og gjennomføring av Koloritten
- b. Utvikling av gjennomføringsprogram
- c. Gjennomføring av pilot
- d. Utvikling av mulig franchisemodell
- e. Tanke om partnerskap
 - i. Hopeful i Kristiansand – en nøytral stiftelse som gir arbeidstrening for ungdom gjennom butikken Hopeful. De jobber målrettet med at ungdom skal motiveres til å fullføre skolegang eller ut i ordinært lønnet arbeid. Menneskene som deltar i denne ordningen kommer gjerne fra vanskeligstilte situasjoner, hvor stiftelsen

har vært med å skape et fellesskap som aktivt skal øke tilhørighetsfølelsen til samfunnet.

- ii. Sensorium Festival i Slovakia – De gjennomfører hvert år en interdisiplinær festival som kobler nytenkende miljøer innen kunst og teknologi. Vi ser for oss muligheter for å samarbeide om kompetanseutvikling og kreativ utfoldelse som videre kan utarbeides i egen EU-søknad.
- iii. Eksisterende prosjekter i kommunen og næringsliv med mulighet for samarbeid

Alternativ skole

Dyreparken har et samarbeid med Kristiansand kommune kalt «alternativ skole». Det er kommunen selv som velger ut deltakere, men det er basert på skoletrøtte elever som har ulike, sammensatt problematikk knyttet til gjennomføring av ordinær skolehverdag. PP-tjenesten anviser en tilrådning om praktisk erstatning for enkeltelever, som gis 1 dag i uken i Dyreparken med arbeid tilknyttet dyreavdelingen. Det er 5 grupper av 4-5 elever hvorav 1 gruppe kommer daglig i Dyreparken. Kristiansand kommune forvalter tjenesten. Det opplyses fra kommunens side at det er langt flere elever som kunne vært tjent med å få et slikt tilbud, men at det er maksimert med antall grupper som er inne i dag. Relasjonsbygging og mestring gjennom dyr, er også mange ganger sidestilt av forskingen som relasjonsbygging, mestring og kommunikasjon via visuell kunst og det å skape noe.

Barnevernet og NAV

Barnevernet og NAV har gjerne i samarbeid med skole, dekket kostnaden ved at Dyreparken har en ekstra dyrepasser på jobb som følger opp utplassert ungdom 1 til 1. Flere trenger andre arenaer å utfolde seg på for å oppleve inkludering og mestring. Sørlandets Kunstmuseum ønsker å samarbeide med Barnevernet, skoler og Dyreparken om et felles tilbud til barn og unge i målgruppen. Spesielt barn som fremdeles har språkbarrierer grunnet flyktningstatus eller med andre traumer, har forskning påpekt at slike tilbud kan være særs nyttige for.

Deconform og tilhørighet

På bakgrunn av andre tiltak nevnt over, ønsker Sørlandets Kunstmuseum å samarbeide med Deconform drevet av kunstner Arne Vilhelm Tellefsen for å kunne bruke kreativitet, visuell kunst og digitalt verktøy inn mot barn og unge som av ulike årsaker sliter i hverdagen.

Universitetet i Agder

Det er aktuelt å samarbeide med kompetansemiljøer på Universitetet i Agder – gjerne gjennom en strategi for samskaping på tvers av fakulteter. I tillegg

engasjeres personer i nærmiljøene, på skoler og mennesker med spisskompetanse innen forming, kreativ tenkning og digitale/teknologiske muligheter innen kunst og kultur.

- f. Forskning bør følge prosjektet fra begynnelsen
- g. Andre mulige finansieringskilder
I skaleringsfasen og i forbindelse med utarbeidelse av mulig franchisemodell kan det være naturlig å søke tilleggsfinansiering fra andre finansieringskilder som for eksempel Sparebankstiftelsen DNB og Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør.

Aktiviteter og tidsplaner som planlegges gjennomført for fase 1 (2020-2021)

- a. Kompetanseoppbygging for utvikling og gjennomføring av Koloritten – oppstart januar 2020
Ansette prosjektleder med ansvar for å bygge kompetanse, team og samarbeidspartnere
Vurdere behov for ekstern bistand og erfaringsutveksling, herunder identifisere digitale ferdigheter
- b. Utvikling av konsept og gjennomføringsprogram – oppstart medio 2020
Utarbeide prosjektplan i henhold til prosjektets målsettinger også innen skalering
- c. Utarbeide og gjennomføre pilot – oppstart 2021, gjennomføring høst 2021
Vi ønsker et prosjekt for barn og unge hvor de kan utfolde og utvikle seg innen visuell kunst; *analogt og/eller digitalt* - og med en finale i museet. En finale form av en festivalutstilling/kunstbiennale skapt av deltakerne sammen med oss. Prosjektet vil ha et helhetlig fokus på å fremme tilhørighet samtidig som vi ønsker at deltakerne skal settes i en arbeidslivsmestringskontekst som oppleves som positivt og motiverende.

Økonomi

Vi søker 2 MNOK pr. år i 4 år fra 2020, til sammen 8 MNOK. Rammen for fase 1 i prosjektet antas å vare i 2 år og er estimert til totalt 4 MNOK. De to første årene vil midlene øremerkes kompetanseoppbygging, dybdesatsing på konseptutvikling og gjennomføring av påfølgende pilot.

Kostnader

Fase 1	Budsjett
2020	
Prosjektleder, administrasjon	700.000
Bygge kompetanse, team og samarbeidspartner	600.000
Utarbeide konsept og gjennomføringsprogram	700.000
Sum	2.000.000
2021	
Utarbeide og gjennomføre pilot	2.000.000

Basert på hva vi erfarer de to første årene, må vi komme tilbake til en detaljert kostnadsoversikt de to siste årene. Rammen vil være 4 MNOK for fase 2.

Med vennlig hilsen
Reidar Fuglestad,
Administrerende direktør
Sørlandets Kunstmuseum

Dato: 25. november 2019
Saksnummer: 61/19
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Ingebjørg Borgemyr

Agder Idrettskrets – «Ung og Lovende» år 3 av 3

Norges Idrettsforbund v/Agder Idrettskrets og Barne- og Ungdomsrådet i Agder, ønsker å utdanne flere ungdommer til å kunne engasjere seg i ulike verv og oppgaver i frivillige organisasjoner. I denne forbindelse ønsker samarbeidspartnerne å arrangere et introduksjonsseminar og deretter seminarer/kurs knyttet til temaer omkring ledelse og organisasjon. Prosjektet har et 3-årig perspektiv, og målsettingen er å få flere ungdommer til å engasjere seg som ledere eller annet arbeid i en frivillig organisasjon.

Prosjektet har i år 3 et budsjett på NOK 235 000, og ca. 50 % av dette kommer i form av egeninnsats hos samarbeidspartnerne. Cultiva skal iht. den 3-årige samarbeidsavtalen årlig bidra med NOK 21 000.

Prosjektet arbeidet på tvers av organisasjonstilhørighet, og hadde i år 2 totalt 80 deltakere fra 12 ulike organisasjoner. Administrasjonen anbefaler at samarbeidet videreføres i år 3 av 3.

Forslag til vedtak:

- 1) Cultiva ønsker å videreføre samarbeidet med Agder Idrettskrets om prosjektet «Ung og lovende». Det bevilges kr 21 000,- til aktiviteter i samarbeidets siste år (år 3).
- 2) Administrasjonen får fullmakt til å utarbeide vedlegg til samarbeidsavtale.

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig leder

Vedlegg: 1. Prosjektbeskrivelse «Ung og Lovende» år 3
2. Rapport for år 2

«UNG OG LOVENDE?»

Oppdatert projektskisse for 3. prosjektår (2019/2020).

Prosjekteier: Norges idrettsforbund (NIF) ved Agder idrettskrets og Barne- og ungdomsrådet i Agder (BURIA).

Prosjektets formål: Øke ungdoms engasjement og deltagelse i frivillig arbeid.

Prosjektets mål: Skolere ungdom til å ta på seg ulike verv i frivillige organisasjoner.

Målgruppe: Ungdom i Agder i alderen 15- 26 år.

Bakgrunn for prosjektet: Den norske frivilligheten har gått gjennom store strukturelle endringer i løpet av de siste tiårene. Ifølge Institutt for samfunnsforskning er frivilligheten i en ny fase kjennetegnet av individualisert frivillighet hvor det gis penger i stedet for tid, og motivene for å delta har endret seg. Frivillige organisasjoner rekrutterer ungdom med ulik sosial bakgrunn og gjennom engasjement integreres ungdom og det skapes et sosialt fellesskap. Frivillighet skaper positive ringvirkninger, ikke bare for idretten, men også for den enkelte og for samfunnet.

For å stimulere ungdoms deltagelse i frivillig arbeid ønsker vi gjennom samarbeid på tvers av organisasjonstilhørighet å legge til rette for nettverksbygging og kompetanseheving. Gjennom dyktige foredragsholdere og kurstilbud ønsker vi å bevisstgjøre ungdom på egne ressurser, vise dem verdien av frivillig arbeid og fremheve mulighetene det gir.

Med påfyll av inspirasjon og kompetanse over tid, og med støtte fra et nettverk på tvers av organisasjonene vil ungdom stå sterkere i sitt engasjement og i sine verv.

Arbeidsform: Arrangere ett årlig seminar, samt gi tilbud om kurs knyttet til temaer omkring ledelse og organisasjon. (Det er viktig å understreke at idrettskretsene og Barne- og ungdomsrådet også tilbyr sine allerede etablerte kurstilbud til ungdom i tillegg til kurstilbudet gjennom «ung og lovende?»).

Varighet: Prosjektet har et 3-årig perspektiv med oppstart høsten 2017. Avsluttes våren 2020. Samarbeidspartnerne har inngått en avtale om økonomisk sikkerhet for videreføring av prosjektet etter endt prosjektperiode.

Målsetting 2019/2020

- Øke antall deltagere på seminar og kurs med 30%
- Etablere en ressursgruppe med ungdom
- Sikre videreføring av samarbeid på tvers av organisasjonene
- Målrettet markedsføring

Delmål 1: Gjennomføre seminar høsten 2019.

Delmål 2: Gjennomføre kompetansehevende kurs våren 2020 (møteledelse, presentasjonsteknikk, argumentasjonsteknikk, hersketeknikk, styrearbeid, coaching og arrangementsarbeid).

Delmål 3: Engasjere flere unge i styreverv og lederroller.

Delmål 4: Etablere et samarbeid med utvalgte organisasjoner for videreføring av en felles møteplass for engasjerte ungdom.

Veien videre i 2019/2020: Erfaringene fra de to foregående årene tilsier at det er et behov for møteplasser for engasjert ungdom. Ungdom fra de ulike organisasjonene utveksler erfaringer og etablerer nettverk på tvers av tilhørighet.

Frivillige organisasjoner rekrutterer ungdom med ulik sosial bakgrunn og er derfor også en veldig viktig integreringsarena.

Når vi nå er inne i vårt siste prosjektår ønsker vi å tenke på veien videre. Hvordan kan vi på best mulig måte videreføre og ivareta møteplassen vi har etablert? I dette arbeidet må vi hente frem erfaringene vi har tilegnet oss og ta innspillene fra ungdom på alvor. Fremover vil vi jobbe for at flere frivillige organisasjoner skal ta et større ansvar og være med på å løfte frem ungdom som kan og vil bidra i sin organisasjon.

Vi ønsker også å jobbe målrettet med markedsføringsstrategier når det gjelder ungdom som målgruppe, da det har vært en av våre største utfordringer.

Fullstendig prosjektrapport sendes i mai 2020.

Prosjektleder

Anne Lise Lassen, Agder IK

Budsjett og regnskap 2019/2020

Inntekter	Budsjett	Kommentarer
Tilskudd fra BURIA	10 000	
Tilskudd fra AIK	24 000	
Adm. tilskudd AIK*	80 000	
Adm.tilskudd BURIA*	40 000	
Cultiva	21 000	
Fylkeskommunen VA	30 000	
Fylkeskommunen AA		<i>Mottar ikke midler fra AA</i>
Overført fra fjoråret	43 923,50	
Totalt	248 923,50	

*Tilsvarende i sum ca. en arbeidsdag i uka fordelt gjennom året.

Utgifter	Budsjett	Kommentarer
Foredragsholdere	40 000	
Reiseutgifter foredragsholdere og annet	10 000	
Andre kurskostnader (Kaffe, lunsj, lokaler)	20 000	
Markedsføring (FB-annonse mm)	30 000	
Andre utgifter (møter, materiell ol.)	20 000	
Adm.utgifter AIK	80 000	
Adm.utgifter BURIA	40 000	
Totalt	235 000	

- *Budsjettet vil reguleres etter omfang av mottak av eksterne tilskudd.*
- *Utgifter knyttet til oppfølgingstiltak mellom og i etterkant av prosjektets kurs og seminarer vil Agder idrettskrets og BURIA dekke.*

Rapport «Ung og lovende?» - 2018/2019

Prosjekteier: Norges idrettsforbund (NIF) ved avdeling Agder idrettskrets og Barne- og ungdomsrådet i Agder (BURIA).

Prosjektets formål: Øke ungdoms engasjement og deltakelse i frivillig arbeid.

Prosjektets mål: Skolere ungdom til å ta på seg ulike verv i frivillige organisasjoner. Med et ekstra fokus på å motivere flere unge kvinner inn i lederroller.

Gjennomføring: I prosjektets andre år har det blitt gjennomført 2 seminar/kurs. Et inspirasjonsseminar ble gjennomført 3. november 2018, med påfølgende oppfølgingskurs 9.mars 2019. Til sammen deltok 80 ungdommer. Ungdommene var fra følgende organisasjoner:

- Studentsamfunnet
- Fellesforbundet
- Røde kors
- 4H
- Ungdomslag
- Skeiv ungdom
- Fremskrittspartiets ungdom
- Frivillighetssentralen
- Fagforbundet
- Ungdommens fylkesutvalg
- KFUK-KFUM speiderne
- Idrettslag fra hele Agder

Inspirasjonsseminaret ble åpnet og ledet av to ungdommer fra ungdomsutvalget i Agder idrettskrets. Supplert med spørsmål til foredragsholderne ved ungdom fra BURIA. Vi hadde med oss dyktige foredragsholdere:

- **Dag Otto Lauritzen, tidligere proffsyklist, TV-personlighet og forfatter.** Med sin brede kunnskap og store engasjement delte Dag Otto sine erfaringer med oss! «Alt er mulig! Det umulig tar bare litt lengre tid»
- **Tormod Tvare, Studentidrettsforbundet.** Norsk studentidrett anses som en viktig leverandør av unge ledere. Tormod fortalte oss om hvordan studentidretten jobber med identifisering, utvikling og rekruttering av ledertalenter.

- **Nora Meshen, Kriminolog, likestillingsbyråkrat og samfunnsdebattant.**

Nora har et brennende engasjement og er en tydelig stemme for aksept og toleranse. Hun delte sine erfaringer fra sine møter med fordommer som ung lesbisk muslimsk kvinne.

- **Tom Tvedt, President i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF).** NIF anses som Norges største frivillige organisasjon. Med bakgrunn i dette snakket Tom om verdien av frivillighet og det å være en del av et fellesskap.

Oppfølgingskurset ble avholdt 9.mars. Kursets innhold ble formet ut ifra evalueringene fra inspirasjonsseminaret. Temaet i år ble derfor: Frivillighet. Vi hadde med oss en erfaren kursholder.

- **Sylvia Jacobsen fra FEM consulting.** Sylvia har lang erfaring med å lede og holde motivasjonen oppe hos frivillige. Hun holdt et inspirerende foredrag og ledet ungdommene gjennom gruppearbeid. Deltakerne fikk innsikt i hvordan man bruker ulike verktøy når du skal motivere, kommunisere og lede frivillige.

Kurset fokuserte også på den enkelte ungdom. Hvem er jeg i min organisasjon? Hvor ønsker jeg å være i 2020? Og hvordan kommer jeg meg dit?

Evaluering: Totalt sett er vi fornøyde med gjennomføringen. Erfaringene fra første prosjektår viste at markedsføring og rekruttering av deltagere var en av våre største utfordringer. Dette året endret vi derfor strategi. Vi brukte sosiale medier mer systematisk enn tidligere og vi tok mer personlig kontakt med personer i de ulike frivillige organisasjonene. Vi opplever at dette er en mer riktig måte å markedsføre på, men opplever fremdeles utfordringer med tanke på å nå målgruppen. Vi ser at deltakelse gjennom venner og bekjente har stor betydning. Vi ønsker derfor å involvere enkelte av ungdommene som har deltatt på samtlige av våre kurs/seminarer i en ressursgruppe for videre utvikling av prosjektet. Vi har også erfart at seminarer og kurs ikke må bli for lange og arrangeres på sentrale steder hvor busskorrespondansen er god.

Gjennom året får vi anledning til å følge enkelte ungdommer gjennom en prosess hvor noen blir ledere og andre engasjerer seg i ulike roller og verv. I tillegg bidrar disse møteplassene til at ungdom får kompetanseheving, utveksler erfaringer og etablerer nettverk på tvers av tilhørighet og sosial bakgrunn.

I år har vi valgt å invitere et par frivillige organisasjoner til et tettere samarbeid; Røde kors og Batteriet. Røde kors har sendt deltagere til samtlige av våre kurs og seminarer og vi anser derfor denne organisasjonen som en viktig bidragsyter i videreutviklingen av prosjektet. Batteriets visjon og

kompetanse om inkludering og sosial ulikhet ønsker vi å dra nytte av. Vi hadde et samarbeidsmøte på fylkeshuset i Kristiansand 8.April.

Møter vi har deltatt på (eksterne):

- 22. januar. Infomøte om ungdomsarbeidet i Blå Kors Ung. SoNe (sosiale nettverk) og SoMe (sosiale medier).
- 8.mai. Nettverkssamling i regi av Blåkors. Tema: Hvordan rekruttere frivillige.

Målsetting for 2019/2020:

- Øke antall deltagere på seminar og kurs med 30%
- Etablere en ressursgruppe med ungdom med tanke på veien videre.
- Etablere tettere kontakt med 2 utvalgte organisasjoner for tettere samarbeid og videreutvikling etter endt prosjektperiode
- I tillegg til å tilby kurs og kompetanseheving innenfor ulike felt, vil vi kontakte utvalgte ungdommer for en tetter oppfølging.

Budsjett og regnskap

Inntekter	Budsjett	Regnskap	Kommentarer
	2018/2019	2018/2019	
Tilskudd fra BURIA	10 000	10 000	
Tilskudd fra AIK	24 000	24 000	
Adm. tilskudd AIK*	80 000	80 000	
Adm.tilskudd BURIA*	40 000	40 000	
Cultiva	21 000	16 800	Mottar resterende sum ved levert regnskap 2019
Fylkeskommunen VA	30 000	30 000	Mottatt tilskudd for 2018/2019
Fylkeskommunen AA	30 000	30 000	
Totalt	235 000		

*Tilsvarende i sum ca. en arbeidsdag i uka fordelt gjennom året.

Utgifter	Budsjett	Regnskap	Kommentarer
	2018/2019	2018/2019	
Foredragsholdere	40 000	35 000	
Reiseutgifter foredragsholdere og annet	10 000	8 385	
Andre kurskostnader (Kaffe, lunsj, lokaler)	20 000	12 490	
Markedsføring (FB-annonse mm)	30 000	12 711	
Andre utgifter (møter, materiell ol.)	20 000	2 490,50	
Adm.utgifter AIK	80 000	80 000	
Adm.utgifter BURIA	40 000	40 000	
Totalt	235 000	191 076,50	
Overføres til neste prosjektår		43 923,50	

- Budsjettet vil reguleres etter omfang av mottak av eksterne tilskudd.
- Utgifter knyttet til oppfølgingstiltak mellom og i etterkant av prosjektets kurs og seminarer vil Agder idrettskrets og BURIA dekke.

Dato: 25. november 2019
Saksnummer: 62/19
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Ingebjørg Borgemyr

Statusrapport kommunikasjonsplan

Det er vedtatt 5 aktiviteter som skal fokuseres på i 2019/2020:

- 1) Strategisk kommunikasjonsarbeid
- 2) Være aktive og tydelige for å synliggjøre vårt formål
- 3) Tilstedeværelse i sosiale medier
- 4) Delta i samfunnsdebatten, være til stede på møteplasser og i andre nettverksfora
- 5) Møte mennesker, prosjekter og samarbeidspartnere på en åpen, engasjert og inkluderende måte.

Det arbeides med å konkretisere tiltak som skal gjennomføres under de 5 prioriterte aktivitetene. En detaljert gjennomgang av de planlagte tiltakene med status, kommentar og frister er vedlagt (kan leses).

Det skal rapporteres status på tiltakene i hvert styremøte.

Det er ingen avvik å rapportere i forhold til vedtatt kommunikasjonsplan.

Forslag til vedtak:

Styret tar informasjonen til orientering.

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig leder

Vedlegg: Statusrapport kommunikasjonsplan (kan leses)

Vedlegg: Statusrapport kommunikasjonsplan pr. 21.11.19

1) Strategisk kommunikasjonsarbeid

Aktivitet	Status	Kommentar	Frist
Iverksette prosess med å utvikle kommunikasjonsstrategi: - Fase 1: Analyse - Fase 2: Strategiutvikling - Fase 3: Iverksette tiltak	I prosess På vent På vent		Feb-20 Des-20 2021
Inkludere kommunikasjonsperspektivet i arbeidet med ny overordnet strategi	På vent		Des-21
Inkludere kommunikasjonsaktiviteter i kapitalforvaltningsstrategien	På vent		Des-19
Prioritere ressurser til kommunikasjonsaktiviteter: - Dedikert stillingsressurs - Kompetanseheving ansatte	Fullført I prosess	IBO «Stories» kurs nov-19	Okt-19 Løpende
Invitere til kommunikasjonssamarbeid med relevante aktører i Kristiansand	I prosess	Tema i møter	Feb-20
Lage plan for krisekommunikasjon	På vent		Feb-20
Markering av utvidelsen til «nye Kristiansand»	På vent	Ikke konkretisert	
Statusrapport til hvert styremøte: - 2. desember 2019 - 3. februar 2020 - 30./31. mars 2020 (strategisamling) - 8. juni 2020 - 7. september 2020 - 19. oktober 2020 - 7. desember 2020	Fullført På vent På vent På vent På vent På vent	Ikke styremøte	Nov-19 Jan-20 Mai-20 Aug-20 Okt-20 Nov-20
Revidere kommunikasjonsplanen (minimum) årlig	På vent		Des-20

2) Synliggjøre formål og aktiviteter

Aktivitet	Status	Kommentar	Frist
Begrunne, dokumentere og kommunisere prosjekter	I prosess		Løpende
Pressemeldinger: - Lage utsendelseslister - Plan for utsendelser	På vent På vent		Des-19 Feb-20
Kronikker vedr. formål og aktiviteter: - Idebank - Publiseringsplan	På vent På vent		Løpende Feb-20

Aktivitet	Status	Kommentar	Frist
Kampanjer	På vent	Ikke konkretisert	
Egne arrangementer: - Cultivaseminar?	På vent	Ikke konkretisert	
Andre møter/arrangementer: - Møte bystyret - Møte kulturstyret - Møte formannskapet - Møte kompetansesentrene	På vent På vent På vent Fullført		Nov-19
Kommunikasjon resultater kapitalforvaltning	På vent		

3) Tilstedeværelse i sosiale medier

Aktivitet	Status	Kommentar	Frist
Nettsider: - Oppgradering Umbraco - Oppdatering innhold - Publisere nyheter - Publisere postjournaler	I prosess I prosess I prosess I prosess	Bestilt Er i gang 3 nyhetssaker nov På ukesbasis	Des-19 Løpende Løpende Løpende
Facebook: - Oppdatere og publisere sider - Publiseringsplan - Publisere saker	Fullført På vent I prosess	352 følgere 7 egne status 5 delinger	Feb-20 Løpende
LinkedIn: - Oppdatere sider - Publiseringsplan - Publisere saker	I prosess På vent I prosess	Påbegynt 80 følgere 1 egen status	Des-19 Feb-20 Løpende
Overvåke aktivitet (medieovervåkning)	På vent		Des-19
Besvare henvendelser	I prosess	Overvåker	Løpende

4) Aktørrollen

Aktivitet	Status	Kommentar	Frist
Kronikker samfunnsengasjement: - Idebank - Publiseringsplan	I prosess På vent		Løpende Feb-20
Foredrag: - Konferanse kultur og helse - Utstillingsåpning Hatch - Stiftelsen arkivet som kulturaktør - Topplederforum	Fullført Fullført Fullført I prosess	IBO KMH KMH KMH+JET	Sep-19 Okt-19 Nov-19 Nov-19

Aktivitet	Status	Kommentar	Frist
Deltakelse seminarer og konferanser:			
- Nettverk nordiske kulturstiftelser	Fullført	KMH+IBO	Sep-19
- Plattform Nord	Fullført	KMH+IBO	Okt-19
- Nordic Digital Travel Conference	Fullført	KMH+IBO	Okt-19
- Kulturrådets Årskonferanse	Fullført	KMH	Nov-19
- Norsk Publikumsutviklings årskonferanse	Fullført	KMH	Nov-19
- Nordisk stiftelseskonferanse	Fullført	KMH	Nov-19
- Kjønn, strukturer og kulturarv (Talent Norge)	Fullført	KMH	Nov-19
- Kristiansand kommunes kulturpris	Fullført	IBO	Nov-19
Foreninger og nettverk:			
- Stiftelsesforeningen		Medlem	
- Nordisk stiftelsesnettverk		Nettverk	
- EFC		Medlem	
- Næringsforeningen Kristiansand		Medlem	
- USUS		Medlem	
- Connect		Medlem	
- Kommunikasjonsforeningen		Medlem, IBO	
- Nettverk for kultur og helse, UiA		Nettverk, IBO	
- Forskningsgruppa «Kunst og barn & unge»		Nettverk, IBO	
- Kulturrådets rådgivende utvalg for institusjonsfeltet		KMH medlem	
- Kulturledere i Agder		Nettverk, KMH	
- Forskningsrådet		KMH styremedlem	

5) Profil

Aktivitet	Status	Kommentar	Frist
Besvare henvendelser fortløpende	I prosess		Løpende
Stille forberedt til møter, vær lyttende og nysgjerrig	I prosess		Løpende
Avtal møte hos andre for å blir kjent med aktører og miljøer	I prosess		Løpende

8ato: 25. november 2019
Saksnummer: 63/19
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Ingebjørg Borgemyr

Prosjektidéer

Styret får oversikt over alle mottatte henvendelser og gjennomførte møter fortløpende. Siden forrige styremøte 30. oktober 2019 har vi hatt dialog med følgende prosjekter:

E-19034	Vipers Kristiansand	Lokal talentutvikling
E-19035	Kristiansand Klarinettkor	Oppstart av Kristiansand klarinettkor
E-19036	Sharrons Dansestudio	Dansespiren
E-19037	Sørlandets Matfestival	Festivalutvikling
E-19039	Kr.sand kommune, By- og samfunnsenheten	Stedsutvikling gjennom kunst
E-19040	Kristiansand Dyrepark	Filmprosjekter
E-19041	Fidalgo	30-års jubileum
E-19042	Dirty old town	Samtale om kunst, kultur, politikk & samf.
E-19043	Steffan Strandberg	Produksjonsfond
E-19044	Bigwig AS	3D miljø i Kristiansand
E-19049	Kompetansesentrene	Informasjonsutveksling

Alle som henvender seg til Cultiva om mulig prosjektsamarbeid får informasjon om stopp i tildelinger til nye prosjekter og ny strategiprosess, men vi tar likevel møter med dem som ønsker det. Prosjektene er ikke realitetsvurdert av administrasjonen.

Forslag til vedtak:

Styret tar informasjonen til orientering.

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig leder

Trykte vedlegg: Ingen
Utrykte vedlegg: Ingen

Dato: 25. november 2019
Saksnummer: 14/19
Til: Rådsforsamlingen
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Kirsti Mathiesen Hjemdahl

Klage på innkalling til Rådsmøtet 11.11.19

Innkalling til Rådsmøtet den 11.11.19 ble sendt ut en uke før, den 4.11.19. I vedtektene §7 står det at «innkalling til rådsmøte skal skje skriftlig med minst 14 dagers varsel til medlemmene».

Som beskrevet i innkallingen, ble dette forklart ved at «siden nye medlemmer i Rådsforsamlingen ble utpekt i Bystyret den 30.10.19 er innkallingen forsinket i forhold til utsendelsesfristen i vedtektene. Siden møtedato har vært kjent lenge, velger vi likevel å innkalle til møte denne datoen fremfor å skulle finne en ny dato». Å fastsette møteplan i juni er ordinær fremgangsmåte for rådsmøtene i Cultiva. Det som var ekstraordinært i år, var at det tok så lang tid å konstituere bystyret etter lokalvalget at det umuliggjorde innkalling med 14 dagers fristen.

Nyvalgt medlem av Rådsforsamlingen, Jostein Senumstad, fikk dessverre ikke denne innkallingen tilsendt direkte, som følge av feilstavet e-postadresse.

Han ber derfor Rådsforsamlingen om primært å vurdere og avholde møtet på nytt, og sekundært diskutere sakene fra Rådsmøtet 11.11.19 på nytt i Rådsmøtet 2. desember. Han begrunner dette i e-post av 25.11.19 med 3 vedlegg.

Administrasjonen har vært i dialog med stiftelsestilsynet for å få råd om hvordan imøtekomme denne klagen. Dette har vært formidlet gjennom dialog og e-post til Senumstad. Vedlagt er e-post korrespondanse fra 24.11.19, til informasjon for styret i Cultiva samt Rådsforsamlingen.

For å holde orden på alle datoer i denne saken, er det utarbeidet en tidslinje. Denne ligger også vedlagt.

Forslag til vedtak:

Utformes i møtet

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig leder

Vedlegg:

Trykte vedlegg: Vedlegg 1 – e-post 25.11.19 med 3 vedlegg fra Jostein Senumstad
Vedlegg 2 – e-post 24.11.19 fra Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Vedlegg 3 – tidslinje

Fra: [Jostein Senumstad](#)
Til: [Kirsti Mathiesen Hjemdal](#); [Ingebjørg Borgemyr](#)
Kopi: [Jens Anders Ravnaas](#); [Erik Rostoft](#); [Jørgen Kristiansen](#)
Emne: Rådsmøte Cultiva
Dato: mandag 25. november 2019 13:54:17
Vedlegg: [Vedlegg 1 råd cultiva.rtf](#)
[Vedlegg 2 råd cultiva.rtf](#)
[Vedlegg 3 råd Cultiva.rtf](#)

Vennligst send min mail til rådet i dag, i tråd med våre tidligere samtaler.

Jeg ber rådet om å vurdere å avholde første rådsmøte på nytt. Etter mailkommunikasjon, samt telefonsamtaler med stiftelsestilsynet og sekretariatet i Cultiva, send jeg frem følgende begrunnelse, med vedlegg/dokumentasjon.

Saken:

Jeg ble onsdag 30/10 valgt som representant til rådet i Cultiva. Utnevnelsen var jeg glad for, og jeg har sett frem til å delta på møtene, for å påvirke på vegne av Folkelista sine velgere.

Jeg var på utenlandsreise den aktuelle onsdagen og fulgte derfor med på om det kom innkalling raskt etter at bystyret hadde valgt rådsmedlemmer. Parallelt så jeg på Cultivas hjemmeside at det var berammet to møter i rådet i år. 11/11 og 2/12 i år. Dette stusset jeg på, siden dette var i konflikt med vedtektenes §7 ang innkalling. Jeg gikk ut fra at da var saken klar og nye møtedatoer måtte settes.

I mail av 2/11 tok jeg opp saken med daglig leder, Kirsti Hjemdal, se vedlegg. Jeg fikk ikke noe svar på denne mail før etter ca 2 uker. Se vedlegg 1.

Personlig var jeg fornøyd etter å ha lest vedtektene, da de i så måte ga meg muligheten til å delta på første møte i rådet, jeg var på reise i Etiopia og hadde ingen mulighet til å stille 11/11. Siden vedtektene er som de er, var det ikke nødvendig for meg å vurdere å melde fravær, nytt møte måtte nødvendigvis komme etter at jeg var hjemme i Norge igjen. Som mailen viser spør jeg for å få oppklart saken, og for å få vite når nye møtedatoer ville være om vedtektene ble fulgt.

I ettertid oppfatter jeg at sekretariatet av praktiske hensyn ikke følger vedtektene, det oppgis knapp tid fra valgdato til møtedato som begrunnelse for å ikke gi 14 dagers varsel. Se mail fra Kristi Hjemdal av 18/11, vedlegg 2. Dette stiller jeg meg undrende til om er vanlig praksis i Cultiva? Altså at vedtekter vurderes bak praktiske hensyn eller at de må vike for manglende planlegging. Jeg skriver manglende planlegging, da jeg i utgangspunktet ikke kan tenke meg at sekretariatet i stiftelsen legger opp som rutine å bryte vedtektene. En kan ikke gå ut fra at det er normalt å ikke følge vedtektene.

Innkalling til møte i Cultiva rådet ble sendt 4/11, 7 dager før møtedato. Jeg fikk ikke denne innkallingen grunnet feilstaving av min mailadresse i sekretariatet, se vedlegg 3.

Jeg har nå forsøkt å finne ut av saken etter jeg kom hjem fra utenlandsreise 15/11, de svar jeg har fått er ikke tilfredsstillende personlig og de er heller ikke av en art som gir grunn til å tro at vedtektene i Cultiva etterleves. Jeg skriver dette fordi alle datoer er kjent, også bystyremøtene og der er for meg underlig at man planlegger møter som en ikke kan avholde korrekt innkalt iht vedtektene. Dette ovennevnte er for meg hovedsaken og fundament for å be om nytt møte, eller en ny diskusjon av sakene når vi møtes 2. desember (noe som stiftelsestilsynet foreslo som mulig løsning i telefonsamtale med meg)

Jeg har lest om første rådsmøte i avisen og etter det i referat, her fremkommer det noe ulike opplysninger om diskusjoner som kan gi grunnlag for å anta en min tilstedeværelse ville ha endret utfallet. De to første møtene som nå holdes i fireårs perioden fremstår som viktige for

rådet.

Jeg ønsker å kunne påvirke med innspill til følgende saker:

- Sammensetning av valgkomite.
- Konstituering, valg av rådsleder.
- Vedtektsendringer, (divergens i avisartikkel og referat).
- Habilitetsuttalelser

Videre er det ønskelig for meg å melde inn behov for å klargjøre rutiner for varamannsinnkalling, planlegging av rådsmøter og informasjon til nyvalgte medlemmer av råd. Jeg vil bemerke at jeg som sagt tok kontakt med sekretariatet på forhånd og jeg vet ikke om rådet ble opplyst om mitt innspill før møtet ble satt/konstituert den 11/11?

Jeg imøteser dere syn på saken 2. desember.

Vennlig hilsen

Jostein Senumstad, rådsmedlem Cultiva.

Mob 4110 1792

Fra: Jostein Senumstad <jostsen@online.no>

Emne: Møter i rådet Cultiva

Dato: 2. november 2019 kl. 03:17:03 CET

Til: Kirsti@cultiva.no

Kopi: Jens Anders Ravnaas <jens@ravnaas.no>, erik.rostoft@gmail.com

Hei!

Jeg har fått informasjon om at jeg nå er innvalgt som medlem av rådet i Cultiva. Dette skal bli interessant og jeg gleder meg!

Ser av deres hjemmeside at det er planlagt møter for rådet 11/11 og 2/12 i år.

Ut fra den informasjon jeg har antar jeg at funksjonstiden starter umiddelbart fra en er valgt. Stemmer dette?

Gitt at nytt råd er satt og i funksjon, har jeg noe jeg ønsker svar på: Ut fra §7 i vedtektene skal møter kalles inn skriftlig med 14 dagers varsel. Jeg kan ikke se å ha mottatt noen slik innkalling, er det sendt ut til meg, eller er det andre datoer som gjelder?

Dersom det er planlagt møte 11/11 og ikke innkalling er sendt ut, går jeg ut fra at ny dato blir satt for første møte i rådet og innkalling sendt ut i tråd med vedtektene.

Det betyr at første møte i nytt råd tidligst kan avholdes i uke 47, i tråd med vedtektene?

Imøte ser ditt svar raskt, for å kunne planlegge.

Vennlig hilsen

Jostein Senumstad
Tverrpolitisk Folkeliste

Fra: Kirsti Mathiesen Hjemdahl <kirsti@cultiva.no>
Emne: SV: Til Rådsforsamlingen i Cultiva
Dato: 18. november 2019 kl. 17:14:29 CET
Til: Jostein Senumstad <jostsen@online.no>
Kopi: Jens Anders Ravnaas <jens@ravnaas.no>, Ingebjørg Borgemyr
<ingebjorg@cultiva.no>

Hei Jostein Senumstad

Takk for mail den 2. november. De spørsmålene du stilte der, i forhold til vedtektenes §7 om 14 dagers skriftlig varsel på innkalling til møter, ble besvart i innkallingen som ble sendt ut i mail av 4. november.

Som det står, var forklaringen på den forsinkete innkallingen at de nye medlemmene i rådsforsamlingen først ble utpekt i bystyremøte 30. oktober 2019. En vedtaksdyktig rådsforsamling godkjente innkallingen i møtet 11. november.

Det at du dessverre ikke fikk denne innkallingen grunnet feil i e-post-adressen, er sterkt beklagelig.

Om dette også medfører at rådsmøtet ikke var vedtaksdyktig den 11. november, har jeg ikke nok detaljkunnskap til å uttale meg om. Her må jeg konferere med Ingebjørg Borgemyr, som har flere års erfaring i Cultiva.

Det vil uansett komme ny innkalling til neste rådsforsamling i løpet av kort tid, da det skal avholdes mandag 2. desember – altså om 14 dager fra i dag.

Beste hilsen
Kirsti Mathiesen Hjemdahl

Fra: Jostein Senumstad <jostsen@online.no> ^[1]_[SEP] **Sendt:** mandag 18. november 2019 16:32 ^[1]_[SEP] **Til:** Ingebjørg Borgemyr <ingebjorg@cultiva.no> ^[1]_[SEP] **Kopi:** Kirsti Mathiesen Hjemdahl <kirsti@cultiva.no>; Jens Anders Ravnaas <jens@ravnaas.no> ^[1]_[SEP] **Emne:** Re: Til Rådsforsamlingen i Cultiva

Hei igjen og takk for svar!

Det er i og for seg mulig å forstå at en kan taste feil mailadresse, samtidig må en i etterkant når det avdekkes vurdere mulige konsekvenser. Jeg tenker da på formaliteter.

Jeg har lest over datoer og sett på mailen jeg sendte 2. november.

I meilen påpeker jeg at det i vedtektenes §7 oppgis 14 dagers skriftlig varsel på innkalling til møter. Jeg spurte om det var sendt ut innkalling og antok videre at dersom så ikke var tilfelle måtte ny møtedato settes for å oppfylle vedtektene. Noe jeg personlig var interessert i, for å kunne delta på første møte, da jeg var på utenlandsreise.

Etter dette har jeg ikke hørt noe før jeg tok kontakt i dag.

Jeg ber om svar på de spørsmålene jeg har reist i min første mail, og i forlengelsen vil jeg spørre om det er slik at første møte ikke er korrekt innkalt (til samtlige rådsmedlemmer) og dermed ikke avholdt iht vedtektene? Innkallingen jeg har fått oversendt til informasjon i dag er utsendt 4/11, dvs etter fristen vedtektene oppgir.

Jeg imøteser deres svar.

Vennlig hilsen

Jostein Senumstad
Folkelista

18. nov. 2019 kl. 15:19 skrev Ingebjørg Borgemyr <ingebjorg@cultiva.no>:

Hei Jostein,

Jeg beklager så mye at jeg rett og slett «knottet» feil i e-post adressen din.

Her er papirene fra forrige møte. Innkalling til nytt møte 2. desember kommer i løpet av dagen hvis du ikke har fått dem ennå.

Med vennlig hilsen

*<image003.jpg>En bedre
by gjennom kunst, kultur og
kreativitet*

Ingebjørg Borgemyr
Prosjektutvikler
27, Havnekvartalet, Kristiansand
Postboks 494, 4664
Kristiansand
Telefon: +47 917 17
095
E-post: ingebjorg@cultiva.no og www.cultiva.no og www.cultiva.ekspress.no

Fra: Ingebjørg Borgemyr
Sendt: mandag 4. november 2019
09:13
Til: jannike.arnesen@kristiansand-bystyre.no; t.heidenreich@kristiansand-bystyre.no; Jørgen Kristiansen (jorgen.kristiansen@kristiansand-bystyre.no)
<jorgen.kristiansen@kristiansand-bystyre.no>; r.haegeland@kristiansand-bystyre.no; c.benestad@kristiansand-bystyre.no; b.egeli@kristiansand-bystyre.no; ti nseling@gmail.com; steinar.langholm@domstol.no; Camilla Dunsæd
(Camilla.Dunsaed@kristiansand.kommune.no)
<Camilla.Dunsaed@kristiansand.kommune.no>; Siri Mathiesen
(siri.mathiesen@nho.no)
<siri.mathiesen@nho.no>; Kenneth.mork@kristiansand.kommune.no; josten@online.no
Kopi: Jørgen Kristiansen
(jorgen.kristiansen@kristiansand-bystyre.no)
<jorgen.kristiansen@kristiansand-bystyre.no>; Kjersti Løken Stavrum
(kls@tinius.com)
<kls@tinius.com>; kontakt@kristiansandkunsthall.no; kristin.wallevik@uia.no;
Mette Gundersen (mette.gundersen@kristiansand-bystyre.no)
<mette.gundersen@kristiansand-bystyre.no>; Sissel.Leire@kruse-smith.no;
Torbjørn Urfjell (turfjell@gmail.com) <turfjell@gmail.com>; Kirsti Mathiesen
Hjemdahl <kirsti@cultiva.no>; Jan Erik Tønnessen <jet@cultiva.no>; Ingebjørg

Borgmyr <ingebjorg@cultiva.no>^[SEP]**Emne:** Til Rådsforsamlingen i Cultiva

Hei alle sammen,

Vedlagt følger innkalling og sakspapirer til rådsmøte i Cultiva **mandag 11. november 2019 kl 14:00** i Cultivas lokaler i Havnekvartalet, Vestre Strandgate 27, Kristiansand.

Siden nye medlemmet i rådsforsamlingen ble utpekt i bystyremøte 30. oktober 2019, er innkallingen forsinket i forhold til utsendelsesfristen i vedtektene. Siden møtedato har vært kjent lenge, velger vi likevel å innkalle til møte denne datoen fremfor å skulle finne en ny dato.

Vennligst gi beskjed så fort som mulig hvis dere er forhindret fra å møte, slik at vi kan få kalt inn deres personlige varamedlem.

Vi legger også med epost sendt til den forrige rådsforsamlingens medlemmer vedrørende habilitet for styret i Cultiva fremover.

Med vennlig hilsen

*<image003.jpg>En bedre
by ^[SEP]gjennom kunst, kultur og
kreativitet*

Ingebjørg Borgemyr^[SEP]Prosjektutvikler^[SEP]Vestre Strandgate
27, Havnekvartalet, Kristiansand^[SEP]Postboks 494, 4664
Kristiansand^[SEP]Telefon: +47 917 17
095^[SEP]E-post: ingebjorg@cultiva.no^[SEP]www.cultiva.no og www.cultiva.ekspress.no

Fra: Kirsti Mathiesen Hjemdahl^[SEP]**Sendt:** fredag 4. oktober 2019

12:20^[1]_{SEP} Til: 'Harald.Furre@kristiansand.kommune.no'
<Harald.Furre@kristiansand.kommune.no>; Mette Gundersen
(mette.gundersen@kristiansand-bystyre.no)
<mette.gundersen@kristiansand-bystyre.no>; 'magne.a.knudsen@uia.no'
<magne.a.knudsen@uia.no>; 'amelissa1@hotmail.com'
<amelissa1@hotmail.com>; 'inger.skeie@gmail.com'
<inger.skeie@gmail.com>; 'ebbe.pedersen@kristiansand.kommune.no'
<ebbe.pedersen@kristiansand.kommune.no>; 'bjartev@outlook.com'
<bjartev@outlook.com>; 'siri.mathiesen@nho.no' <siri.mathiesen@nho.no>;
'kmo@hkinorge.no' <kmo@hkinorge.no>; 'kristiansand.tingrett@domstol.no'
<kristiansand.tingrett@domstol.no>;
'Ragnar.Evensen@kristiansand.kommune.no'
<Ragnar.Evensen@kristiansand.kommune.no>^[1]_{SEP} Kopi: 'Kjersti Løken Stavrum'
<kls@tinus.com>^[1]_{SEP} Emne: Til Rådsforsamlingen i Cultiva

VEDR HABILITET FOR STYRET I CULTIVA FREMOVER

Som en del av beslutningsgrunnlaget for tildeling av Cultivas støtte til Kunstsilo i Kristiansand, ble Cultivas styres habilitet vurdert av ekstern advokat. Den siste av i alt tre slike vurderinger ble foretatt på bakgrunn av en henvendelse fra Stiftelsestilsynet til Cultiva der det heter at (se vedlegg 1):

Selv om flere parter har en felles interesse i å få et prosjekt realisert, vil det kunne være slik at partene kan ha egeninteresse i størrelsen på bidragene de selv og andre gir inn i det felles interessefeltet. Dersom noen gir mer til prosjektet, vil andre kunne gi mindre. Spørsmålet er om denne interessen i at en annen aktør gir «mest mulig» for selv å spare kostnader, kan sies å være en «særinteresse» og om den er «fremtredende», jf. stiftelsesloven § 37. På denne bakgrunn er det fortsatt aktuelt å få vurdert hvordan habilitetsspørsmålet stiller seg dersom størrelsen på tilskuddet fra Cultiva kan få direkte betydning for hvor mye Kristiansand kommune må bidra med for å få prosjektet realisert.

Rådgiver i BAHHR, Gudmund Knudsen, gir i sin vurdering følgende begrunnede konklusjonen vedr den spesifike støtten til Kunstsilo (se vedlegg 2):

I denne konkrete saken om Cultivas støtte til Kunstsiloprosjektet kan vi ikke se at den problemstillingen som Stiftelsestilsynet nevner kommer inn i inhabilitetsvurderingen.

Som en del av sin utredning gjør imidlertid Knudsen det klart at Cultivas styremedlemmers øvrige verv kan komme til å utløse spørsmål om inhabilitet ved fremtidige utdelinger:

Hvorvidt styremedlemmer som også har verv eller stilling hos en samarbeidspartner er inhabil etter stiftelsesloven § 37 andre ledd første punktum vil avhenge av om hensynet til at den andre bidragsyteren de har verv eller stilling i skal spare penger er en «fremtredende særinteresse» av en slik styrke at den er egnet til å påvirke styremedlemmets standpunkt i saken. Dette er et spørsmål som må avgjøres ut fra forholdene i den enkelte saken. Etter omstendighetene i den enkelte sak kan det nok være slik at hensynet til å spare penger for den organisasjonen eller institusjonen styremedlemmet har stilling eller verv vil være såpass fremtredende at det kan være egnet til å påvirke styremedlemmets standpunkt i saken og dermed gjøre styremedlemmene inhabile. Situasjonen kan for eksempel være at det er en slik sammenheng mellom vedtakene i stiftelsen og den andre organisasjonen eller institusjonen at størrelsen av den ene bevilgningen får direkte betydning for størrelsen av den andre. Om dette er tilfelle, vil bero på de faktiske forholdene i den enkelte saken.

Vedlegg 1:

Fra sakspapirene til styremøte den 16. juli

2019: <https://www.cultiva.no/media/1576/sakspapirer-e-post-styremoete-160719-2.pdf>
(Første og andre habilitetsvurdering, samt e-post fra stiftelsestilsynet)

Vedlegg 2:

Fra sakspapir til styremøte den 2. august 2019: Tilleggsvurdering av styrets habilitet
(https://www.cultiva.no/media/1580/8697765_1_notat-cultiva-inhabilitet-for-styrets-medlemmer-kunstsiloen-tilleggsutredning.pdf)

Med vennlig hilsen

 *En bedre
barndom og by gjennom
kunst, kultur og kreativitet*

Kjersti Løken Stavrum

Hjemdahl Styreleder

Kirsti Mathiesen

Daglig

leder Vestre Strandgate 27, Havnekvartalet,

Kristiansand Postboks 494, 4664 Kristiansand Telefon: +47 917 17

095 E-post: kls@tinius.com

kirsti@cultiva.no www.cultiva.no

www.cultiva.no og www.cultivaekspres.no

<Innkalling rådsmøte 11.12.19.pdf><Vedtekter pr 04.02.19 signert.pdf>

Fra: Ingebjørg Borgemyr <ingebjorg@cultiva.no>
Emne: VS: Til Rådsforsamlingen i Cultiva
Dato: 18. november 2019 kl. 15:19:49 CET
Til: Jostein Senumstad <jostsen@online.no>
Kopi: Kirsti Mathiesen Hjemdahl <kirsti@cultiva.no>

Hei Jostein,

Jeg beklager så mye at jeg rett og slett «knottet» feil i e-post adressen din.

Her er papirene fra forrige møte. Innkalling til nytt møte 2. desember kommer i løpet av dagen hvis du ikke har fått dem ennå.

Med vennlig hilsen

*En bedre by gjennom kunst,
kultur og kreativitet*

Ingebjørg Borgemyr^[SEP] Prosjektutvikler^[SEP] Vestre Strandgate
27, Havnekvartalet, Kristiansand^[SEP] Postboks 494, 4664
Kristiansand^[SEP] Telefon: +47 917 17 095^[SEP] E-post:
ingebjorg@cultiva.no^[SEP] www.cultiva.no og www.cultivaekspres.no

Fra: Ingebjørg Borgmyr^[SEP] **Sendt:** mandag 4. november 2019 09:13^[SEP] **Til:**
jannike.arnesen@kristiansand-bystyre.no;
t.heidenreich@kristiansand-bystyre.no; Jørgen Kristiansen
(jorgen.kristiansen@kristiansand-bystyre.no)
<jorgen.kristiansen@kristiansand-bystyre.no>;
r.haegeland@kristiansand-bystyre.no; c.benestad@kristiansand-bystyre.no;
b.egeli@kristiansand-bystyre.no; tinseling@gmail.com;
steinar.langholm@domstol.no; Camilla Dunsæd
(Camilla.Dunsaed@kristiansand.kommune.no)
<Camilla.Dunsaed@kristiansand.kommune.no>; Siri Mathiesen
(siri.mathiesen@nho.no) <siri.mathiesen@nho.no>;

Kenneth.mork@kristiansand.kommune.no; josten@online.no^[SEP]**Kopi:** Jørgen Kristiansen (jorgen.kristiansen@kristiansand-bystyre.no) <jorgen.kristiansen@kristiansand-bystyre.no>; Kjersti Løken Stavrum (kls@tinius.com) <kls@tinius.com>; kontakt@kristiansandkunsthall.no; kristin.wallevik@uia.no; Mette Gundersen (mette.gundersen@kristiansand-bystyre.no) <mette.gundersen@kristiansand-bystyre.no>; Sissel.Leire@kruse-smith.no; Torbjørn Urfjell (turfjell@gmail.com) <turfjell@gmail.com>; Kirsti Mathiesen Hjemdahl <kirsti@cultiva.no>; Jan Erik Tønnessen <jet@cultiva.no>; Ingebjørg Borgmyr <ingebjorg@cultiva.no>^[SEP]**Emne:** Til Rådsforsamlingen i Cultiva

Hei alle sammen,

Vedlagt følger innkalling og sakspapirer til rådsmøte i Cultiva **mandag 11. november 2019 kl 14:00** i Cultivas lokaler i Havnekvartalet, Vestre Strandgate 27, Kristiansand.

Siden nye medlemmet i rådsforsamlingen ble utpekt i bystyremøte 30. oktober 2019, er innkallingen forsinket i forhold til utsendelsesfristen i vedtektene. Siden møtedato har vært kjent lenge, velger vi likevel å innkalle til møte denne datoen fremfor å skulle finne en ny dato.

Vennligst gi beskjed så fort som mulig hvis dere er forhindret fra å møte, slik at vi kan få kalt inn deres personlige varamedlem.

Vi legger også med epost sendt til den forrige rådsforsamlingens medlemmer vedrørende habilitet for styret i Cultiva fremover.

Med vennlig hilsen

En bedre by ^[SEP]*gjennom kunst,*
kultur og kreativitet

Ingebjørg Borgemyr^[SEP]Prosjektutvikler^[SEP]Vestre Strandgate
27, Havnekvartalet, Kristiansand^[SEP]Postboks 494, 4664
Kristiansand^[SEP]Telefon: +47 917 17 095^[SEP]E-post:
ingebjorg@cultiva.no^[SEP]www.cultiva.no og www.cultivaekspres.no

Fra: Kirsti Mathiesen Hjemdahl ^[1]_{SEP} **Sendt:** fredag 4. oktober 2019 12:20 ^[1]_{SEP} **Til:** 'Harald.Furre@kristiansand.kommune.no' <Harald.Furre@kristiansand.kommune.no>; Mette Gundersen (mette.gundersen@kristiansand-bystyre.no) <mette.gundersen@kristiansand-bystyre.no>; 'magne.a.knudsen@uia.no' <magne.a.knudsen@uia.no>; 'amelissa1@hotmail.com' <amelissa1@hotmail.com>; 'inger.skeie@gmail.com' <inger.skeie@gmail.com>; 'ebbe.pedersen@kristiansand.kommune.no' <ebbe.pedersen@kristiansand.kommune.no>; 'bjartev@outlook.com' <bjartev@outlook.com>; 'siri.mathiesen@nho.no' <siri.mathiesen@nho.no>; 'kmo@hkinorge.no' <kmo@hkinorge.no>; 'kristiansand.tingrett@domstol.no' <kristiansand.tingrett@domstol.no>; 'Ragnar.Evensen@kristiansand.kommune.no' <Ragnar.Evensen@kristiansand.kommune.no> ^[1]_{SEP} **Kopi:** 'Kjersti Løken Stavrum' <kls@tinius.com> ^[1]_{SEP} **Emne:** Til Rådsforsamlingen i Cultiva

VEDR HABILITET FOR STYRET I CULTIVA FREMOVER

Som en del av beslutningsgrunnlaget for tildeling av Cultivas støtte til Kunstsilo i Kristiansand, ble Cultivas styres habilitet vurdert av ekstern advokat. Den siste av i alt tre slike vurderinger ble foretatt på bakgrunn av en henvendelse fra Stiftelsestilsynet til Cultiva der det heter at (se vedlegg 1):

Selv om flere parter har en felles interesse i å få et prosjekt realisert, vil det kunne være slik at partene kan ha egeninteresse i størrelsen på bidragene de selv og andre gir inn i det felles interessefeltet. Dersom noen gir mer til prosjektet, vil andre kunne gi mindre. Spørsmålet er om denne interessen i at en annen aktør gir «mest mulig» for selv å spare kostnader, kan sies å være en «særinteresse» og om den er «fremtredende», jf. stiftelsesloven § 37. På denne bakgrunn er det fortsatt aktuelt å få vurdert hvordan habilitetsspørsmålet stiller seg dersom størrelsen på tilskuddet fra Cultiva kan få direkte betydning for hvor mye Kristiansand kommune må bidra med for å

få prosjektet realisert.

Rådgiver i BAHR, Gudmund Knudsen, gir i sin vurdering følgende begrunnede konklusjonen vedr den spesifikke støtten til Kunstsilo (se vedlegg 2):

I denne konkrete saken om Cultivas støtte til Kunstsiloprosjektet kan vi ikke se at den problemstillingen som Stiftelsestilsynet nevner kommer inn i inhabilitetsvurderingen.

Som en del av sin utredning gjør imidlertid Knudsen det klart at Cultivas styremedlemmers øvrige verv kan komme til å utløse spørsmål om inhabilitet ved fremtidige utdelinger:

Hvorvidt styremedlemmer som også har verv eller stilling hos en samarbeidspartner er inhabil etter stiftelsesloven § 37 andre ledd første punktum vil avhenge av om hensynet til at den andre bidragsyteren de har verv eller stilling i skal spare penger er en «fremtredende særinteresse» av en slik styrke at den er egnet til å påvirke styremedlemmets standpunkt i saken. Dette er et spørsmål som må avgjøres ut fra forholdene i den enkelte saken. Etter omstendighetene i den enkelte sak kan det nok være slik at hensynet til å spare penger for den organisasjonen eller institusjonen styremedlemmet har stilling eller verv vil være såpass fremtredende at det kan være egnet til å påvirke styremedlemmets standpunkt i saken og dermed gjøre styremedlemmene inhabile. Situasjonen kan for eksempel være at det er en slik sammenheng mellom vedtakene i stiftelsen og den andre organisasjonen eller institusjonen at størrelsen av den ene bevilgningen får direkte betydning for størrelsen av den andre. Om dette er tilfelle, vil bero på de faktiske forholdene i den enkelte saken.

Vedlegg 1:

Fra sakspapirene til styremøte den 16. juli 2019:

<https://www.cultiva.no/media/1576/sakspapirer-e-post-styremoete-160719-2.pdf>

(Første og andre habilitetsvurdering, samt e-post fra stiftelsestilsynet)

Vedlegg 2:

Fra sakspapir til styremøte den 2. august 2019: Tilleggsvurdering av styrets habilitet

(https://www.cultiva.no/media/1580/8697765_1_notat-cultiva-inhabilitet-for-styrets-medlemmer-kunstsiloen-tilleggsutredning.pdf)

Med vennlig hilsen

En bedre barndom og

Kjersti Løken Stavrum

Kirsti Mathiesen Hjemdahl

*by gjennom kunst, kultur og
kreativitet*

Styreleder

Daglig leder Vestre Strandgate

27, Havnekvartalet, Kristiansand Postboks 494, 4664

Kristiansand Telefon: +47 917 17 095 E-post:

cls@tinius.com

kirsti@cultiva.no www.cultiva.no og

www.cultivaekspres.no

Fra: [Kirsti Mathiesen Hjemdahl](#)
Til: [Ingebjørg Borgemyr](#)
Emne: VS: Kristiansand kommunes energiverksstiftelse, Cultiva
Dato: mandag 25. november 2019 14:43:48

Fra: Kirsti Mathiesen Hjemdahl

Sendt: søndag 24. november 2019 14:05

Til: Jostein Senumstad <jostsen@online.no>

Kopi: Ingebjørg Borgemyr <ingebjorg@cultiva.no>

Emne: SV: Kristiansand kommunes energiverksstiftelse, Cultiva

Hei Jostein Senumstad

Takk for mailen din. Vi vil forberede den som en sak til Rådsforsamlingen, og sende ut i løpet av mandag slik at det skjer i tråd med vedtektene om 7 dagers fristen.

Det er imidlertid et par ting jeg har behov for å oppklare, slik at jeg er sikker på at vi forstår hverandre riktig og at vi kan forberede denne saken korrekt. Det var to forslag til forberedelse som stiftelsestilsynet pekte på som mulige, enten som:

1. **Protokolltilførsel**, hvor du fremfører din kritikk av at møtet ikke ble innkalt i henhold til vedtektene. Her vil du kunne fremføre saken slik du har formulert det i denne mailen –med unntak av konklusjonen om å be om nytt møte. Du vil imidlertid selvfølgelig si at du synes det bør være slik at møtet avholdes på nytt, men det vil bli behandlet som en «sak til etterretning».
2. Sak **til eventuelt**, hvor du ber om at møtet avholdes på nytt. For at det skal kunne vurderes, må du argumentere for hvordan det å avholde møtet uten at du var tilstede har påvirket resultatet. Det er nemlig ikke tilstrekkelig med formalia feil, for å få møtet avholdt på nytt. I denne varianten vil du måtte begrunnet og konkretisere hvordan resultatet hadde blitt påvirket, slik du vurderer det. I denne varianten vil Rådsforsamlingen kunne ta stilling til om de er enige i at møtet bør holdes på nytt, eller eventuelt om det er andre måter å kunne komme deg i møte på – avhengig av den konkrete saken som ligger til grunn. Her vil saken bli behandlet som «sak til beslutning».

Som du ser av dette, så er det ikke helt riktig slik du oppfattet mine innspill fra samtalen vår på fredag. Det er ikke tilstrekkelig at det er møtets karakter og innhold som vurderes, for å kunne annullere første møte og innkalle til nytt møte. Det må være en sannsynliggjøring at det har konkret og reelt har påvirket resultatet.

Slik du har skrevet denne mailen, så har du skrevet en sak til «protokollføring». Hvis det er riktig forstått, og det er slik du har ment det, så er det fint hvis du kan korte saken noe ned i omfang før vi sender ut.

Hvis du ønsker å utvikle det til en sak «til eventuelt», så må du konkretisere hvordan det å avholde det første møte uten deg har påvirket resultatet. Dette vil være det som Rådsforsamlingen da vil kunne ta stilling til. Slik denne mailen er formulert nå, har den ikke den

konkretiseringsgraden eller argumentasjonsgrunnlaget til en sak «til eventuelt».

Spørsmålet da, er om du vil la dette stå som en protokolltilførsel (i forkortet format), eller om du vil utvikle det til en sak til eventuelt? Uansett må dette gjøres til i morgen slik at vi får ut saken innen fristen på 7 dagers varsel.

Hører fra deg.

Beste hilsen
Kirsti Mathiesen Hjemdahl

Fra: Jostein Senumstad <jostsen@online.no>

Sendt: fredag 22. november 2019 17:07

Til: Kirsti Mathiesen Hjemdahl <kirsti@cultiva.no>; Ingebjørg Borgemyr <ingebjorg@cultiva.no>

Emne: Kristiansand kommunes energiverksstiftelse, Cultiva

Til sekreteriatet

Etter samtale med daglig leder har jeg vurdert saken slik at jeg ber om at teksten under fremsendes til rådets medlemmer.

mvh

Jostein Senumstad
Rådsmedlem

Mitt navn er Jostein Senumstad og jeg sitter sammen med dere i rådet til «Kristiansand Kommunes Energiverksstiftelse», Cultiva.

Jeg er del av Folkelista sin bystyregruppe, ondag 30/10 ble jeg av bystyret valgt som representant til rådet i Cultiva. Utnevnelsen var jeg glad for og jeg har sett frem til å delta på møtene, for å påvirke på vegne av Folkelista sine velgere.

Jeg var på utenlandsreise den aktuelle onsdagen og fulgte derfor med på om det kom innkalling raskt etter at bystyret hadde valgt rådsmedlemmer. Parallelt så jeg på Cultivas hjemmeside at det var berammet to møter i rådet i år. 11/11 og 2/12 i år. Dette stusset jeg på, siden dette var raskt etter bystyrevalg av nye rådsmedlemmer.

For å forberede meg gikk jeg også gjennom vedtektene, de viser i §7 at rådsmøter skal avholdes med 14 dagers skriftlig innkalling. I lys av dette regnet jeg med at det måtte settes ny møtedato i tråd med gjeldende vedtekter. I mail av 2/11 tok jeg opp saken med daglig leder, Kirsti Hjemdal, se vedlegg. Jeg fikk ikke noe svar på denne mail.

Personlig var jeg fornøyd etter å ha lest vedtektene, da de i så måte ga meg muligheten til å delta på første møte i rådet, jeg var på reise i utlandet og hadde ingen mulighet til å stille 11/11. Siden vedtektene er som de er, var det ikke nødvendig for meg å vurdere å melde fravær, nytt møte måtte nødvendigvis komme etter at jeg var hjemme i Norge igjen. Det er forøvrig opplyst av daglig leder i ettertid at det er den enkelte rådsmedlem som må innkalle sin egen varamann, har ikke hørt om slik praksis tidligere (ser frem til at den eventuelt bekreftes eller avkreftes). Som mailen viser spør jeg for å få oppklart saken, og for å få vite når nye møtedatoer ville være om vedtektene ble fulgt.

I ettertid ser jeg nå at sekretariatet av praktiske hensyn ikke følger vedtektene, det oppgis knapp tid fra valgdato til møtedato som begrunnelse for å ikke gi 14 dagers varsel. Se vedlagt mail fra Kristi Hjemdal av 18/11, vedlegg 2. Dette stiller jeg meg undrende til om er vanlig praksis i Cultiva? Altså at vedtekter vurderes bak praktiske hensyn eller at de må vike for manglende planlegging. Jeg skriver manglende planlegging, da jeg i utgangspunktet ikke kan tenke meg at sekretariatet i stiftelsen legger opp som rutine å bryte vedtektene.

Innkalling til møte i Cultiva rådet ble sendt 4/11, 7 dager før møtedato. Jeg fikk ikke denne innkallingen grunnet feilstaving av min mailadresse i sekretariatet, se vedlegg 3.

Jeg har nå forsøkt å finne ut av saken etter jeg kom hjem fra utenlandsreise 15/11, de svar jeg har fått er ikke tilfredsstillende og de er heller ikke av en art som gir grunn til å tro at vedtektene i Cultiva etterleves. Jeg skriver dette fordi alle datoer er kjent, også bystyremøtene og det er for meg underlig at man planlegger møter som en ikke kan avholde korrekt innkalt iht vedtektene.

Daglig leder i Cultiva har kontaktet meg og hun opplyser at hun har drøftet saken med stiftelsestilsynet, noe som jeg satt pris på!

Jeg oppfatter hennes innspill som følger oppsummert:

Skal en vurdere å avholde et rådsmøte på nytt grunnet feilaktig innkalling må møtets karakter og innhold vurderes. Dersom første møte var av rutinemessig karakter og ikke spesielt viktig vil det ikke være grunnlag for å gjøre noe med den manglende innkallingen. Var derimot møtet viktig stiller saken seg annerledes. Da blir det ulike vurderinger knyttet til vekting av saken og nytt møte kan innkalles og det første annulleres.

Jeg mener det første møtet var viktig pga av følgende saker som ble behandlet, samt brudd på vedtektene ift innkallingen.:

- Valg av valgkomite.
- Konstituering, valg av rådsleder.
- Vedtektsendringer ble foreslått.
- Habilitetsvurdering fremlagt.
- Varamenn ikke innkalt etter det jeg vet.
- Det ble ikke opplyst noe i møtet om min mail, noe jeg hadde forventet uansett med tanke på at jeg var fraværende.

Ut fra denne vurderingen ønsker jeg å be rådet om å avholde første møte på nytt.

Vennlig hilsen

Jostein Senumstad, rådsmedlem Cultiva.

Mob 4110 1792

Tidslinje:

17.06.19: Møteplan 2. halvår 2019 vedtas av rådsforsamlingen. Det er uvisst når bystyret får valgt nye rådsmedlemmer, men det legges opp til et tilsvarende løp som tidligere år med konstituering 11. november og valg av styremedlemmer s. desember.

Juni 2019: Møteplan publiseres på Cultivas nettsider.

30.10.19: Bystyret utpeker nye medlemmer i rådsforsamlingen.

01.11.19: Cultiva etterlyser kontaktinfo til nye rådsmedlemmer

01.11.19 kl. 16.46: Politisk sekretæriat oversender kontaktinfo. Epost til Jostein Senumstad og Linda Voreland mangler.

02.11.19 kl. 03:17: Jostein Senumstad påpeker at vi er for sene med innkalling til rådsmøte 11. november pga. 14 dagers fristen og ber om ny dato for rådsmøte.

04.11.19: Ingebjørg Borgemyr har innhentet manglende epost-adresser. Innkalling til rådsmøte

11.11.19 sendes ut til rådsforsamlingens medlemmer. Epostadressen til Jostein Senumstad blir stavet feil i utsendelsen. Det kommer ingen feilmeldinger i retur til avsender.

Man begrunner i innkallingen hvorfor det er ønskelig å opprettholde møtedatoen som har vært fastsatt siden juni 2019.

04.11.19: Innkalling publiseres på Cultivas nettsider.

11.11.19: Rådsforsamlingen konstituerer seg selv. 6 av 11 medlemmer er til stede, og rådsforsamlingen er vedtaksdyktig. Innkallingen godkjennes. Rådsforsamlingen gjennomføres som planlagt med valg av leder og valg av valgkomite. Rådet tar selv initiativ til å diskutere om «Politikere skal sitte i Cultivas styre», og vedtar å anmode styret om å sette i gang en prosess for å endre vedtektenes § 6.

18.11.19: Jostein Senumstad tar kontakt med Ingebjørg Borgemyr pr. telefon og opplyser at han har fått vite at det har vært gjennomført rådsforsamling den 11.11.19 uten at han har fått innkalling. Skrivefeilen i epostadressen oppdages.

18.11.19: Jostein Senumstad sender epost til Kirsti Mathiesen Hjemdahl hvor han påpeker feilen som har blitt gjort, og at han ikke fikk svar på sin epost 02.11.19.

18.11.19: Kirsti Mathiesen Hjemdahl svarer på eposten og forklarer at vi trodde vi hadde svart på eposten gjennom innkallingen som ble oversendt 04.11.19.

19.11.19: Jostein Senumstad og Tverrpolitisk folkeliste sender epost til kommuneadvokaten i Kristiansand hvor de påpeker at det ikke er tilfredsstillende det som har skjedd, og ber om en vurdering for å få møtet avholdt på nytt.

21.11.19: Telefonsamtale mellom Jostein Senumstad og Kirsti Mathiesen Hjemdahl

22.11.19: E-post fra Jostein Senumstad med redegjørelse som han ønsket oversendt rådsmøtet

24.11.19: E-post fra Kirsti Mathiesen Hjemdal til Jostein Senumstad med oppklaringer

25.11.19: E-post fra Jostein Senumstad hvor han ber om at rådsforsamlingen vurderer å avholde møtet på nytt.

Dato: 27. november 2019
Saksnummer: 66/19
Arkivkode:
Til: Styret
Møtedato: 2. desember 2019
Saksbehandler: Kirsti Mathiesen Hjemdahl

Sak 65 / 19 Overordnet strategiprosess

I styremøte den 30. oktober ble besluttet at styremedlemmene forbedrer en erfaringsbasert evaluering knyttet til de strategiene man har vært involvert i, som grunnlag for felles refleksjon og diskusjon.

Målsetning var å få opp et erfaringsgrunnlag som det nye styret kan få som inspirasjon i videre utvikling av ny strategi.

Det har nemlig ikke vært foretatt systematiske evalueringer av de to foregående strategiene som Cultiva har hatt, og derfor er det særlig verdifullt å få erfaringene fra styremedlemmer som nå går ut av styret:

- Jørgen Kristiansen, Mette Gundersen og Torbjørn Urfjell, har erfaring fra både den første og andre strategien til Cultiva.
- Kristin Wallevik har erfaring fra den andre strategien til Cultiva

Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Daglig leder

Erfaringer og synspunkt knyttet til 1. strategi (2004-2011)	Torbjørn Urfjell, styremedlem 2004 – 2006 som kulturstyreleder
Visjon: Cultiva skal bidra til at Kristiansand blir et kultursentrum nasjonalt og på enkelte områder også internasjonalt	Spede forsøk på filmområdet og mer vellykka på musikk. Mye oppmerksomhet gjennom opprettelsen og de første investeringene. Som folkevalgt styremedlem i denne perioden kjente jeg gjenklang i strategien som jeg også var med på å lage.
Verdier: 1. Vekstskapende ved at man også satser på visjonære og utradisjonelle ideer/aktører 2. Engasjert ved at man deltar aktivt i samfunnsdebatten og fremstår som premissleverandør for utviklingen av Kristiansand og 3. Modig ved at man tør gå nye veier og være langsiktig.	1. nøyt godt av nyhetens interesse og bidro til å løfte det visjonære i seg sjøl. Det var få utradisjonelle ideer og aktører å satse på, men mange kjente aktører som ville realisere gode ideer som tidligere ikke var mulig. 2. Stiftelsen låt høyt og klart, både fra administrasjonen og styret, i samfunnsdebatten, men kunne husket på at vi hadde to ører og en munn for en grunn. 3. Det var kanskje mer forventet enn modig å bidra til Kilden, men det var det aller viktigste på lang sikt, med oppbygging av kompetansesentrene som en god nummer to.
Satsingsområder: 1. Klima for kreativitet og stedsutvikling 2. Innsats for ikke-kommersielle virksomheter 3. Kommersiell konsentrasjon 4. Kristiansand som kompetansesentrum	Klassisk politisk løsning som stemte godt med min styrerolle den gang. Her ble det gapt over mye. Høytflyvende kreativitet og konkret stedsutvikling. Ikke-kommersielle og kommersielle. Kompetansesentrum viktig i oppstarten for å bygge grunnlag. Vanskelig å se at satsingsområdene utenom nr 4 har klare resultat.

Arbeidsform:	Mange øynet gull og grønne skoger og søknadsseremoniene i begynnelsen der mottakerne ble hyllet som vinnere definerte Cultiva i stor grad som en tilskuddsbank og lite som samarbeidspart. Etter hvert ble førte alle avslagene til forurettning og avstand. De store investeringene gikk til bygg og etter hvert grenen for store kulturbygg. Dette er, sammen med kompetansesentrene, Cultivas viktigste arv så langt.
I stor grad søknadsbasert	

Erfaringer og synspunkt knyttet til 2. strategi (2011-2022)	Torbjørn Urfjell, styremedlem 2017 – 2019 som kulturnæringsrepresentant
Visjon:	Visjonen er ganske langt vekk fra formålet. Jeg registrerte stor kritikk og resignasjon fra kulturlivet da den ble vedtatt. Visjonen foranmelder ikke av noe naturlig mål om endring i næringsstruktur utover reiseliv da det må være noe attraktivt å besøke. I mine styreår tolket direktør visjonen om å nå de aller yngste med dannende tilbud, noe jeg mente ville være å trekke aktiviteten for langt vekk fra formålet. Det er vanskelig å si at det grunnet Cultiva finnes varig aktivitet som viser visjonen er oppnådd. Mye har levd på grunn av tilskudd og sliter med å utvikle seg uten. Geitmyra kan bli ett om det står på egne bein etter støtteperioden.
Verdier:	1. Reduserte tildelinger over tid og lite synlighet i målgruppa gjør at Cultiva har levert svakt på dette i perioden. Heller passiv enn aktiv.
1. Engasjert ved at man fremstår som en aktiv medspiller for videre utvikling av Kristiansand.	

2. Modig ved at man tør gå nye veier og være langsiktig. 3. Levekårsorientert ved at man satser på tiltak og ideer som styrker innbyggernes livskvalitet og rett til livsutfoldelse.	2. Det modigste valget Cultiva har gjort i min styreperiode er å brøyte vei for kunstsilo som er en langsiktig investering for endring i byen. 3. Verdien har ikke noe mål om utjamning, noe investeringene heller ikke har vært orientert mot. Tro mot verdien, som preges av middelklasse.
Satsingsområder: 1. Barn og unge 2. Talentutvikling 3. Kompetanseutvikling 4. Nye muligheter	1. og 2. Mye midler er lagt inn til barn og unge uten og talentutvikling uten at arbeidsplasser og endring i næringsstruktur er krevd eller tydelig oppnådd. 3. Kompetanseutviklingen er først og fremst skjedd ved investering i kompetansesentrene. Lite å spore av egne initiativ eller utredninger. 4. Den store muligheten og investeringen ligger i kunstsilo.
Arbeidsform: Mindre søknads- og mer samarbeidsorientert, med følgende prioriteringer: - Signalprosjekt - Utløsende effekt - Bærekraftig - Utfyllende rolle - Nytte/kostnadsvurdering	Arbeidsformen har vært ødeleggende for Cultiva fordi aktører som burde fatte håp om og tro på Cultiva har resignert. Cultiva har vært en arena for tapte drømmer om tilskudd. Vi har ikke klart å fylle hullene for manglende investeringer med dialog for tilvekst og utvikling uten tilskudd. Midler avsatt til konferanser kunne løfta spiriten noen hakk.
Annet?	Jeg kom inn i styret da strategien var moden for revisjon.

Jeg har sittet i styret i to perioder med ulike roller. I oppstarten som folkevalgt i en periode der stiftelsen skulle defineres og det var viktig å bruke den som det verktøy for å oppnå det kommunen ikke fikk gjort over egne budsjetter. Så i stiftelsens konformasjonstid som representant for kulturnæringene der det er viktigere å vise evne til å bryte med opphavet. Når jeg forlater styret skjer det når og fordi jeg går inn i en tredje rolle som byråkrat og samarbeidspart for stiftelsen der arbeidsdeling og rolleavklaring er viktig.

Ved oppstarten av Cultiva var det aller viktigste å få etablert kompetanse om hva som førte til den ønskede utviklingen av kulturelle og kreative arbeidsplasser. Tankene om den kreative klassen stod sterkt hos administrasjonen og styret prøvde å balansere dette med arbeid for å bruke stiftelsen til å støtte opp om den kulturelle grunnmuren. Stiftelsen var byens og bystyrets kasse som ikke kunne brukes til å saldere andre behov og mangler. Forståelsen som et ekstra kulturbudsjett ble tydeligst da krav om investeringer i idrett kom for fullt.

Jeg var ute av styret godt og vel et tiår før jeg altså kom tilbake i ny tid med ny rolle. Da hadde flere infrastrukturprosjekt blitt gjennomført og den berømmelige møllposen var i ferd med å slippe taket på stiftelsen. Jeg oppfattet stiftelsen som lite kreativ og offensiv og uten klare initiativ og det nye handlingsrommet ble dermed beleilig fylt av investeringer innenfor mye muligheter. I saken om kunstsilo klarte Cultiva å flytte en god ide til realitet og framsto som en aktør som dyttet på folkevalgte organer i stedet for å være et eget verktøy for bystyret.

Ved inngangen til en ny strategi er det fortsatt behov for å bygge kompetanse, men grunnmuren av institusjoner, kulturliv, kreativitet og kompetanse er så sterk at det neste kvantespranget ligger i produsent- distribusjon- og formidlingsleddet. Det er på tide for Cultiva å bidra mer målretta til at det skapes arbeidsplasser av kreativiteten, at den nye leverandørindustrien fra sør leverer kunstnere og kulturarbeidere til de produksjoner og institusjoner som skapes. Mens hatten fra kulturnæringene fortsatt er på, så er det dags for å frigjøre Cultiva fra stifteren kommunen. Initiativene fra stiftelsen må være tro mot formålet tolket i sin tid og ikke være verktøy for vekslende flertall og administrasjoner.

Mens byråkrathatten fester seg og min tid i styret ebber ut, så ser jeg behovet for at stifter og stiftelse gir klare tegn til hverandre for å ikke miste kontakten videre i drevet. Med å jakte på samme mål side ved side, men med ikke å gå i beina på hverandre, så har vi større sjanse til å legge ned det store byttet.

Innspill og erfaringer fra Jørgen Kristiansen, styremedlem fra 2007-2019

Strategi nr 1:

Jeg var ikke med på å utarbeide den første strategien. Jeg kom inn noen år etter at den var vedtatt. Så angående den første strategien, så har jeg kun erfaringer fra bruken av den.

Kort til den første strategien, så var den et barn av Cultivas fødsel. Generelt knyttet til kultur. Vet ikke helt hvem som var drivkreftene bak denne.

Mange likte at den var søknadsbasert. Det var også bygd opp enorme forventninger i media ved oppstart av Cultiva, slik at man fikk en dårlig start med mange som var misfornøyd

Strategi nr 2:

Denne var jeg med på hele prosessen. Det var Ellen Skeie Hansen og Ansgar Gabrielsen som først løftet ideen overfor meg. Jeg syntes umiddelbart dette var en god ide og en god strategi. Tror også det var klokt at denne i mindre grad var søknadsbasert.

Det skaper så mange misfornøyde mennesker når alle kan søke og man ikke klarer å innfri alle. Tenkningen bak denne strategien gikk jo også på hva regionen er gode på fra før innen kultur og hvordan man kan forsterke det.

Ny strategi:

Det bør i alle fall tenkes på følgende:

1. NB: Ikke lag strategien så stram at den utelukker muligheten til å satse på noe nytt som kan dukke opp. I strategi nr 2 er det eksplisitt nevnt «nye muligheter». Det bør også den nye ta høyde for.
2. Bruk gjerne litt tid på å drøfte hva og hvilke fortrinn Kristiansand og regionen har. Kan det være hensiktsmessig å bruke Cultiva til å forbedre disse? Det er ofte lettere å bli best på det man er god på, enn å bli best på noe man ikke er like god på.
3. Det å spørre mange om hjelp og innspill til strategi, er med på å skape fallhøyde for den nye strategien. Det har vi sett flere ganger i Cultivas historie
4. Bli enige om hvilken arbeidsform man skal legge opp til når det gjelder ny strategi
5. Ha en plan overfor media. Skal man aktivt involvere media, eller heller presentere det ferdige produktet?
6. Strategien bør kunne settes opp i et skjema med måleparametere, slik at fremtidige søknader kan bedømmes opp mot strategien. Treffer nye søknader den nye strategien?
7. Gjør en vurdering i hvor stor grad man skal være søknadsbasert. Skal Cultiva være en postboks for søknader, eller ta styringen selv, eller en kombinasjon?
8. Ha med et element om hvordan den nye strategien kan treffe «de nederst ved bordet». Det klær Cultiva godt og er bra kommunikasjonsmessig og opinionsmessig.

Erfaringer og synspunkt knyttet til 2. strategi (2011-2022)	Kristin Wallevik, styremedlem fra 2015-2019
Visjon: Kristiansand skal bli Nordens fremste kulturby for barn. Byen skal med dette bli landets oppvekstby og en by som barn og barnefamilier må besøke.	Den har fungert på flere områder, men kan fremstå som ekskluderende i forhold til andre spennende prosjekter. Den lever «litt på siden» av formålet og det har vist seg vanskelig å kommunisere både visjonen og formålet på en god måte. Dette ble tydelig under debatten rundt kunstsiloen der det ble en oppfatning at vi gikk på tvers av formålet med Cultiva.
Verdier: 4. Engasjert ved at man fremstår som en aktiv medspiller for videre utvikling av Kristiansand. 5. Modig ved at man tør gå nye veier og være langsiktig. 6. Levekårsorientert ved at man satser på tiltak og ideer som styrker innbyggernes livskvalitet og rett til livsutfoldelse.	Disse har fungert best internt og har ikke vært tydelig mot eksterne aktører. Disse mener jeg er klare for revisjonen.
Satsingsområder: 5. Barn og unge 6. Talentutvikling 7. Kompetanseutvikling 8. Nye muligheter	Det ble bevilget relativt sett mest på barn og unge, og da gjerne koplet mot barn som strever. Disse områdene representerer både visjon og formål – men det er nok underkommunisert at det skal være en balanse mellom alle områdene.
Arbeidsform: Mindre søknads- og mer samarbeidsorientert, med følgende prioriteringer: - Signalprosjekt - Utløsende effekt - Bærekraftig - Utfyllende rolle - Nytte/kostnadsvurdering	Dette har vært en arbeidsform som har vært bra i noen sammenhenger, men ikke i alle. Jeg mener det er en stor risiko for at man ikke fanger opp de beste og mest fremtidsrettede prosjektene, og som underbygger formålet på en enda bedre måte enn de prosjektene man henter inn.

